

HUJON

Nr. 2 – 2008

Årgang 34

Norsk Ornitologisk Forening
Avdeling Oppland – Fylkets fuglevernforening

Kjørnebiteren – en sjelden og sky fugl

Dette er en sjelden finkefugl knyttet til edelløvskog, men som hos oss ser ut til å finne seg vel til rette i frodig løvskog med god tilgang til heggebær. Denne eksotiske og vakre fuglen med det kraftige nebbet er en sky og stilleferdig art. Derfor er det helst i løpet av vinterhalvåret du har størst sjanse til å se den, og da gjerne i ”større” flokker da de kommer og besøker fuglebrettet. – Favorittføden er fruktkjerner, men tar gjerne solsikkefrø om den muligheten byr seg. (Kilde: Fugler i Oppland – 1988)

NOF Travels Turprogram

Puszta, våtmark og skog i det østlige Ungarn. 7.- 11. mai 2008 - Venteliste

Vi legger opp til å besøke 3 hovedbiotoper: Det åpne slettelandskapet som kalles puszta, fiskedammer og annen våtmark samt gammel løvskog. Hovedområdet blir nasjonalparken Hortobagy, mens vi sannsynligvis drar til området Bükk for skogsarter. På pusztaen ser vi etter karakterarter som stortrappe, keiserørn, tartarfalk og aftenfalkkolonier. Rosenvarsler og blåråke er to andre arter pusztaen byr på. Ungarn er for øvrig et behagelig land og reise i og avstandene er ganske små. Turlleder er Per Stensland, som har vært i områdene flere ganger.

Pasvik og Varanger , Juni 2008 - Venteliste

Vi gjentar suksessen fra 2006 – NOF Travels jomfrutur. Over 6 dager besøker vi varierte naturområder fra Pasvikdalens taigaskog til Varangerhalvøyas arktiske kyst. Vi får et inntrykk av bredden av fuglefaunaen i øst-Finnmark sommerstid. Blant artene vi kan regne med å se er lappfiskeand, lappmeis, havørn, svømmesnipe, dvergmåke, stellersand, praktærfugl og lappiplerke. En lappsanger eller dvergspurv kan det også være muligheter for. Turlleder er som sist Morten Günther som har bodd mange år i Kirkenes.

Øland, Sverige, Oktober 2008 - Venteliste

Øland er en av Sveriges flotteste og mest besøkte fugleplasser. Strategisk plassert i Østersjøen kan øya by mange ulike biotoper og et rikt og variert fugleliv under høsttrekket. Vi besøker bl.a. den søndre delen av øya med Ottenby fuglestasjon og fyret "Långe Jan" der Carl von Linné beskrev områdets rike fugleliv allerede i 1741. Store antall vadere raster sør på øya og en kan oppleve et stort gåse- og spurvefugltrekk. Det er heller ikke uvanlig at det dukker opp noen godbiter østfra under høsttrekket. Turlleder er Håkan Billing, født og oppvokst i Sverige.

Peru, September/oktober 2008 - Venteliste

Det er nå klart at langturen høsten 2008 vil gå til Peru - et drømmelandet for alle fugleinteresserte. En 14-dagersstur gir vanligvis mellom 400 og 700 arter! På vår planlagte 16 dagers tur vil deltagerne stifte bekjentskap med kolibrier, treløpere, ovnfugler, kotingaer, manakiner, maurfugler og tyranner. Korte besøk til Cuzco og Machu Picchu gir uforglemmelige glimt inn i inkarikets arkitektur og kultur. Det ornitologiske høydepunkt vil bli Manu Road - en utrolig fuglerik nedstigning fra 3500 m til Amazonaslavlandet. Her vil trogonene, kolibriene og tanagarene sørge for at hele fargespekteret er dekket! Norsk turlleder vil være Helge Kvam.

Marokko, Mars/april 2009 - Venteliste

Marokko har den rikeste fuglefaunaen i hele Nord Afrika, med mange ornitologiske spesialiteter. Dette landet har det meste en kan drømme om: vakre fjell og frodige daler, kystlinje, våtmarker, både stein- og sandørkener samt en mengde spennende fugler. Fuglefaunaen tilhører den Vestpalearktiske region, hvilket betyr at de fleste artene bør være kjente om fugleboken din dekker Vestpalearktis. I Marokko kan man bl.a. treffe på hele 14 lerkearter og 7 steinskvettarter. Ørkensspesialiteter som sandhøns, trompeterfink og ørkenløpere er målarter. Landet har også et godt utvalg av rovfugler. Marokko er et annerledes land hvor tiden på mange måter har stått stille. Dette merker vi spesielt i de litt mer avsidesliggende områdene. Vakre landskap og byer, fargerike innbyggere, dvs arabere og berbere, gir oss en 1001 natt følelse. Reiseledere er Atle Helge Qvale og Eric Roualet. De ledet senest NOF Oslo og Akershus tur til Marokko våren 2006.

Madagaskar, September/oktober 2009 - Åpnet for påmeldinger

Med en økende turisme har verdens fjerde største øy blitt stadig lettere tilgjengelig. For naturinteresserte er Madagaskar helt spesiell med sin isolerte beliggenhet, betydelige størrelse og mange endemiske arter. NOF Travels tur går over 16 dager, og har naturlig nok et sterkt fokus på fugl. Samtidig kan vi regne med å se i hvert fall mellom 10 og 20 av de omtrent 50 lemur-artene. Videre er Madagaskar kjent for å huse flere kameleonarter enn noe annen sted, blant annet verdens minste og verdens største. Vi får også med oss flotte kulturopplevelser, og møter et svært imøtekommende og smilende folk. Norsk turlleder vil være Øivind Egeland.

HUJON

Medlemsblad for Norsk Ornitologisk Forening avdeling Oppland

Foreningens adresse: NOF avd. Oppland, postboks 18, 2882 Dokka Innbetalingsadresse: NOF avd. Oppland, Jan Kåre Roang, Solli, 2616 Lismarka Postgirokonto: 7874.06.60631	
MEDLEMSKAP: Kr. 150,- for personer over 18 år Kr. 50,- for de under 18 år Kr. 10,- ekstra for hvert familiemedlem	STYRET: Leder: Even Dehli Moen, 2770 Jaren, Tlf: mob. 975 09 911 E-post: evendehli@yahoo.no
Redaktør: Per Åge Skålerud Kvartsvæien 28, 2830 Raufoss Tlf: 611 93968 E-post: fugleper@bluezone.no Stoff til neste nummer sendes redaktøren innen: 01.mai. Send pr. E-post skrevet i Microsoft Word, eller send pr. brev. Trykk: Tøyen Trykk Opplag: 400 eks. Strektegninger ved: Trond Haugskott Fylkeslaget hører inn under: Norsk Ornitologisk Forening, Sandgata 30B, 7012 TRONDHEIM Tlf: 73 52 60 40 Fax: 73 52 40 90 Hovedforeningen utgir følgende tidsskrift: Vår Fuglefauna, Ornis Norvegica, Cinclus og Ringmerkeren. LRSK: Jon Opheim (husk å sende inn dine observasjoner)	Nestleder: Geir Høitomt Rute 527, 2870 Dokka, Tlf: mob. 99249948 E-post: mt@randsfjordmuseene.no
	Sekretær: Jon Opheim 2636 Øyer, Tlf: 612 74305 og mob.90 50 37 06 E-post: jon.opheim@statskog.no
	Kasserer: Jan Kåre Roang Solli, 2616 Lismarka tlf. 623 63186 E-post: jkr@mjosen.no
	Styremedlem: Bjørn Harald Larsen Ringveien 6A, 2830 Raufoss Tlf: 611 90385 og mob. 977 49 350 E-post: bh-lar@frisurf.no
	Styremedlem: Olav Werner Grimsby 2660 Dombås, Tlf: 612 45017 E-post: wgrimsby@online.no
	Varamedlem: Ragnar Ødegård Anders Sandvigsgt. 38 2609 Lillehammer Tlf: 612 54154 E-post: ragg56@online.no
	Varamedlem: Christin Valsjø Per Gynts vei 12B, 2619 Lillehammer Mobil: 90 53 95 83 E-post: christin.valsjo@pb.com
Nyttige internettadresser: www.birdlife.no www.fugler.net www.naturogfritid.no	INTERNETTSIDE UNDER UTBREDDING
Hjemmesiden til NOF Oppland: www.oppland.fugler.org	

Innhold:

Hujon nr. 2 – 2008

NOF`s Travel turprogram	111
Lederens spalte	114
Hubro – Årets fugl 2008	115
Rapport: Røykenvika naturreservat	118
Fokstumyra i fare	142
Ryper – og klimaendringer	150
Portrettet	152
Rapport: Hynna	156
Vannfugltellinga vinteren 2007/2008	181
Orientering fra styret	196
Artsobservasjoner.no	200
Siste nytt	202

Foto fremside: **Snøspurv** ved Hans Sagstuen

Foto bakside: **Svartstrupe** ved Per Åge Skålerud

Lederens spalte

"Å høre på hanan" er en fast vårtradisjon for mange. Orrhanenes slåssing og spell på utallige myrer innpå skauen er et boblende uttrykk for nytt liv, energi, vår. Å lage barhytta på eftan(uten å bryte bar på sjølve leiken, sjølsagt) er en koselig samarbeidsoppgave mellom

voksne, oftest far, og ivrige unger. Åssen blir det seendes ut? Blir hytta tett nok så ikke hanan ser oss? Er det bløtt? Kanskje litt mer bar under liggeunderlaget. Går det an å se ut på myra gjennom baret? Er det "gistint" nok(dvs.gjennomsynlig)?

Litt bålkos må det bli tid til på kvelden før vi legger oss inn. Noen pølser hører med. Far må koke kaffe. Fuglesangen tar seg opp utover kvelden: Måltrosten, bokfinken, rødvingen og etter hvert bare rødstrupen. Vi venter på kveldsspelet. I klart vær blir klokka omkring 22 før den første orrhanan lander. Så begynner den første boblinga. Ganske lite tsjoing om kvelden som regel. Nesten bare bobling. Alle er vi våkne og det er lyst nok til å se godt, ihvert fall den hvite flekken under halen. Grensene trekkes opp. Alle veit sin plass etter flere ukers spell. Innpå en time kan detta holde på hvis en er heldig og stille.

Så stilner det hele ganske brått og hanaene forlater myra og etterlater oss med småfuggla og småpratn til aua glir att. Med godværet vi hadde i mai i år var myggen raskt klekket. Det er en opplevelse å greie å sovne med den summende rundt nåsatippen.

I tretida begynner boblinga igjen. Og nå høres sint tsjoing innimellom. Enda er det for mørkt til å se noe særlig, men lyden er jo den største delen av opplevelsen. Etterhvert skimter vi den første slåsskampen gjennom kikkerten. 4 eller kanskje 5 hanar. Full rulle! Etter ei stund velter vi over på ryggen og utpå morrasida sovner vi inn til den fineste musikk.

Sjøl er jeg så heldig å få oppleve dette hver vår med min 2.klasse i biologi på Brandbu Videregående skole. Vi har vår faste, enkle granbar-gapahuk på ei myr ved Åstjern. I år var det ingen av de 10 ungdommene som hadde vært på orrhanaleik før! Det vart en flott opplevelse. Dessuten(men ikke viktigst) fikk vi illustrert mange fagbiologiske emner, f.eks. evolusjon: Hvorfor gjør orrfuglene det på denne måten når de skal formere seg? Naturlig utvalg? Den sterkeste overlever? Nei, egentlig er det vel slik: Den sterkeste får flest avkom! Oftest dreier det naturlige utvalget seg ikke om kamp på liv og død sjøl om det kan se slik ut på orrhanamyra. Nei, det er den hanan som tilkjemper seg den sentrale delen av spillplassen som får paret seg med de fleste orrhønene og får flest kyllinger på vingene. Hans gener og egenskaper vil prege bestanden mer enn de andre hanaene. Som regel overlever nesten alle, hvis da ikke hønehauken kommer susende i myrkanten....

Som fugleinteresserte er det vårt ansvar å gi barn og unge denne opplevelsen. Den lar seg jo beskrive, men det blir så stusselig sammenlignet med sjøl å få erfare det. Dette er "The real thing"!

Hubro - Årets fugl 2008

Hubroen har blitt sett på som villmarkens fugl fremfor noen annen. Vi forbinder den ofte med uveisomme daler og dype skoger. Fortsatt finnes hubroen på slike plasser, men i våre dager er det like gjerne i kulturlandskapet, nær bebyggelse, eller langs kysten at den hekker. Fram til midten av forrige århundre var den var en av de aller mest etterstrebede fugleartene i den norske faunaen. Dens store røde øyne og fjærhorn ga den ord på seg om å være fanden i fugleskikkelse! Etterstrebelen var så omfattende at hubroen forsvant helt fra enkelte områder.

Av Norsk Ornitologisk Forening – Trondheim

Vi har egentlig temmelig dårlig kunnskap om hubrobestandens størrelse og utvikling i Norge. Artsdatabanken har i sin rødliste vurdert hubroen til å være sterkt truet. Det innebærer at det er 20% sannsynlighet for at hubroen skal være helt forsvunnet fra den norske fuglefaunaen om 50-100 år. Den samlede norske bestanden vurderes nå etter skjønn til å være på ca. 1000 hekkende par, men det er grunn til å frykte at også dette anslaget er for høyt.

Totalfredet i 1971

Hubroen ble, som den siste av våre ugler, totalfredet i Norge sammen med de siste jaktbare rovfuglartene i 1971. Dessverre ble denne trusselsfaktoren mot hubrobestanden avløst av flere nye. Som toppredator i næringskjeden ble hubroen offer for spredning av miljøgifter, framfor alt kvikksølv og DDT. I dag fortsetter nedgangen fordi dødeligheten er stor i bestanden, samtidig som hekkeplassene ødelegges og forstyrres.

Menneskeskapte trusler

Hubroen benytter ofte bærekonstruksjonene for kraftliner som sitteplass når de speider etter bytte. Dette blir skjebnesvangert i de tilfellene hvor avstanden mellom to strømførende liner, eller avstanden mellom en strømførende line og en jordet enhet blir så kort at hubroen kommer i kontakt med begge deler samtidig når den slår ut med de store vingene.. Da blir hubroen drept ved strømoverslag (også kalt elektrokusjon). Det er 22 kV linjene som har såpass

kort avstand mellom linene at dette blir et problem når hubroen sitter på traversen.

I tillegg er stolpemonterte transformatorer de reneste dødsfellene for hubroen. Dette problemet ønsker vi å få gjort noe med i samarbeid med DN og NVE.

I tillegg møter kystbestanden av hubro nå en ny trussel. Planene om vindkraftutbygging langs kysten har i de siste årene blitt formidabel, og på grunn av hubroens biologi og jaktteknikk er det svært sannsynlig at den kolliderer med vindmøllene og blir drept.

Mens det var etterstrebelser som utgjorde den alvorligste trusselen mot hubrobestanden i første halvdel av forrige århundre, fortrennes kysthubroene i dag av vindkraftanlegg og tilhørende veier, og de sørvendte brantene som hubroen foretrekker som hekkeplass har også de kvalitetene som hyttebyggerne foretrekker, - sol og utsikt. Hubroen kan tåle å hekke i nærheten av bebyggelse, men den økte fritidsaktiviteten som følger med hyttebebyggelsen er ofte utslagsgivende for at hubroen blir fortrent fra hekkeplassen. Skogsavvirkning like inntil hubroens hekkehyller forekommer også.

Kartlegging av hubro i Norge i 2008-2012

Kunnskapsnivået omkring hubroens situasjon er dårlig i mange landsdeler, og de mange bekymringsmeldingene om hubroens situasjon, og behovet for oppdatert kunnskap, var utslagsgivende når Norsk Ornitologisk Forening skulle velge årets fugl for 2008. For at vi i tida framover skal ha et bedre kunnskapsgrunnlag for å kunne ta vare på hubroen, iverksetter NOF nå en landsdekkende kartlegging av hubro.

Kunnskap om bestanden og stedfestet informasjon om hvor hubroen finnes er nødvendig for å kunne arbeide for å ta vare på bestanden. Hubroens roping er den beste indikasjonen på at hubroen har fast tilhold på en lokalitet, og den kan høres over store avstander. Under gunstige forhold i åpent landskap, opp til 4 km, men ut fra topografi og værforhold kan dette variere. Et etablert hubropar kan være temmelig tause gjennom hekkesesongen. Når de først lar høre fra seg, er det ofte bare ved solnedgang eller soloppgang. Et enkelt, - eller bare noen få støt, kan være alt man får høre! Hubroen startet ropeaktiviteten gjennomsnittlig ca tre kvarter etter solnedgang, og ofte er det bare 5-8 rop i en serie som varte i 1-2 minutter som blir hørt. Med andre ord så gjelder det å være på plass til rett tid hvis man skal lokalisere hubrotilhold ved å registrere hubroens rop! Ropet er ganske karakteristisk, men vi vet at det hender at man forveksler hubroens lyd med den vanligere kattugla. Nedenfor kan du lytte til både hubro og kattugle:

Gå inn på www.birdlife.no/fuglekunnskap/aaretsfugl_2008.php her kan du laste ned registreringsskjema for å delta i hubroregistreringer

Når du hører hubro ønsker vi at du fyller ut dette og sender til oss. Både eldre og nyere opplysninger om hubroens forekomst er viktig i kartleggingsarbeidet. Hvis du har kjennskap til slike, eller vil være med ut og lytte etter hubro, ta

kontakt med Norsk Ornitologisk Forening ved fylkeskontakten for hubrokartleggingen i ditt fylke til fylkeskontaktene nedenfor).

Hubroen er, til tross for sin størrelse, en art som er svært vanskelig å kartlegge. Årsakene til det er at den lever en anonym tilværelse, og er stort sett aktiv om natten. I tillegg til å få oversikt over hubroens forekomst og status ønsker vi å kartlegge de trusselsfaktorene som er mest aktuelle i de ubroterritoriene som blir registrert.

Vis varsomhet i egg og ungeperioden er hubroparet lett å forstyrre, og de kan lett forlate egg og unger og oppgi hekkingen hvis de blir forstyrret i nærheten av reiret. I denne perioden skal alle som deltar i NOFs kartlegging holde en lav profil og ikke nærme seg eventuelle reirhyller. Fra begynnelsen av juli og ut i august kan hekkeplassene besøkes for å konstatere om det har vært hekking gjennom å lete etter sportegn, eller på kvelden før å lytte etter tiggende hubrounger.

Når det nå er så mange farer som truer hubrobestanden, er det på tide at det settes i verk tiltak for å hindre at denne flotte fuglen går undergangen i møte! NOF skal arbeide for det, i dialog med Direktoratet for Naturforvaltning (DN) og Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE).

RØYKENVIKA NATURRESERVAT

Ornitologisk rapport – 01.03.2007

Av Geir Høitomt og Jon Opheim

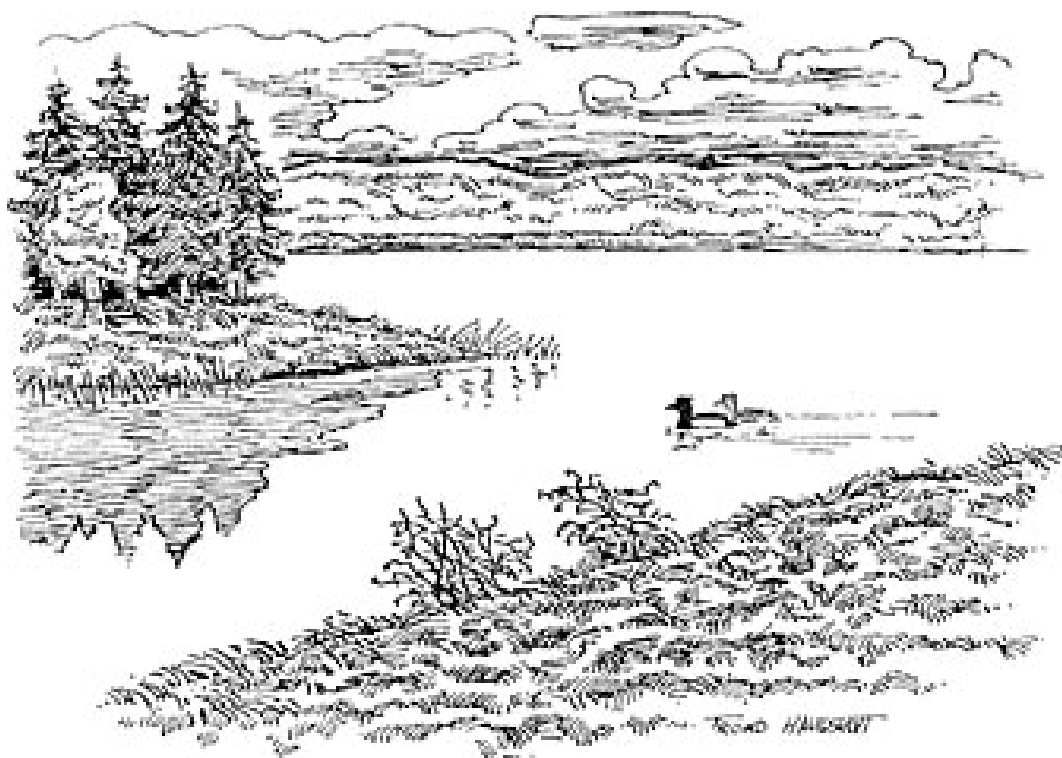
Fugleobservasjoner fra Gran kommune.

Knoppsvane på reir. (Foto: Geir Høitomt)

INNHOLD.

1. Innholdsfortegnelse
2. Innledning side 120
3. Observasjonsmateriale side 121
4. Røykenvika fuglefredningsområde side 123
 - 4.1 Områdebeskrivelse
 - 4.2 Artsliste
 - 4.3 Artsommentarer
 - 4.4 Rødlistearter
 - 4.5 Sammendrag
5. Observatører side 141
6. Litteraturside 141

2.

INNLEDNING

Denne rapporten oppsummerer kjente fugleobservasjoner i tre verneområder i Gran kommune på Hadeland. Hovstjern naturreservat, Jarenvatnet naturreservat og Røykenvika fuglefredningsområde ble alle vernet i 1990 som en del av verneplan for våtmark i Oppland fylke. Områdene dekker samlet et areal på 1812 dekar og beliggenheten er vist i figur 1.

Formålet med rapporten er å gi en oppdatert oversikt over fuglelivet i verneområdene. Det er lagt vekt på å utarbeide komplette artslister, beskrive enkeltartenes forekomst og gi en oversikt over hvilke fuglearter fra den norske rødlista som er påvist på lokalitetene.

Felles for de tre verneområdene er deres nærhet til bebyggelse, veier/jernbane og kulturlandskap. Således er lokalitetene og fuglelivet under et ikke ubetydelig press med hensyn til menneskelig aktivitet. Ferdsel og endret arealbruk/utbygging i randsonene og nærområdene vil kunne virke negativt inn på biologisk mangfold også innenfor de vernede våtmarksområdene. En oppdatert kjennskap til de ulike fugleartenes bruk av lokalitetene vil derfor være viktig kunnskap når konsekvensene av arealbrukssaker i nærområdene skal vurderes.

Hovstjern, Jarenvatnet og Røykenvika representerer en type våtmark som i Oppland er forbeholdt de søndre deler av fylket. Dette er lavtliggende næringsrike lokaliteter med innslag av "sørlige og varmekjære" fuglearter og tilsvarende vegetasjon. Iøynefallende vegetasjonselementer er takrør og dunkjevle, mens frodig og høgstammet lauvskog inngår i overgangssonene mellom våtmark og fastmark. Verneområdene har derfor stor pedagogisk verdi, innehar et rikt biologisk mangfold, er leveområder for mange sjeldne arter og har betydelige kvaliteter knyttet til rekreasjon og som nærmiljøets "grønne lunger".

Rapporten er skrevet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland v/Geir Høitomt og Jon Opheim, og er utarbeidet på oppdrag fra Statens Naturoppsyn.

3. OBSERVASJONSMATERIALE

Norsk Ornitologisk Forening avd. Oppland har samlet observasjoner av sjeldne fuglearter i fylket gjennom den *Lokale rapport- og sjeldenhetskomiteèn* (LRSK). Dette materialet er publisert jevnlig i foreningens tidsskrift Hujon. Alle disse årsrapportene er gjennomgått og relevante observasjoner er tatt med i denne rapporten. I tillegg er aktuelle rapporter og artikler som omhandler fuglelivet i de tre områdene gjennomgått, se egen litteraturliste.

Flere personer har i tillegg stilt sine feltnotater til disposisjon. En spesiell takk må rettes til Even Dehli og Bjørn Harald Larsen som har gitt mange innspill og mye verdifull dokumentasjon fra mange års aktivitet i de tre verneområdene. Det henvises ellers til liste over observatører bakerst i rapporten.

Det ble i 2006 foretatt flere registreringsturer til de tre områdene. Det ble under dette feltarbeidet lagt vekt på å utarbeide komplette artslistene for lokalitetene. Dette innebar at det ble vektlagt å påvise arter fra fuglegrupper som var lite dokumentert fra tidligere observasjoner, spesielt spurvefugl.

Brandbu; libris

Storlinna 32 | 2760 Brandbu
Tlf: 61 33 49 70 | brandbu@libris.no
www.libris.no/brandbu

«Vi støtter det lokale fuglemiljøet !»

Figur 1. Lokaltetenes beliggenhet.

4. RØYKENVIKA FUGLEFREDNINGSOMRÅDE

4.1. Områdebeskrivelse

Røykenvika ligger ved Viggas utløp i Randsfjorden, 135 m.o.h. Viggas massetransport har dannet et deltaområdet ved munningen i Randsfjorden. Ved lave vannstander i fjorden blottlegges næringsrike mudderbanker i den indre delen av vika. Dette skjer i forbindelse med fuglenes vårtrekk i april/mai og i sjeldnere grad om høsten.

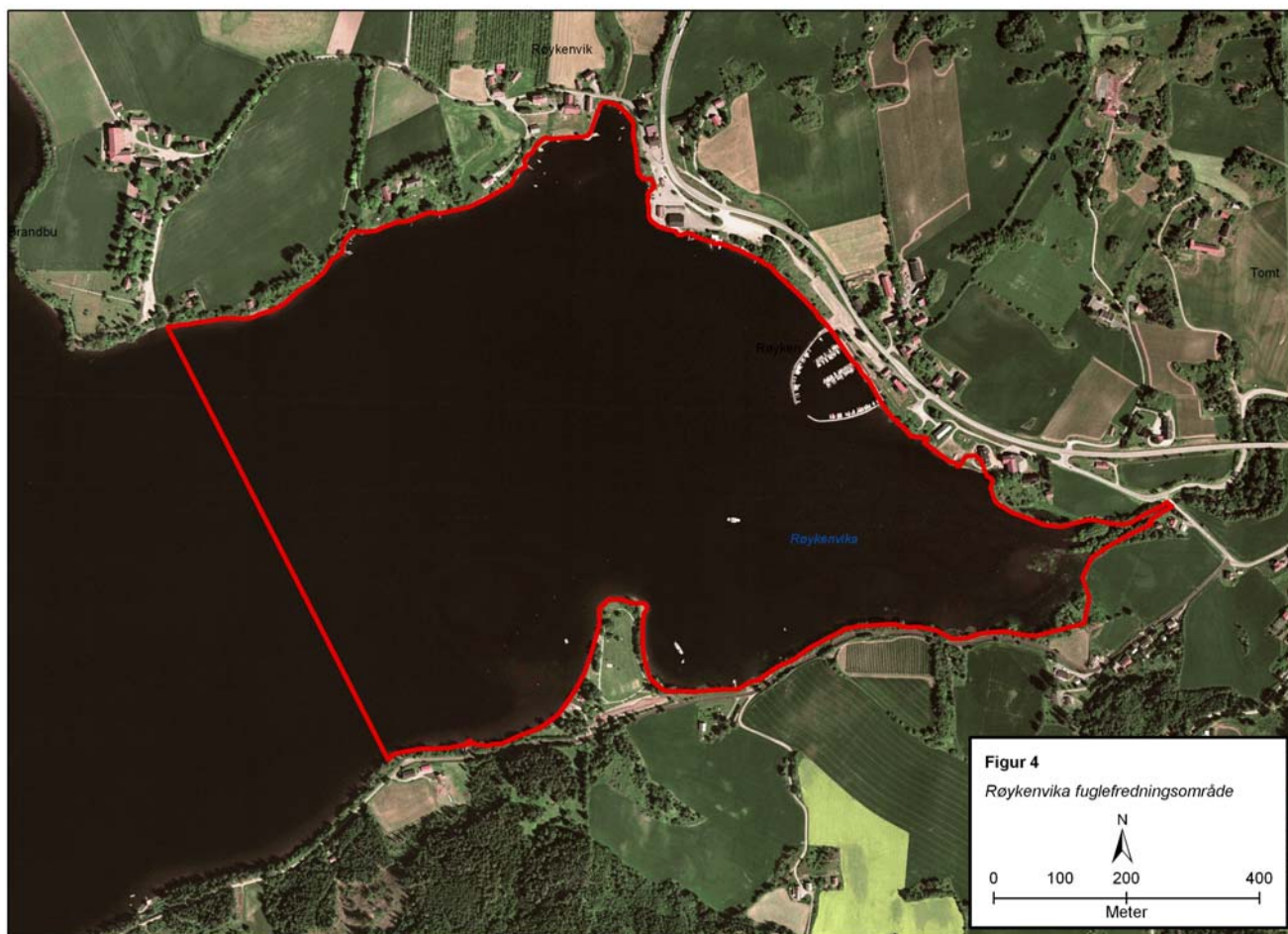
Røykenvika er vernet som fuglefredningsområde, og vernet areal utgjør 721 dekar hvorav ca. 8 dekar er landareal (se figur 4). Formålet med fredningen er å bevare det rike fuglelivet og fuglenes livsmiljø i området, særlig av hensyn til trekkende vannfugl.

Røykenvika har stor biologisk produksjon og er omkranset av dyrket mark og bebyggelse. Veier følger vika både på østsida og sørsida. Ellers er det anlagt en småbåthavn sentralt i Røykenvika (på østsida), og flere tilrettelagte friluftsområder grenser inn til verneområdet (bl.a. Ulnestangen på sørsida av vika). I nordvest grenser Røykenvika fuglefredningsområde inn til Kjørkjetangen naturminne.

S.O. Bang UR & OPTIKK

GRAN

Tlf. 61 33 01 30

Figur 4. *Røykenvika fuglefredningsområde*

4.3. Artskommentarer Røykenvika fuglefredningsområde

Tabell 8 gir artscommentarer for de fugleartene som pr.1.1.2007 er påvist i Røykenvika fuglefredningsområde

Tabell 8. *Artscommentarer for observerte fuglearter i Røykenvika fuglefredningsområde*

Tegnforklaring:

- H: Hekking påvist
- h: Indikasjon på hekking
- T: Opptrer i trekketida, vår eller høst (til islegging)
- S: Streifgjest som opptrer tilfeldig og uregelmessig/svært sparsomt
- J: Arten benytter reservatet som jaktområde/matletingsområde i hekketida/sommerhalvåret

*** : Forekommer regelmessig og vanlig i aktuelt habitat

** : Forekommer regelmessig, men relativt fåtallig

* : Forekommer sporadisk og fåtallig

Art	Forekomst i verneområdet	Kommentarer
Storlom	T, **	2 individer 5.5.1975 (JOP), 1 individ 6.5.1975 (JOP), 1 individ 28.4.1989 (BHL), 3 individer 1.5.1998 (GHØ), 1 individ 21.4.1999 (ED)
Dvergdykker	S, *	1 individ 26.10.1995 (BHL)
Toppdykker	T, **	1 individ 5.5.1975 (JOP), 4 individer 12.4.1993 (BHR), 1 individ 20.4.1997 (ED), 6 individer 21.4.1998 (ED), 1 individ 24.4.1999 (ED, BHL), 1 individ 26.4.2000 (ED), 4 individer 14.4.2004 (ED), 8 individer 15.4.2004 (ED), 3 individer 15.4.2005 (GHØ), 5 individer 19.4.2005 (ED)
Horndykker	T, *	3 individer 26.4.2000 (ED), 1 individ 10.8.2001 (BHL), 4 individer 19.4.2005 (GHØ), 2 individer 17.4.2006 (GHØ)
Storskarv	S, *	31 individer 26.9.2005 (GHØ). Storskarv opptrer regelmessig i Randsfjorden utenfor verneområdet sommer og høst (GHØ)
Gråhegre	T, J, **	Regelmessig forkommende i sommerhalvåret. Største kjente antall er 8 individer 19.4.2005 (GHØ). Vinterobservasjoner: 1 individ 27.12.1995 (GGA, HJ), 1 individ 29.12.1995 (BHL), 1 individ 26.1.2001 (ED)
Knoppsvane	H, T, ***	Hekking: 1 par med 5 unger 31.7.1990 (BHL), 1 par med 8 pull 13.6.1991 (BHL), 1 rugende individ 25.6.1996 (GHØ), 1 par med reir innerst i vika 16.5.1999 (ED), 1 par med mislykket hekking 2000 (BHL), ”jevnlige hekkeforsøk, men alle trolig mislykket pga. stigende vannstand under ruging, f.eks. i 2004 og 2006” (ED). Vinterobservasjoner: av store antall nevnes 61 individer 28.12.1994 (GGA, HJ, BHL, JEN), 41 individer 9.1.1995 (HJ, BHL), 26 individer 24.2.1998 (BHL), 45 individer 26.12.1999 (GGA, HJ, ED), 53 individer 15.1.2000 (BHL), 33 individer 27.12.2000 (BHL, GGA), 76 individer 22.11.2002 (BHL), 74 individer 10.12.2002 (GHØ), 75 individer 27.12.2004 (ED)

		Vår: av store antall nevnes 98 individer 22.3.1992 (BHR), 101 individer 12.4.1993 (BHR)
Sangsvane	T, ***	Vinterobservasjoner: av store antall nevnes 137 individer desember 2002 (BHL), 28 individer desember 2003 (BHL), 42 individer 11.12.2004 (ED), 64 individer 7.1.2005 (ED)
Sædgås	S, *	1 individ 11.6.1980 (Hals 1980), 1 individ 27.12.1988 (BHL) og 8.1.1989 (BHL, TNE)
Kortnebbgås	T, **	1 individ 20.4.1989 (BHR), 58 individer 1.4.2002 (GHØ), 39 individer 29.4.2003 (PÅS, HH)
Grågås	T, **	7 individer 20.12.1999 (ED), 1 individ 13.4.2003 (GHØ), 17 individer 13.4.2004 (GHØ)
Kanadagås	T, ***	Vinterobservasjoner: av store antall nevnes 25 individer 16.12.1998 (ED), 40 individer 3.12.1999 (BHL), 173 individer 21.12.2002 (BHL), 103 individer 25.11.2003 (ED) Høstobservasjoner: av store antall nevnes 12 individer 14.11.1995 (BHL), 102 individer 18.9.2002 (MH), 144 individer 14.11.2002 (ED). Vårobservasjoner: av store antall nevnes 40 individer 1.4.2002 (GHØ)
Hvitkinngås	T, *	1 individ 23.11.1994 (BHL), 1 individ 5.4.2003 (ED), 6 adulte og 3 ungfugler 2.9.2003 (GHØ)
Gravand	T, *	1 par 6.5.1975 (JOP), 1 hann 10.4.2006 (GHØ)
Brunnakke	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket, men i relativt beskjedne antall. Største kjente antall er 15 individer 3.10.1991 (BHL). Vinterobservasjoner: 2 hunnfugler 4.12.2000 (BHL), 2 individer 12.12.2003 (ED)
Snadderand	S, *	1 par 26.4.2001 (ED)
Krikkand	T, ***	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Opptrer i relativt store antall, spesielt på vårtrekket. Av store observasjoner nevnes: 115 individer 29.4.1975 (JOP) og 110 individer 25.4.2004 (GHØ). Vinterobservasjoner: 1 hunnfugl 1.12.2001 (BHL)
Stokkand	T, ***	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Opptrer i store antall, spesielt utover høsten (mot islegging). Av store antall nevnes: 250 individer 26.4.1975 (JOP), ca. 430 individer 12.4.1993 (BHR) og 285 individer 30.9.2002 (ED).

		Vinterobservasjoner: av store antall nevnes ca. 800 individer 17.11.1974 (JOP), 765 individer 18.1.1975 (JOP), 400 individer 3.12.1999 (BHL) og 430 individer 1.12.2001 (BHL).
Stjertand	T, **	Følgende observasjoner er kjent: 1 par 5.5, 6.5. og 10.5.1975 (JOP), 3 individer 4.9.1979 (Hals 1980), 1 hann i ekl.drakt 21.8.1991 (BHL), 1 hunn 12.9. og 3.10.1991 (BHL), 2 hunner 20.10.1991 (BHL), 1 individ 12.9 og 26.9.1993 (BHL), 2 individer 20.10.1993 (BHL), 1 hunn 7.10.1995 (BHL), 1 hann 25. og 26.4.1998 (ED), 1 par 13.4.2003 (GHØ)
Knekkand	T, **	Følgende observasjoner er kjent: 2 hanner og 1 hunn 6.-7.5.1974 (JOP), 1 par 5.5.1975 (JOP), 1 hann 12.5.1975 (JOP), 2 individer 22.4.1989 (BHR), 1 par 28.4.2000 (TD), 1 par 27.4.2001 (BHL), 1 par 17.4.2005 (ED)
Skjeand	T, **	Følgende observasjoner er kjent: 1 par våren 1971 (LK), 1 hann 28.4. – 6.5.1975 (JOP), 1 par 24.4.1979 (Hals 1980), 1 hann 11.8.1991 (BHL), 1 individ 12.4.1993 (BHR), 1 hunnfarget individ 7.10.1995 (BHL, SL, DR. FR, JOP), 1 individ 10.9.1996 (GHØ), 1 par 11.5.2005 (ED)
Taffeland	S, *	1 par 11.5.1979 (Hals 1980),
Topband	T, ***	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Arten opptrer imidlertid ikke spesielt tallrik og største kjente antall er 80 individer 24.4.2006 (GHØ). Vinterobservasjoner: 1 individ 15.12.1995 (HJ), 1 hunnfugl 3.12.1999 (BHL), 17 individer 4.12.2000 (BHL), 13 individer 16.12.2000 (BHL), 19 individer 27.12.2000 (BHL, GGA), 10 individer 12.1.2001 (BHL), 2 individer 2.12.2002 (BHL), 1 par 21.12.2002 (BHL), 1 hunnfugl 30.12.2002 (ED, GGA, BHL), 16 individer 25.11.2003 (ED), 12 individer 21.12.2003 (BHL), 15 individer 26.12.2003 (BHL, GGA), 8 individer 16.12.2005
Bergand	T, *	Følgende funn er kjent: 1 individ 17.11.1974 (JOP), 1 individ 7.10.1980 (Hals 1980), 1 hunn 5.11.1993 (BHL), 1 hunn 23.10.2006 (ED)
Havelle	S, *	Kun en observasjon foreligger: 1 hunn 18.4.2004 (ED)

Svartand	T, **	Følgende observasjoner er kjent: 1 hann våren 1971 (LK), 5 individer 6.10.1980 (Hals 1980), 1 hunn 3.10.1991 (BHL), 1 hunnfugl 19.5.1999 (ED), 2 par 11.5.2001 (BHL), 1 individ 7.1.2005 (ED)
Sjørørre	T, *	1 hunnfarget individ 1.12.2001 (BHL) og 12.12.2001 (ED)
Kvinand	H, T, ***	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Største kjente antall er 120 individer 24.4.2006 (GHØ). Arten opptrer også som spredt hekkefugl i verneområdet. Bl.a. er hunnfugler med små unger observert både i 1996 (BHL) og 2006 (GHØ).
Lappfiskand	T, *	1 par 4.6.1971 (LK), 1 hunn 5.11.1993 (BHL), 1 hann 27.4.2001, kurtiserer kvinand hunn (BHL), 1 hunn/juv 30.12.2005 – 2.2.2006 (ED), 1 hunn 24.4.2006 (GHØ)
Laksand	T, ***	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Største kjente antall er 41 individer 6.5.2006 (GHØ).
Siland	H, T, **	1 hann 6.5.1975 (JOP), 2 individer 4.5.1991 (BHR), 4 individer 28.9.1996 (JOP, SL, BHL, PÅS), 3 individer 25.6.1996 (GHØ), 3 individer 8.5.1997 (GHØ), 4 individer 10.7.1997 (GHØ), 1 hann 12.12.2003 (ED), 1 hunn med 4 unger 19.7.2006 (GHØ) 6 ind. (3 par) 16.5.2008 (PÅS)
Vepsevåk	S, *	1 individ 5.5.2000 (GHØ)
Havørn	S, *	1 individ over Randsfjorden utenfor verneområdet 15.1.2000 (BHL)
Hønsehauk	T, J, **	1 individ som hadde tatt ei stökkand-hunn 23.3.2001 (ED), 1 individ prøvde flere ganger å ta ei kvinand i råk uten å lykkes 28.3.2004 (ED), 1 individ 12.8.2004 (GHØ), 1 individ 26.9.2005 (GHØ), 1 individ 24.4.2006 (GHØ)
Spurvehauk	T, J, **	Opptrer trolig regelmessig, men få observasjoner er notert. 1 individ 20.4.2002 (ED), 1 individ Ulsnestangen 11.4.2004 (ED)
Fiskeørn	T, **	Opptrer jevnlig under vårtrekket. 1 individ 17.5.1995 (GHØ), 1 individ 25.6.1996 (GHØ), 1 individ 8.5.1997 (GHØ), 1 individ 21.4.1998 (ED), 1 individ 1.5.1998 (GHØ), 1 individ 24.4.1999 (ED), 1 fiskende individ 30.4.2000 (ED), 3 individer 6.5.2006 (GHØ)
Dvergfalk	T, *	1 jaktende individ 6.5.2006 (GHØ)

Lerkefalk	J, **	Arten hekker regelmessig (ett par) i nærområdet til verneområdet. Benytter vika som del av sitt jaktområde (GHØ).
Fasan	S	”Det fantes tidligere en liten bestand i Røykenvikområdet, men denne har antagelig gått ut. 1 hann ved Røykenvika 25.1.1979” (Hals 1980)
Sivhøne	S, *	Følgende observasjoner foreligger: 2 ind. 23.4.1975 (JOP), 1 juv. 24.9.2004 (ED)
Sothøne	H, T, ***	Opptrer regelmessig i Røykenvika. Observeres i størst antall vår og høst. Største kjente antall er 10 individer 13.4.1998 (GHØ) Hekkefunn: 1 individ på reir 16.8.2003 (ED) Vinterfunn: ”Både vinteren 1973/74 og 1974/75 holdt 1 individ seg i vika til ut i januar måned” (JOP), 1 individ 27.1.1998 (BHL), 1 individ 27.12.1998 (GGA, HJ, BHL, ED, TED), 5 individer 26.12.1999 (GGA, HJ, ED), 5 individer 15.1.2000 (BHL), 4 individer 24.1.2000 (TD), 3 individer 26.1.2000 (BHL, ED), 2 individer 27.12.2000 (BHL, GGA), 2 individer noen dager i januar 2001 (OJL), 1 individ 10.3.2002 (GHØ), 1 juv. 21.12.2002 (BHL), 1 individ 21.12.2003 (BHL), 3 individer 26.12.2003 (BHL, GGA)
Trane	T, *	Følgende observasjoner er kjent: 2 individer 14.4.2001 (ED), 2 individer 18.4.2001 (BHL), 2 individer 24.4.2006 (GHØ)
Tjeld	T, *	Opptrer spredt på vårtrekket: 1 individ 7.5.1980 (Hals 1980), 4 individer 25.6.1996 (GHØ, KB), 2 individer 30.4.2000 (ED)
Sandlo	T, *	”Regelmessig trekkgjest, særlig på vårtrekket. Ses oftest i området i Røykenvika i første halvdel av mai” (Hals 1980), 9 individer 8.5.1997 (GHØ)
Dverglo	T, **	Opptrer spredt men regelmessig på vårtrekket. 1 individ 29.4. og 30.4. 1975 (JOP), 1 individ 12.5.1975 (JOP), 2 individer 14.5.1975 (JOP), 2 individer 7.5.1976 (JOP), 3 individer 13.5.1976 (JOP), 2 ind. (parring) 7.5.1977 (BML), 2 individer 13.5., 14.5 og 25.5.1982 (KHO, BFR, ERØ), 1 individ 25.4. og 19.5.1991 (BHL), 4 individer 12.4.1993 (BHR), 4 juv. 8.8.1996 (BHL), 1 individ 27.4.1999 (ED), 1 individ 28.4.2000 (ED),

		2 individer 27.4.2001 (BHL), 1 individ Ulnestangen 29.4.2003 (HH), 1 individ 2.5.2003 (OJL), 2 individer 19.4.2004 (ED), 1 individ 24.4.2006 (GHØ), 4 individer 27.4.2006 (ED)
Heilo	T, *	4 individer 6.5.1975 (JOP), 1 individ 13.4.2002 (ED)
Vipe	H, T, ***	Opptrer regelmessig på vårtrekket. Største kjente antall er 54 individer 1.5.1998 (GHØ). Ett hekkefunn er kjent: 1 individ på reir ved Viggas utløp 10.5.1991 (BHL).
Temmincksnipe	T, *	1 individ 14.5.1975 (JOP), 2 individer 13.5.1976 (JOP), 2 individer 8.5.1979 (Hals 1980), 4 individer 11.5.1979 (Hals 1980), 1 individ 18.5.2001 (BHL), 2 individer 6.5.2006 (GHØ).
Dvergsnipe	S, *	1 juv 13.9.1990 (BHL)
Myrsnipe	T, *	4 individer 20.8.1979 (Hals 1980), 1 ad og 1 juv 13.9.1990 (BHL), 3 juv 26.9. og 6 individer 3.10.1991 (BHL)
Brushane	T, *	Antall observasjoner viser en avtagende tendens. 1 hunn 13.5.1974 (JOP), maks antall våren 1975 var 19 individer 6.5. (JOP), 7 individer 13.5.1976 (JOP), 4 hanner 8.5.1979 (Hals 1980), 1 juv 13.9.1990 (BHL), 1 hunn 19.5.1991 (BHL), 4 individer 12.5.1993 (BHR)
Enkeltbekkasin	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Største kjente antall 11 individer 30.4.2003 (ED). Vinterobservasjon: 1 individ 27.12.2000 (BHL).
Dobbeltbekkasin	S, *	1 individ 4.5.1991 (BHR)
Rugde	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Vinterobservasjon: 1 individ 27.12.2000 (BHL)
Svarthalespove	T, *	1 individ 30.4. – 2.5.1979 (Hals 1980)
Småspove	T, *	Kun to observasjoner er kjent: 3 individer 8.5.1997 (GHØ), 1 individ 27.4.2001 (BHL).
Storspove	T, **	Regelmessig på vårtrekket Av store antall nevnes: 64 individer 23.4.1976 (JOP), 29 individer 1.5.1998 (GHØ)
Sotsnipe	T, *	1 individ 5.5.1975 (JOP), 1 individ 12.5.1975 (JOP)
Rødstilk	T, *	Regelmessig på vår- og høsttrekket, men i

		beskjedne antall. Største kjente antall er 12 individer 8.5.1997 (GHØ)
Gluttsnipe	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Største kjente antall er 30 individer 8.5.1995 (GHØ)
Skogsnipe	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Største kjente antall er 22 individer 27.4.2001 (BHL).
Grønnstilk	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Største kjente antall er 46 individer 13.5.1976 (JOP)
Strandsnipe	H, T, **	Hekker trolig. Observeres jevnlig, f.eks. 10 individer 6.5.2005 (ED)
Hettemåke	T, ***	Hekking på steinholme utenfor Nes kirke (utenfor verneområdet) 1997. Her ble min. 15 unger sett 3.7 (JOP) Regelmessig på vår- og høsttrekket. Største kjente antall er 260 individer 22.4.1989 (BHR). Av andre store antall nevnes: 200 individer 28.4.1989 (BHL), 250 individer 7.4.2002 (ED), 100 individer 18.4.2004 (ED), 160 individer 19.4.2006 (ED).
Fiskemåke	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Vinterfunn: 3 individer 30.12.2002 (BHL, GGA, ED)
Sildemåke	T, *	1 individ 15.4.1999 (ED)
Gråmåke	T, *	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Vinterfunn: 1 individ januar 1975 (JOP), 1 individ 27.12.2000 (BHL, GGA), 1 individ 30.12.2002 (BHL, GGA, ED)
Svartbak	T, *	1 individ 25.6.1996 (GHØ), 1 individ på Skreitangen 9.6.2001 (BHL), 3 individer 1.5.2002 (ED)
Makrellterne	T, *	2 individer 19.5.1999 (ED)
Lomvi	T, *	1 individ 4.10.1997 (BHL), 1 individ 17.1.1998 (ED), 2 individer 9.6.2001 (BHL)
Lomvi/alke	S	1 individ Randsfjorden utenfor Røykenvika (utenfor verneområdet) 27.12.1997 (HJ)
Alke	S	1 individ i begynnelsen av november 2000 (OJL)
Alkekonge	S	1 individ på Randsfjorden nær verneområdet 15.1.2000 (BHL)
Skogdue	T, *	Opptrer relativt regelmessig i og rundt verneområdet. 2 individer 3.10.1991 (BHL), 1 individ

		23.8.1996 (GHØ), 1 individ 8.4.2000 (ED), 1 individ på Neslandet utenfor verneområdet 20.4.2000 (GGA), 2-3 individer ved Hvinden utenfor verneområdet 22.4.2000 (GGA), 1 individ ved Nes 10.8.2001, 1 individ Nesmoen 14.7.2002 (ED)
Ringdue	h, T, ***	Opptrer regelmessig i flokker vår og høst. Jevnlige observasjoner også i sommerhalvåret.
Bydue	J, **	Observeres jevnlig ved Brenneriet (ED)
Kattugle	h, *	1 (?) hørt 1.4.1999 (GHØ)
Hornugle	S	1 individ som hadde tatt ei vipe ca. 1998 (ED)
Tårnseiler	T, J, ***	Jakter jevnlig over området (ED)
Vendehals	h, *	1 individ 1.5.2000 (ED), 1 individ 17.5.2003 (ED)
Svartspett	S, *	1 individ hørt 16.1.2000 (ED)
Grønnspekk	S, J, *	1 individ hørt ved Nes 25.4.2004 (ED), 1 individ 13.4.2006 (JOP)
Flaggspekk	S, *	1 individ 1.6.2004 (ED)
Sanglerke	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Største kjente antall er ca. 300 individer 15.10.1978 (Hals 1980).
Sandsvale	J, **	Sees jaktende i mindre antall gjennom hele sommeren (ED)
Låvesvale	J, ***	Store antall på matsøk gjennom sommeren (ED)
Taksvale	J, ***	Store antall på matsøk gjennom sommeren (ED)
Trepiplerke	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket
Heipiplerke	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket
Gulerle	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket
Vintererle	T, **	Opptrer jevnlig på vårtrekket. 1 individ 29.3.1999 (ED), 1 individ 5.4.1999 (ED), 1 par 3.4.2000 (ED), 1 par 5.4.2000 (ED), 1 par 12.4.2000 (ED), 1 hunnfugl 27.4.2001 (BHL), 3 individer 5.4.2003 (ED), 1 individ Ulnestangen 29.4.2003 (HH), 1 individ 20.3.2004 (ED), 2 individer 10.4.2006 (GHØ)
Linerle	T, ***	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Største kjente antall er ca. 50 individer 20.4.1991 (BHR).
Fossefall	J, *	Sees i Viggas os og oset til Ivistubekken. Sjelden mer enn 2-3 individer. Hekker hvert år i bergevegg ca. 150 m oppover Vigga (ED).
Gjerdsmett	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Vinterobservasjoner: 1 individ ved Brenneriet 10.3.2000 (ED), 6 individer 27.12.2000 (BHL), 3 individer ved Brenneriet 10.1.2001 (ED), 1 individ 1.12.2001 (BHL)

Jernspuv	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket
Rødstrupe	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket
Blåstrupe	T, *	1 hann 12.5.1975 (JOP), 1 hann 14.5.1975 (JOP), 3-4 hanner 10.5.2006 (GHØ)
Buskskvett	S, *	1 individ Ivistubekken 17.5.2003 (ED)
Steinskvett	H, T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Hekker i steinmur sør for båthavna og observeres regelmessig (ED)
Svarttrost	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket
Gråtrost	H, T, ***	Hekkefugl i verneområdet. Regelmessig på vår- og høsttrekket. Vinterobservasjoner: ca. 25 individer 1.12.2001 (BHL)
Måltrost	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket
Rødvingetrost	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekket. Vinterobservasjoner: 1 individ 1.12.2001 (BHL)
Duetrost	T, *	2 individer ved Brenneriet 22.4.2001 (ED)
Gulsanger	h, *	2 individer 2.9.1979 (Hals 1980), 3 syngende hanner fra Viggaset og noen hundre meter oppover 23.5.2004 (ED)
Møller	h, *	1 individ hørt 30.5.2001 (ED), 1 individ hørt 1.6.2004 (ED)
Tornsanger	h, *	1 individ 25.6.1996 (GHØ), 2 syngende hanner 28.5.1999 (ED)
Hagesanger	h, **	Høres syngende hvert år, f.eks. ved Brenneriet/Ivistubekken (ED)
Munk	h, *	Flere syngende hanner langs Ivistubekken hvert år (ED)
Løvsanger	H, T, ***	Observeres jevnlig
Gransanger	S	Hørt ved Brenneriet 20.4.2004 (ED)
Gråfluesnapper	h, *	Observeres jevnlig i randsonen til verneområdet. 1 par hekket like ved fossefallreir ca. 150 m oppe i Vigga i 2006 (ED)
Svart-hvit fluesnapper	h, **	Observeres jevnlig
Løvmeis	h, *	1 individ Neslandet (utenfor verneområdet) 28.12.1996 (BHL), 2 individer 28.3.1998, 3 individer 5.5.2000, 2 individer 21.4.2002 (GHØ)

Granmeis	h, **	Observeres jevnlig i randsonen i verneområdet.
Svartmeis	h, **	Observeres jevnlig i randsonen i verneområdet.
Blåmeis	h, **	Observeres jevnlig i randsonen i verneområdet.
Kjøttmeis	h, **	Observeres jevnlig i randsonen i verneområdet.
Spettmeis	h, **	Observeres jevnlig i randsonen i verneområdet.
Trekryper	S	4 individer 16.11.1980 (Hals 1980)
Nøtteskrike	T, J, *	Spredte observasjoner.
Skjære	H, T, J, ***	Vanlig forekommende
Kaie	T, ***	Opptrer i relativt store ansamlinger på mudderbankene om våren. Eksempelvis ca. 100 individer 16.4.2001 (ED).
Nøttekråke	S, *	1 individ 6.3.1997 (BHL).
Kornkråke	T, *	5 individer 27.3.1979 (Hals 1980), 1 individ 7.10.1980 (Hals 1980), 2 individer 1.4.1998 (ED), 1 individ 12.4.2000 (GHØ), 1 individ 10.3.2002 (GHØ)
Kråke	T, J, ***	Vanlig forekommende.
Ravn	S, *	Observeres jevnlig i flukt over området.
Stær	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekk. Ganske store antall på matsøk på mudderbankene tidlig vår, f.eks. ca. 50 individer 5.4.2001 (ED)
Pilfink	H, T, **	Største antall er ca. 10 individer 8.1.1999 (ED)
Gråspurv	H, *	"Hekker i lokstallen og trolig ved de fleste gårdene" (ED)
Bokfink	H, T, ***	Regelmessig på vår- og høsttrekk.
Bjørkefink	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekk.
Grønnfink	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekk.
Stillits	h, T, *	Observeres jevnlig i området. 2 individer 23.11.1989 (BHL), 1 individ 26.5.1991 (BHL), 3 individer 5.11.1994 (BHL), 2 individer 1.6.1996 (BHL), 1 individ 4.10.1998 (BHL), 1 individ Ulsnestangen 25.4.1999 (ED), 3 individer Nesmoen 23.6.1999 (ED), 4 individer 12.11.1999 (PÅS), 15 individer 10.3.2000 (ED), 2 individer 30.4.2000 (ED), 1 individ 31.5.2000 (BHL), 2 individer 29.6.2000 (BHL), 2 individer på Neslandet (utenfor verneområdet) 20.4.2000 (GGA) 1 individ Nesmoen (utenfor verneområdet) 3.5.2001 (BHL) og 2 individer samme sted 11.5. og 18.5.2001 (BHL), 1 adult med en unge på Nesmoen 14.7.2002 (ED), 1 individ 1.6.2003 (ED)
Grønnsisik	H, T, **	Hekkefugl i randsonen i verneområdet (ED).

		Største antall ca. 50 individer 7.1.1999 (ED)
Tornirisk	h, T, *	1 individ Ulnestangen 25.4., 16.5. og 11.06.1999 (ED), 2 individer Ulnestangen 4.5.2000 (ED), 1 individ ved Nes 11.5. og 1.6.2001 (BHL)
Bergirisk	T, *	4 individer 3.9.1979 (Hals 1980), 8 individer 20.4.1991 (BHR), 2 individer 25.4.1991 (BHL), ca. 30 individer 13.4.1998 (GHØ)
Gråsisik	T, **	Regelmessig på vår- og høsttrekk. Største kjente antall er ca. 100 individer 19.3.1999 (ED)
Rosenfink	h, *	Vurderes i 1994 som temmelig vanlig i kulturlandskapet i de søre deler av fylket, spesielt i Mjøsbygdene og på Hadeland (JOP, KHO, BHL), 4-5 individer 25.6.1996 (GHØ), 1 individ 30.5.2001 (ED)
Dompap	T, **	Observeres jevnlig i randsonen til verneområdet, spesielt om vinteren
Gulspurv	H, T, **	Observeres jevnlig i randsonen til verneområdet. Sett med reirmateriale i nebbet (ED)
Lappspurv	T, *	4 individer 3.5.1991 (BHL).
Sivspurv	H, T, ***	Opptrer regelmessig spesielt på sørsida av vika

4.4. Forekomst av rødlistede fuglearter i Røykenvika fuglefredningsområde.

Tabell 9 gir en oversikt over fuglearter fra den norske rødlista (Kålås 2006) som er påvist i Røykenvika fuglefredningsområde pr. 1.1.2007.

Tabell 9. Forekomst av rødlistede fuglearter i Røykenvika fuglefredningsområde

<p><u>Tegnforklaring</u> <u>rødlistekategorier</u> (etter Kålås 2006):</p> <p>RE: Utdødd i Norge CR: Kritisk truet EN: Sterkt truet VU: Sårbar NT: Nær truet DD: Datamangel</p>	<p><u>Tegnforklaring forekomst:</u></p> <p>H: Hekking påvist h: Indikasjon på hekking T: Opptrer i trekketida, vår eller høst S: Streifgjest, opptrer tilfeldig og uregelmessig/svært sparsomt J: Arten benytter reservatet som jaktområde/matletingsområde i hekketida</p> <p>*** : Forekommer regelmessig og vanlig i aktuelt habitat ** : Forekommer regelmessig, men relativt fåtallig * : Forekommer sporadisk og fåtallig</p>
--	--

Art	Rødliste-kategori	Status	Kommentar
Storlom	VU	T, **	Regelmessig på vårtrekket. Arten observeres også jevnlig i Randsfjorden nær verneområdet.
Horndykker	EN	T, *	Spredte observasjoner på vårtrekk. Største antall er 3 individer 26.4.2000
Dvergdykker	NT	S, *	En observasjon foreligger: 1 individ 20.10.1995
Toppdykker	NT	T, **	Opptrer regelmessig på vårtrekket. Største antall er 8 individer 15.4.2004
Sangsvane	NT	T, ***	Regelmessig trekkgjest vår og høst. Opptrer i størst antall på høsttrekket. Arten benytter Røykenvika fram til islegging (nyttår). Største kjente antall er 137 individer i desember 2002.

Sædgås	VU	S, *	Spredte observasjoner foreligger til ulike årstider.
Snadderand	VU	S, *	En observasjon er kjent: 1 par 26.4.2001
Stjertand	NT	T, **	Arten opptrer relativt regelmessig på vår- og høsttrekket. Opptrer gjerne parvis eller som enkeltindivider. Største kjente antall er 3 individer 4.9.1979.
Knekkand	EN	T, **	Opptrer relativt regelmessig på vårtrekket. Observeres enkeltvis eller som par.
Skjeand	VU	T, **	Arten opptrer relativt regelmessig på vår- og høsttrekket. Opptrer gjerne parvis eller som enkeltindivider.
Bergand	VU	T, *	Arten påtreffes sparsomt under høsttrekket.
Sjørørre	NT	T, *	En observasjon foreligger: 1 hunn ble sett i desember 2001.
Lappfiskand	EN	T, *	Det foreligger spredte observasjoner av enkeltindivider til ulike årstider.
Fiskeørn	NT	T, **	Observeres jevnlig på våren. Sees oftest enkeltvis. Eneste unntak er 3 individer samtidig 6.5.2006
Vepsevåk	EN	S, *	En observasjon foreligger: 1 individ 5.5.2000
Hønehauk	VU	T, J, *	Opptrer relativt regelmessig i verneområdet. Er flere ganger sett jaktende på vannfugl.
Lerkefalk	VU	J, **	Arten hekker jevnlig i nærområdet og Røykenvika er en del av dette parets jaktområde.
Sivhøne	NT	S, *	To vårobservasjoner er kjent (1975 og 2004).
Dverglo	NT	T, **	Opptrer regelmessig på vårtrekket. Største kjente antall er 4 individer 27.4.2006
Vipe	NT	H, T, ***	Ett hekkefunn er kjent fra verneområdet (1991). Opptrer regelmessig under vårtrekket. Største kjente antall er 54 individer 1.5.1998
Svarthalespove	EN	T, *	Ett individ påvist i verneområdet i april/mai 1979.

Storspove	NT	T, **	Regelmessig på vårtrekket med største kjente antall 64 individer 23.4.1976
Dobbeltbekkasin	NT	S, *	En observasjon foreligger: 1 individ 4.5.1991
Brushane	DD	T, *	Har avtatt sterkt i antall. Tidligere regelmessig på vårtrekket. Største kjente antall er 19 individer 6.5.1975.
Hettemåke	NT	T, ***	Opptrer regelmessig i trekktiden. Største kjente antall er 260 individer 22.4.1989. Har avtatt i antall de senere årene.
Makrellterne	VU	T, *	En observasjon er kjent: 2 individer 19.5.1999
Lomvi	CR	T, *	Spredte observasjoner. Har sammenheng med ”invasjonsartet” opptreden i innlandet (Mjøsa og Randsfjorden).
Sanglerke	NT	T, **	Opptrer regelmessig i trekktiden vår og høst. Største kjente antall er ca. 300 individer 15.10.1978.
Steinskvett	NT	H, T, **	Opptrer regelmessig i trekktiden vår og høst. Hekker i steinmur i verneområdet.
Stær	NT	T, **	Opptrer regelmessig i trekktiden vår og høst. Største kjente antall er ca. 50 individer 5.4.2001
Bergirisk	NT	T, *	Opptrer trolig regelmessig i trekktiden vår og høst. Største kjente antall er 30 individer 13.4.1998.

4.5. Sammendrag av fuglelivet i Røykenvika fuglefredningsområde.

Røykenvika har sin hovedfunksjon som trekklokalitet for vannfugl og spurvefugl. Lokaliteten ligger svært strategisk plassert langs den trekkruta for fugl som følger Randsfjordsvassdraget. Blottlegging av mudderbanker ved lave vannstander i Randsfjorden (vår og iblant høst) er av avgjørende betydning for dagens fugleliv i området. Spesielt på vårtrekket framstår Røykenvika som et særdeles viktig rasteplass i perioden april - første halvdel av mai. Totalt er 142 fuglearter observert i Røykenvika fuglefredningsområde (tabell 7), av disse artene er 64 vannfuglarter.

Som trekkområde er de næringsrike mudderbankene ved Viggas utløp spesielt attraktive for gressender og vadere. Mange vadefuglarter har imidlertid et vårtrekk som gjør at de ankommer etter at mudderområdene er oversvømt. I april/mai dominerer derfor stokkand, krikkand, brunnakke, vipe og dykkendene toppand og kvinand fuglelivet. I tillegg setter gjerne knoppsvane, sangsvane og kanadagås sitt preg på området (både vår og høst). Innslaget av sjeldne og rødlistede arter er betydelig både vår og høst. På høsten benyttes verneområdet av vannfugl helt fram til islegging, noe som vanligvis skjer etter nyttår. På seinhøsten er ansamlingene av svaner betydelig, og begge arter (knoppsvane og sangsvane) kan opptre i betydelige antall. Også stokkand oppnår høye antall utover høsten, og opptil 800 individer er notert.

Hekkefaunaen i Røykenvika omfatter arter som knoppsvane, kvinand, siland, sothøne, vipe og steinskvett. Røykenvika har imidlertid ingen spesielt viktig funksjon som hekkelokalitet. Vika fungerer imidlertid som et viktig matletingsområde for flere arter i hekketida (eksempelvis svaler, tårnseiler og enkelte rovfuglarter). Totalt 35 fuglearter er påvist/antatt hekkende i verneområdet, flesteparten av disse knyttet til randsonen.

Tabell 9 viser at 31 fuglearter fra den nasjonale rødlista er påvist i verneområdet. Dette er et høyt tall for en innlandslokalitet av såpass beskjeden størrelse, og tallet understreker Røykenvikas viktige funksjon som trekklokalitet. Av rødlisteartene er 1 art i kategorien *datamangel (DD)*, 16 arter i kategorien *Nær truet (NT)*, 8 arter i kategorien *Sårbar (VU)*, 5 arter i kategorien *Sterkt truet (EN)* og 1 art er plassert i kategorien *Kritisk truet (CR)*. 2 rødlistearter er påvist hekkende/antatt hekkende i verneområdet.

Fuglelivet knyttet til Røykenvika synes å ha gjennomgått relativt få endringer siden fredningstidspunktet i 1990. Bestandsendringene som enkelte arter har hatt i Oppland gjenspeiles imidlertid også i dette området. Arter som synes å øke i antall er eksempelvis sangsvane, kanadagås, horndykker og ringdue.

Arter som avtar i antall omfatter bl.a. vipe, brushane, storspove, hettemåke og gråspurv.

Røykenvika er et verneområde som er utsatt for betydelig press av menneskelig aktivitet. Båthavn, bading og annen rekreasjon setter sitt preg på området i sommerhalvåret. Mye av denne virksomheten foregår imidlertid på deler av året hvor konflikten med fuglelivet er beskjedne. Økt utbygging og tilrettelegging i randsonen til verneområdet vil imidlertid være negativt for områdets ornitologiske funksjon. Bevaring av kantsoner (bl.a. med lauvskog) rundt vika må derfor ha høy prioritet, også for de arealene som ligger utenfor vernet område.

ei krone her og ei krone der...

Hos KIWI vinner du hver gang.
Faste, lave priser og Norges tøffeste garantier

 DOBBELT PRIS TILBAKE
Kvalitetsgaranti på frukt og grønnsaker. Dobbel pris tilbake hvis du ikke er fornøyd.

 HOVDARHETS GARANTI
Hvis du finner en vare som går ut på dato i dag eller i morgen, får du varen gratis. (gjelder ikke brød og bakervarer)

 DU FÅR HVER 4. LIBERO BLEIEPÅKKE GRATIS
Bleieskiftavtale
Du får hver 4. Libero bleiepakke du handler uten å betale for den.

 KIWI mini pris
KJØP KJAPT, KJØP TRYGT, KJØP BILLIG

MEISEBOLLER OG FUGLEFRØ. BRANDBU. 61 33 46 55

5. OBSERVATØRER

AHA: Anders Hals	AOM: Arne Ola Mohn
BHA: Bjørn Halvorsen	BHL: Bjørn Harald Larsen
BHR: Bente Hoel Røken	TNE: Trude Nereng
ED: Even Dehli	ERØ: Einar Rørvik
GGA: Geir Gaarder	GHØ: Geir Høitomt
HH: Håvar Hveding	HJ: Henrik Jensen
IO: Iver Olerud	JEN: Jan Erik Nordrum
JOP: Jon Opheim	KHO: Kolbjørn Hoff
LK: Lars Kapelrud	MH: Marit Haugen
OJL: Ole Jørgen Liodden	PÅS: Per Åge Skålerud
SL: Sverre Lundemo	BFR: Bjørn Fredrik Rørvik
TOD: Tor Ola Dehli	

6. RELEVANT LITTERATUR.

Gaarder, G. 1990. *Knoppsvanas bestandsforhold i Oppland*. Fugler i Oppland 1990-1: 1-25

Gaarder, G. og Larsen, B.H. 1993. *Våtmarksområder av betydning for vannfuglfaunaen på Hadeland*. Hujon 19. 256-273.

Hals, A. 1980. *Aves Hadelandis-en oversikt over fugler observert på Hadeland*. Rapport. 33s.

Kålås, J.A., Viken, Å. og Bakken, T. (red) 2006. *Norsk Røddliste 2006 – 2006 Norwegian Red List*. Artsdatabanken, Norway.

Larsen, B. H. 1991. *Knoppsvanebestanden på Hadeland 1990*. Hujon 17: 131-139

Larsen, B. H. 1996. *Utviklingen i mytebestanden av knoppsvane, toppand og kvinand på Hadeland 1990-1995*. Hujon 22: 23-30

Sundfør, W. 1977. *Rapport om grovregistreringen av våtmarker i Oppland fylke 1977*.

Sundfør, W. 1979. *Ornitologisk verneverdige våtmarker i Oppland fylke. Rapport om våtmarksregistreringene i 1977 og 1978*.

FOKSTUMYRA I FARE

Fokstumyra har vore freda sidan 1923 og er no også Ramsar-område, dvs. at myra er sett på som spesielt viktig. Dei siste fire sesongane (2004 til 2007), har underteikna, i lag med andre, ikkje minst Karl Johan Grimstad, drive med observasjonar, fangst og ringmerking av fugl heilt inntil myra, i perioden frå mai og ut oktober. I løpet av denne tida har det danna seg eit bilete av at verdien av Fokstumyra er i ferd med å minke. Det som har hendt i 2007 har bidratt mest til å skape dette inntrykket. Eg vil her nemne det som eg meiner truar fuglelivet på Fokstumyra og kva eg meiner må gjerast for å prøve ta vare på denne internasjonalt kjende biotopen. At presset utanfrå er stort, herskar det liten tvil om. 2007 har vel vore det året med mest besøk på myra. Besøket ser ut til å ha auka år for år.

Av Kjell Mork Soot

- Skal myra vere fugleområde eller turområde?

Trana er den arten som mange forbind med Fokstumyra. Traneparet ved Horrtjørnin har ikkje fått fram ungar i løpet av dei fire åra eg har vore der. Den rugande trana blei siste sesong heile tida sett gå av reiret når stadig nye turgåarar passerte på stien eit stykke unna. I lange periodar fekk ho ikkje ruge. Ferdselsforbod blei til slutt gjennomført av Fylkesmannen i Oppland for å verne om den rugande fuglen, men då var det for seint. Hekkinga mislukkast. Tidlegare år er det mistanke om at mellom anna raudrev har tatt tranear. Dette er eit kjent problem blant traneforskarane. Det er påfallande at tranene i reservatet, som er oppretta for å verne fuglane, ikkje får fram ungar, medan tranene som hekkar like utanfor grensene lukkast! I 2007 vaks der opp ein tranearunge like sør for reservatet, ingen i sjølve reservatet!

Oppsynsmann Laurits Fokstugu ved et av myrhaukreira med 5 unger i 2007

Den raudlista myrhauken hadde store problem i reservatet i 2007. Vi hadde i år fått løyve frå Fylkesmannen i Oppland til å leite opp reira i reservatet ved å observere fuglane på avstand for så å gå inn og ringmerke ungene. Der var fem par om våren i området rundt og på Fokstumyra, observert av Karl Johan Grimstad og undertekna Det eine paret forsvann utan at vi veit grunnen til det. Reiret til par nummer to blei tydelegvis tatt av flaum i førstninga av juni. Pga svært sterk varme, og dermed også sterk snøsmelting i fjellet, blei lågaste områda på Fokstumyra oversvømt. Akkurat der blei ei hoe utan tilknytting til reir stadig observert i beste rugetida . Samtidig hadde mange blåstrupar samla seg på meir tørre område der. Tydelegvis var også deira reir oversvømte. Par tre hadde reir *utanfor* reservatet. Fem store og friske ungar blei der ringmerkte 15. juli.

Reiret til par fire låg ikkje så langt frå jernbaneundergangen på Fokstugu. Observasjon av dette paret ga meg noko å tenkje på: Nokre timar i to dagar sat eg i kamuflasje utstyrt med teleskop langt unna reiområdet for å prøve finne reiret. Stadig forstyrringar av forbipasserande gjorde at fuglen berre ein gong tydelegvis fekk mata ungene, og det med ein fugl som bytte. Hoa flaug stort sett rundt heile tida og varsla på den stadige straumen av turgåarar. Reiret blei ikkje funne fordi det låg på ein plass med dårlege observasjonsmogelegheiter frå der eg sat. 17. juli bestemte eg meg for at no skulle reiret finnast.

Fokstumyra er et vakkert, men sårbart område der det ligger åpent for turgåere.

Det blei til ein dag full av frustrasjon der eg verkeleg begynte å forstå kva problem forstyrningane fører til for enkelte fuglearter på Fokstumyra: Eg sette meg inn i kamuflasjen klokka seks om morgonen fast bestemt på å finne reiret. Etter som timane gjekk, auka det på med trafikk av fotgåande besøkande langs stien. Hoa hadde fått overlevert ein gnagar frå hannen, men torde ikkje å gå ned på reiret. Når dei første turistane var forsvunne, kom dei neste. Heile tida foregjeikk dette. Betre var det ikkje at ei reparasjonsvogn frå NSB, med base på Fokstugu jernbanestasjon, tre gongar, og i lang tid kvar gong, kom til ei "tavle" ved undergangen og heldt på med arbeid der. I løpet av åtte timar var myrhaukhoa ned på reiret ein (!) gong med mat til ungene. Reiret var plassert slik at det var umogeleg også denne gongen å sjå det nøyaktige staden. Klokka 14, etter åtte timar, ga eg opp. Då vurderte eg stillinga slik at noko særleg mating av ungene kunne det ikkje bli den dagen med ein slik jamn straum av besøkande. Om ungene i det heile vaks opp er ukjent for meg.

Reir fem låg 60 meter frå observasjonstårnet. Og kunne lett finnast når ein stod i tårnet. 14. juli ringmerkte eg ungene i lag med oppsynsmann Laurits Fokstugu. 1. august var det lov å gå fritt i myra. Eg besøkte då reiret og blei sjokkert: Alle fem ungene låg daude på og like ved reiret. Eg tenkte først at dei hadde svolte i hel pga av all forstyrninga, men gjekk fort bort frå den teorien då dei verka å vere i brukbart hold og alle tydelegvis hadde dauda samtidig, og tre av dei låg på rygg i forsvarsstilling. Oppsynsmannen blei tilkalla. Han kom og samla fuglane inn, og la dei i frysar for nærmare undersøking.

Veterinærundersøkingane er ikkje ferdige enno, men grovobduksjonen er gjort. To av ungene hadde fått knust hovudskallen og førebels blir dette karakterisert som *ikkje naturleg dødsårsak* iflg. veterinær Johann Schulze. Dei tre andre var iflg. Schulze drepne av rovfugl eller med stikkvåpen. Fire av skrottane ligg enno på fryselager og vil bli finobdusert. Schulze seier at klomerka / stikkmerka valdar hovudbry. Det er så mange uklarheiter i denne saka at det er freistande å kommentere litt her. Det heile verkar for meg som om drapa kan ha vore planlagde. Vi veit for eksempel at på enkelte stader i Storbritannia har myrhaukbestanden problem fordi rypejegarar skyt/avlivar myrhauk fordi dei unntaksvis kan ta ein rypekylling. Det kan kanskje vere ein eller annan innan dette miljøet som har utført drapa. Når ungene blir sterkt skræmde, reagerer dei på to måtar: Anten ligg dei på rygg i reiret med klørne rett opp for å verne seg, eller dei forlet reiret. Tre stykke låg tett saman i reiret på rygg (sjå foto). Dessverre tenkte eg ikkje på å sjå på ringane før fuglane blei plukka opp. Her burde tydelegvis ha vore politi til stades for å sikre bevis. Ein skal ikkje sjå vekk frå at desse er blitt avliva av stikkvåpen, kanskje gjort på ein slik måte at det skal minne om rovfuglklør. Ein tydeleg sti frå observasjonstårnet bort til reiret viser at mange har gått utanom turstien, bort til reiret og dermed har brote lova om ferdsel i reservatet! Eg reiser av den grunn spørsmålet om guida turar for å hindre dette, for eg har sett at også andre stader langs løypa kan det same forekome.

Med tanke på dette med rovfuglangrep har eg nokre spørsmål / kommentarar :

- 1) Kva rovfugl vil ta risikoen på å gå til angrep på fem nesten flygedyktige ungar som er i god stand til å forsvare seg? Det er slengt fram namn som jordugle og kongeørn. Kvar finn ein det i litteraturen? Kongeørn blei forresten ikkje sett i sommarsesongen på Fokstumyra i det heile. Sjølv heldt eg på med feltarbeid nokre få hundre meter frå myrhaukreiret store delar av døgnet i det tidsrommet myrhaukungeane blei tatt av dage.
- 2) I eit slagsmål ville ungene utan tvil ha forsvart seg. Kvifor er der ikkje funne fjør etter slagsmålet i reirområdet eller i klørne på ungene? Kvifor var ikkje ungene tilrota i fjørdrakta? Kvifor hadde ikkje rovfuglen ete av ungene eller frakta dei vekk? Eg hadde sett det som mest naturleg at rovfuglen ville ha tatt ein og ein unge i overraskelsesangrep, der han frakta vekk ungen i staden for å gå til kamp mot alle fem. Og kvifor drap / skada han alle på ein gong? Dette er ikkje typisk rovfuglloppførsel.

Kva må gjerast for å berge Fokstumyra?

Det første ein må svare på er følgjande. Er Fokstumyra Naturreservat oppretta for fugl eller for folk? Utifrå det svaret bør styresmaktene gå inn. Slik som det er no, er det heile uhaldbart. Det er i alle fall ikkje fuglane som tener på at tilstandane på Fokstumyra verkar heilt ute av kontroll. Eit mønster begynner å danne seg: Svært mange av dei besøkande er ikkje spesielt naturinteresserte, det ser ein på måten dei er kledde på og utstyret dei har eller ikkje har. Kikkert skulle f.eks. vere ein naturleg del, men det er det mange som ikkje har med seg. Eg har ein mistanke om at turistane blir anbefalte til å stikke inn om Fokstumyra for å gå seg ein tur, for turløypa rundt myra er svært lett og fin å gå. Der er så mange andre moglegeheiter på Dovre til turområde at det skulle ikkje vere nødvendig å gå løypa rundt i Fokstumyra for den som ynskjer å gå ein tur. Det bør kunne opprettast andre turløyper som avlastning utanfor reservatet som vil gjere mindre skade på fuglelivet. Toppen av kransekaka er at ein post for ei trimgruppe i 2007 var anlagt på observasjonstårnet! Ei mengd heseblesande personar blei stadig sett som slett ikkje var interessert i natur, men opptatt med å skaffe seg poeng for å få ein metalldings som premie og setje på hylla heime. a) *Det bør vurderast å legge turstien utanom den sentrale delen av Fokstumyra .* b) *Observasjonstårnet bør også fjernast frå den sentrale delen av Fokstumyra og setjast i utkanten av reservatet.* Eg begrunnar det med at det er uheldig at tårnet står midt i kjernen av myra, der m.a. myrhauk og trane hekkar, og det fører til uheldige forstyrningar i området: 1) Fugleinteresserte klarer seg godt utan tårnet. Det er trass i alt ikkje så mykje ein ser derifrå. 2) Eg har stadig sett folk som sit ved tårnet og solar seg, gjerne i timesvis. Dette er uheldig for fugl som hekkar i området. 3) Mange brukar tårnet som rasteplass. Dei set seg ned ved tårnet, et og tar seg ein kaffi, også ofte i lang tid. 4) Mange står lenge ved tårnet med teleskop og skal sjå myrhauken eller fotografere han. Hadde ikkje tårnet vore der, ville reiret sannsynlegvis ikkje blitt funne, og dei massive forstyrningane på den plassen hadde vore mindre. 5) Myrhauken reagerer stundom på ting ein kanskje ikkje tenkjer over. Arten reager tydelegvis sterkt på skarpe fargar etter ein observasjon eg gjorde: Ei jente, som oppheldt seg i tårnet i lag med foreldra sine, hadde lagt frå seg nokre leiker i svært skarpe fargar utanfor tårnet. Fuglen heldt seg på god avstand. Først då dei endeleg samla saman pikkpaket og drog derifrå, torde ho seg ned på reiret. 6) Folk med hund fortøyar ofte hunden ved tårnet og kan sjølv stå i lenger tid oppe i tårnet. Myrhauken reagerer sterkt på hundar. Eg har sett myrhaukhoa straks forlate reirområdet og bli lenge vekke når hundar har dukka opp. Så lenge har ho vore vekke at hannen ikkje har fått kontakt med henne og faktisk har sleppt byttet direkte ned til ungane til slutt. Om enkelte hundar blir sleppte fri i reservatet elles veit eg ikkje, men det er ikkje umogeleg. Hundeglam langt inne i reservatet ein dag fekk meg til å lure på om ein hund gjekk fri. Hundar i reservatet burde ha vore forbode. Eg kan tenkje meg at også andre artar enn myrhauken reagerer negativt på å ha slike skapningar i nærområdet. 7)

Her i dette reiret lå 3 døde unger.

Uheldigvis går der eit elgtrakk ca. 100 meter vest for tårnet. Tårnet blei sist sommar, til alle døgnets tider, og spesielt om natta, brukt av spesielt tyskarar og nederlendarar som ville sjå elg. Kvifor skal ein besøke eit Ramsarområde for å sjå elg, ein art som finst overalt? At det er lovleg å opphalde seg på myra heila døgnet er svært uheldig. Dette er reglar som kanskje er henta frå lenger sør i Europa med mørke netter, men passar ikkje i Norden her som det er lyst heile døgnet. Besøkstida bør begrensa. For å helle bensin på bålet, vil eg påstå at med tanke på fuglen vil 3 timar besøkstid pr. dag (frå kl 14-17) vere nok, og turane bør vere guida. Tidspunktet er valt fordi det i den perioden ofte er liten matingsaktivitet hos mange fuglearter, og besøk vil i den tidsperioden forstyrre minst. Guida turar begrunnar eg med det eg nemner under reir fem under myrhauken, m.a. at folk går utanom turløypa. For å berge myra MÅ besøkstalet ned, ein bør ikkje ha som noko mål å auke dette. Ein planlagd større parkeringplass ved Fokstugu jernbanestasjon bør ikkje lagast. Heller ikkje bør eit planlagt stort skilt, som viser at her er Fokstumyra Naturreservat, kome opp. Spesielt interesserte finn fram likevel. 8) Å bruke Fokstumyra som trimløype er forkasteleg. Trimløyper kan lett lagast andre stader enn der. 9) Overnatting i bobilar på parkeringplassen ved Fokstugu jernbanestasjon, like ved kjernen av reservatet, bør forbydast. Ein har ikkje kontroll med kva eigarane av desse gjer heile døgnet like inn til reservatet.

Dei fleste er sikkert heiderlege folk, men der kan vere unntak. Enkelte bobilar har stått der fleire dagar, også i den tida då myrhaukungane blei drepne, utan at eg vil lage nokon kopling der. Eg observerte folk frå desse bobilane som svært tidleg om morgonen kom frå Fokstumyra og det etter ruter som var *utanom* den påbodne ferdselsstien! Det får meg til å lure på kva som eigentleg skjer på Fokstumyra til alle døgnets tider. 10) Ferdselsforbodet i sjølve reservatet utanom turstien er frå 1. mai til 1. august. Eg meiner at ferdselsforbodet burde blitt utvida til 15. august. Eg siktar der til myrhaukkullet ved tårnet. Dei ville ikkje ha vore fullt flygedyktige 1. august. 10) Raudreven er eit problem for mellom anna trana. Konflikter mellom trana og raudreven er observert ved Horrtjørnin, og blant traneforskarane er det ei kjent sak at raudrev tek tranear (Jostein Sandvik pers. medd). Ein kunstig høg revebestand blir kanskje heldt oppe pga fallvilt etter toga. Å la reservatet segle sin eigen sjø ("naturen ordnar seg sjølv") trur eg ikkje er så lurt sidan menneska likevel påverkar det biologiske mangfaldet så sterkt. Det blir felt jerv i *nasjonalparker* fordi dei tek litt sau som det finst to millionar av her i landet. Då kan ein vel i eit fuglereservat felle rev som tek traner som det berre finst 1000-1500 par av i Noreg? 11) Farten på toga bør kraftig nedsetjast. Det er ikkje haldbart at tog kan rase gjennom reservatet i 130 km/t. På sikt bør togtraseen leggest utanom reservatet, kanskje i samband med å få dei kunstig atskilte reinstammene, på begge sidene av E6 og jernbana, i saman igjen. Kva med ein felles tunnell for bil og jernbane frå Dombås til Hjerkin eller lengre? Då vil det også bli mykje enklare å passere Dovrefjell vinterstid. Kanskje kan dei store speleplatsane til dobbeltbekkasinen og rugeplatsane til fjellmyrløparen også bli restaurerte viss traseen bli flytta? 12) Blir reir anlagt like ved turstien slik at dei hekkande fuglane stadig blir forstyrra av forbipasserande, bør ferdselsforbod bli oppretta straks. Turstien bør kunne stengast i visse periodar viss det er nødvendig for å verne hekkande fuglar. 13) Om dei store besøkstala fører til redusert hekking for mindre artar, er vanskeleg å bevise. Ein ser ofte folk sitje ved løypa. Forbod mot å opphalde seg i lenger tid på ein stad burde kanskje ha vore diskutert. Enkelte fuglar kan kanskje få problem, anten med mating eller ruging, om ein oppheld seg for lenge på same staden.

Gran Jern & Hage

Storgata 23 • 2750 Gran

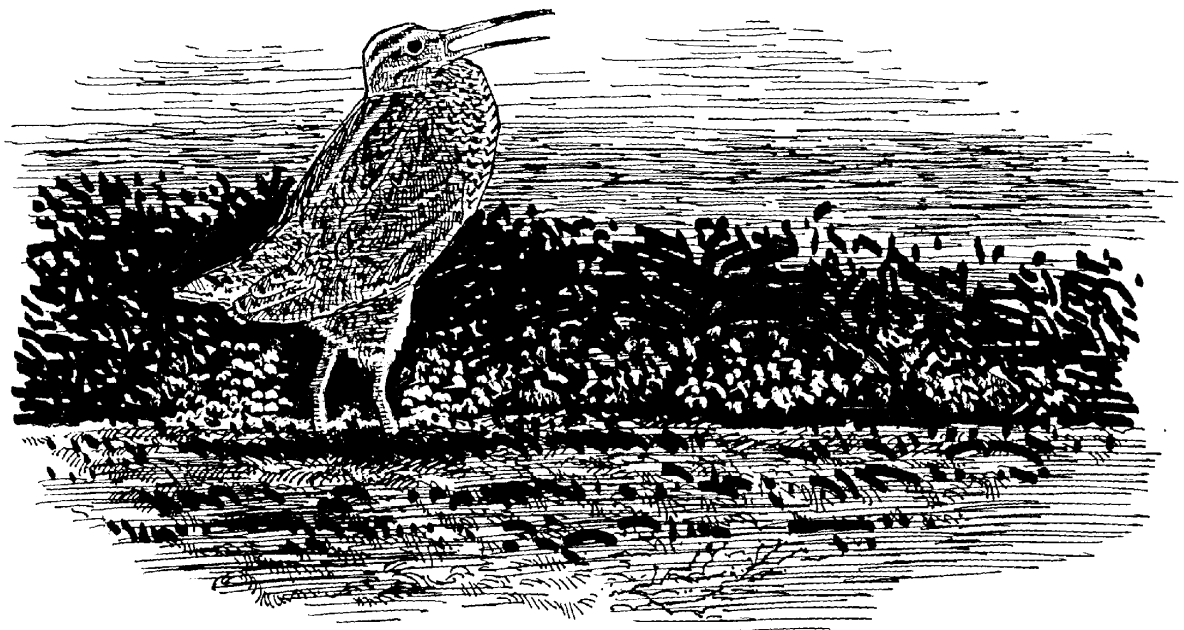
Tlf. 61 33 27 77 • Faks: 61 33 27 80

Etterord om Fokstumyra: Eg synest det er påfallande at både trana og myrhauken i 2007 hadde vellukka hekking like utanom Fokstumyra Naturrestat, men fullstendig mislukka inne i det området som er lagt ut for å verne om desse. Det gir grunn til ettertanke.

Etterord om Hjerkin:

Myrhauken er tydelegvis på defensiven på enkelte stader i Noreg. I dei to siste åra har vi leita etter myrhauk på Hjerkin, Dovre. Der burde det etter Yngvar Hagens "Rovfuglene og viltpleien" hekke fleire par i år med bra tilgang på smågnagarar. I både 2006 og 2007 blei berre ein myrhaukhann observert ein gong i eit kort glimt. Hannane kan som kjent vandre langt under jakta og hekkar nødvendigvis ikkje der. Eg hadde verkeleg i 2007 forventa å finne myrhauken hekkande på Hjerkin, sidan der var fleire par i Fokstumyrområdet. Eg rettar spørsmålet til dei ansvarlege styresmaktene: Kva har hendt med arten i det området? Kva blir gjort for å finne ut om det?

Kjell Mork Soot,
Geilane,
6060 Hareid.
70092443 (pr), 91308487 (mobil), 70095750 (arb).
e-mail : kjellmorksoot@fugler.com

Her ser vi en spillende dobbeltbekkasin

Klimaendring kan få dramatiske følger for rypene

BirdLife International lanserer, i samarbeid med RSPB, et klimatisk atlas for fremtidig utbredelse av de europeiske hekkeartene. Trenden er at artsdiversiteten skyves nordøstover og at de alpine artene som f.eks. fjellrype og snøspurv vil få en dramatisk tilbakegang i Norge.

Av Inge Hafstad (15.01.2008)

Dverggås, lappspove, lappsanger og polarsisik er noen av artene som i følge klimaatlaset kan bli utryddet som hekkefugler i Norge i løpet av dette århundret. Jaktfalk, fjellrype, lirype, fjellerke, lavskrike er noen av artene som vil få en dramatisk tilbakegang som følge av klimaendringene, mens svartglente, glente, rovterne og hærfulg vil være noen av artene som etablerer seg som hekkefugler i Norge.

Kornspurven vil reetablere seg i Norge, noe som man allerede kan se starten av.

Fjellrypa er en av artene som i følge klimaatlaset kan forsvinne som hekkefugl i store deler av Norge i løpet av dette århundret. Bildet viser en hunn i vinterdrakt. **(Foto: Hans Sagstuen)**

Atlaset er et resultat av undersøkelser om forholdet mellom klimaet og utbredelsen av hekkende fuglearter i Europa. I prinsippet er det to måter artene kan respondere på klimaendringene. De kan enten, ved en evolusjonær prosess, tilpasse seg de forandrede klimatiske forholdene eller de kan forandre sitt utbredelsesområde slik at de klimatiske forholdene er de samme. Hvis en art misslykkes i å respondere på klimaendringene vil arten stå i fare for å bli utryddet.

Atlaset bygger på i hovedsak følgende tre variabler:

1. Gjennomsnittlig temperatur i den kaldeste måneden

Mange arter er sensitiv på vintertemperaturen. Selv om det kun er standfuglene som er direkte påvirket av vintertemperaturen, vil også trekkfugler bli indirekte påvirket av endrede vintertemperaturer på grunn av at tilgangen og utbredelsen av passende habitat for trekkfuglene vil endres. Dette på grunn av at vintertemperaturen er bestemmende for utbredelsen av planter og vegetasjonstyper.

2. Årlig antall døgngader over 5 °C

Denne variabelen måler det som man kan kalle «veksts sesongen». De fleste planteartene har en terskeltemperatur for når veksten starter som ligger nært opp til 5 °C. Totalt antall døgngader over 5 °C er foretrukket på grunn av at dette er en begrensende variabel for mange organismer som reproduserer seg ved nordlige breddegrader og/eller fullfører sin årlige vekst. Sammenligning av utbredelses kart for flere arter i forskjellige taxa, inkludert planter, fugler og sommerfugler, med kart over gjennomsnittlig sommertemperatur og kart over antall døgngader over 5 °C avslører at antall døgngader over 5 °C er en mer begrensende variabel for nordlige arters utbredelse enn hva gjennomsnittlig sommertemperatur er.

3. Årlig tilgjengelig fuktighet

Her måler man forholdet mellom den reelle og potensielle fordampningen. Variablene som brukes er den daglige temperaturen, nedbøren og skylaget. Verdiene estimeres ut fra det månedlige gjennomsnittet for disse variablene. Et slikt mål på tilgjengelig fuktighet, som tar inn forhold som sesongmessig variasjon i nedbør og fordampning, er å foretrekke fremfor et enkelt mål på nedbør fordi det på en bedre måte reflekterer begrensningene tilgangen på fuktighet har på organismer. Sammenligning av utbredelseskart for flere arter i forskjellige taxa viser at europeiske arters utbredelse er mer korrelert med årlig tilgjengelig fuktighet enn for kun bruk av sesonglig nedbør. Tilgjengelig fuktighet har ikke alltid direkte innvirkning på utbredelsen til fuglearter, imidlertid vil tilgjengelig fuktighet være sterkt bestemmende for utbredelsen av planter og vegetasjonstyper og dermed indirekte avgjørende for tilgangen til passende habitat for hver enkelt fugleart. Tilgjengelig fuktighet vil også være bestemmende for tilgangen til, og kvaliteten på næringen, enten fuglene er frøspisende, plantespisende eller spiser invertebrater fra jordsmonnet. En forskyvning av artsdiversiteten fra Mellom- og Sør-Europa til de nordøstlige delene av Europa vil kunne gi flere hekkende fuglearter i Norge og Fennoskandia. Imidlertid vil dette gå på bekostning av artsdiversiteten i Sør-Europa, og totalt sett vil klimaendringene kunne medføre en dramatisk endring av den europeiske fuglefaunaen.

Bokas tittel er «A climatic atlas of European breeding birds». Forfattere: Brian Huntley, Rhys E. Green, Yvonne C. Collingham & Stephen G. Willis.

PORTRETET

Nå har portrettet beveget seg til en av våre nyere medlemmer som befinner seg på Hadeland. – En ukjent mann for mange av oss. Derfor er det kanskje litt ekstra spennende å følge han på hans vei gjennom portrettet. – Geir O. Pedersen hetter han og er spesielt opptatt av fotografering. Ta vel i mot denne omgjengelig ornitologen og fuglefotografen. – Geir, fra vårt sydlige hjørne av fylket.

NAVN:	Geir O. Pedersen
BOSTED:	Grindvoll
ALDER:	47 år – (dårlig gjort å spørre om det)
JOB:	Jobber med bosetting av flyktninger i Lunner og Gran

Kjerneområder:

Vassjøtjern på Hadeland. Årnestangen samt faste turer til Lista, Jæren og Utsira. Dessuten lærte jeg Totenvika å kjenne i sist sommer – dit reiser jeg også ofte!

Ornitologiske høydepunkt:

Høsttrekket med Rovfugler i Skåne kanskje!

Favorittmåned, og hvorfor?

April – for da er vinteren over!

Er du ofte ute i naturen?

For det første så bor jeg midt ute i naturen – så hver dag utforskes nærområdet. Enten det er sittende på trappa med en kaffekopp og alt ”ornitologisk” utstyr tilgjengelig, eller fra båten ute på vannet der jeg kan ro midt i blant dykkere og ender og andre mer eller mindre interessante arter. Dessuten tar jeg ofte turen rundt vannet for å utforske den varierte naturen vi har her og spenningen er stor

i disse dager da selv linerla redder dagen og får en til å tenke på at varmen snart kommer.

Dessuten tar jeg ofte turen til Vestlandet og som nevnt Årnestangen som er en naturperle som store deler av året kan by på rikelig med fugleopplevelser. For en fotograf er kanskje Årnestangen noe av det beste man har i ”nærområdet” her – ca 1 time med bil unna og en helt ny verden for meg!

Hva er det som er så fascinerende med fuglelivet, og hva gir ornitologien deg?

For meg er det mest fascinerende å feste øyeblikkene til film. Det å komme nært uten å forstyrre. Dessuten det å være på tur med andre interesserte og langt mer proffe enn meg, gir meg mye.

Hvor lenge har du vært medlem i NOF. Avd. Oppland?

Jeg flyttet til Oppland i des. 2005 og har vel vært medlem siden januar 2006 tror jeg!

Hvordan oppsto din interesse for fugl?

Den oppsto i de glade 70-åra med Stjørdal feltbiologisk forening. Hintet om at denne foreningen fantes fikk jeg av noen klassekamerater som tok meg med og fotointeressen fikk jeg av min familie som drev/driver fotoforretning i det galde Trøndelag!

Hva slags kikkert bruker du i felt?

Vel, i og med at jeg bærer på mye utstyr, bruker jeg ofte fotoapparatet som kikkert. I tillegg har jeg selvfølgelig grunnutrustningen – en 10x42 Nikon Monarch og Swarovski ATS 80 HD.

Har du noen favorittart(er), og hvorfor?

Favorittarter er sangerne. Hvorfor det har blitt slik vet jeg egentlig ikke. Det kan jo ikke være pga den ytre fargeprakt – sangen kanskje – utfordringen med å ta foto kanskje – det rett og slett bare ble slik!

Hva er din tristeste fuglehistorie?

Utryddet!

Hva kunne du tenke deg å bruke mer ressurser på innen fugleverden, hvis tiden strakk til?

Studere trekkvaner. Følge fuglene på hele trekkruten for å finne ut mer av fuglens ”egentlige intelligens”! En overkommelig oppgave skulle jeg tro! Dessuten skulle jeg ønske jeg visste mer om artenes opprinnelse og hvorfor de har blitt som de har blitt!

Du er en ivrig fotograf, men hva gir dette deg tilbake
Det å være fuglefotograf gir deg mer enn en god opplevelse. Hver gang man er ute og fotograferer oppstår øyeblikk du ikke har regnet med og mange av dem oppdages når du kommer hjem og bildene popper opp på skjermen. Med dagens utstyr ligger alt til rette for mange overraskende øyeblikk som du egentlig ikke oppdager før du kommer hjem. Dessuten bevares øyeblikkene til evig tid!

Her ser vi Geir O. Pedersen (til venstre) i fra NOF – travelturen til De Arabiske Emiratene i februar 2008. Hans Sagstuen – En annen ivrig fotograf fra Oppland står for øvrig til høyre for Geir. (Foto: Per Åge Skålerud)

Hva anser du som den største trusselen mot fuglelivet i vårt fylke?

Som så mange andre steder så er kanskje folks uvitenhet om fuglelivet en trussel i seg selv. En oppgave for oss fuglefolk vil kanskje i fremtiden og legge ned enda mer ressurser i å gjøre fuglelivet kjent, for dermed å åpne folks bevissthet og glede over fuglelivets gleder.

Hvilke ønsker og visjoner har du når det gjelder turer og møter?

Jeg skulle ønske at Vår herre gjorde Oppland mindre og avstanden til møtene kortere! Når det gjelder turer så synes jeg faktisk det foregår en del og annonseringen er bra. I tillegg til arrangerte turen, er man jo en del ute selv – så sann går jo tiden!

Hva syntes du om medlemsbladet Hujon?

HUJON er vel ment å gjelde forhold i Oppland fylke og kan vel således sies å være et greit bidrag til all informasjon ellers. Alt er i utvikling og også HUJON. Man er jo også avhengig av at medlemmer bidrar med skrivelyst og gode foto`s og gode fuglehistorier får man aldri nok av. Jeg blir uansett inspirert av all informasjon og det bidrar til at stadig flere blir kjent med at det finnes en fantastisk fugleverden der ute.

En sivsanger fotografert av Geir O. Pedersen. Det blir nok flere- og mange fine fuglebilder i Hujon fra Geir i årene fremover.

Bruker du den eksisterende internettsiden, og hvilke forhåpninger har du til ei ny side som virkelig kan gi oss de brukermulighetene som ei slik side bør inneholde?

Jeg bruker internett daglig og flere timer daglig. Avhengig er vel det rette ordet – dessuten kommer det meste av informasjon via nettet. ”Vår” side er en av nettstedene jeg bruker og etter mitt skjønn er den mere enn bra nok – det er vel bare snakk om å bruke den og å bruke den riktig !

Har du forslag på saker som du mener styret vektlegger for lite?

Her må jeg melde pass!

Hvordan kan og bør styret engasjere medlemsmassen vår?

Informasjon, informasjon og informasjon!

Er du medlem av andre fugl/naturvernforeninger?

Jada – jeg er medlem av Drammen og omegn ornitologisk. Forening og Øvre Eiker (tror jeg det heter) – avstanden dit er heller ikke dramatisk stor!

HYNNA NATURRESERVAT, GAUSDAL KOMMUNE

En sammenstilling av fugleobservasjoner fram til 2008

På oppdrag fra Statens Naturoppsyn (SNO) har NOF, avd. Oppland foretatt registreringer av fuglelivet i Hynna naturreservat i Gausdal kommune. Disse observasjonene, pluss tidligere materiale fra området, er nå sammenstilt i en rapport på 26 sider. Her presenteres en forkortet utgave av rapporten.

Av Jon Opheim

SAMMENDRAG

Hynna naturreservat ble opprettet i 1990 og fikk i 2002 internasjonal vernestatus som Ramsarområde. Bare to andre områder i Oppland står pr. i dag på denne lista over spesielt verneverdige våtmarker.

Verneområdet ligger i høydesonen 820 – 860 moh. ca. 3 km øst for Ormtjernkampen nasjonalpark i Gausdal Vestfjell, og dekker et areal på 15.465 dekar. Med sin varierte sammensetning av myr, vatn, småtjern, elver, bekker og skogkledd fastmarksholmer, er fuglelivet spesielt rikt.

Fuglefaunaen er bra kjent gjennom observasjoner tilbake til 1960-årene med to tidligere samler rapporter (Opheim 1978 og Opheim 1984). Registreringene i 2006 og 2007 er først og fremst gjennomført for å få dokumentasjon på dagens tilstand og bestandsmessige endringer hos en del arter.

Rapporten er utarbeidet på oppdrag fra Statens Naturoppsyn – som i henhold til avtale med Fylkesmannen i Oppland, miljøvern avdelingen – har oppsynsansvar for naturreservatet.

Pr. i dag kjenner vi til 83 observerte arter innenfor Hynna naturreservat. Av disse foreligger hekkefunn eller antagelse om hekking for 64 arter. Våtmarksfuglene dominerer med til sammen 33 observerte arter, hvorav bl.a. 9 ender, 17 vadere og 3 måkearter. Henholdsvis 8, 16 og 2 av disse er registrert som hekkende/sannsynlig hekkende.

Få andre våtmarkslokaliteter kan måle seg med Hynna naturreservat når det gjelder mangfold av hekkende vadefugl.

Blant våtmarksfuglene regnes i dag krikvand, toppand, storlom, trane, enkeltbekkasin, småspove, storspove, rødstilk, gluttsnipe, rødstilk og sivspurv som de fremste karakterartene. I de skogkledte delene dominerer arter som løvsanger, bjørkefink og rødvingetrost.

18 av de observerte artene står på dagens liste over truede fuglearter i Norge, hvorav 12 er funnet hekkende/sannsynlig hekkende. Også dette er et høyt antall for et våtmarksområde av denne størrelse i fjellregionen.

Registreringene gjennom de seneste 30 – 40 årene viser bestandsendringer hos flere arter. Trane og rødstilk, samt horndykker som nyetablert art, kan sies å ha hatt en klar økning. Bestandsvekst er også registrert hos toppand de seneste ti-årene, men i mer beskjeden grad.

Blant dagens hekkefugler finner vi størst negativ tendens hos enkeltbekkasin, dernest vipe, småspove og dvergfalk.

Hele 5 vannfuglarter synes å ha forsvunnet som hekkefugler i løpet av de seneste ti-årene. Dette gjelder brunnakke (1984), heilo (2004), fjellmyrløper (1997), brushane (2001), hettemåke (1984). Tallene i parentes refererer seg til siste observasjonsår/hekkefunn.

Med det observasjonsmaterialet som nå ligger til grunn, er Hynna naturreservat et av våre fremste referanseområder for denne naturtypen. Det vil derfor ha stor verdi å gjenta samme registreringsopplegg som i 2006 og 2007 med jevne mellomrom i årene framover.

VERNEFORMÅL - VERNESTATUS

Hynna naturreservat ble fredet ved Kronprinsreg. res. av 12. oktober 1990 med dette formål: *”Å bevare et stort og variert våtmarksområde og et interessant myrområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området, særlig av hensyn til sårbare og hekkende vannfugl.”*

Hynna fikk i 2002 internasjonal vernestatus ved å bli tatt inn på den norske listen over Ramsarområder, som pr. i dag teller 37 områder, hvorav 3 i Oppland. Dette er våtmarksområder med spesiell ornitologisk verdi.

OMRÅDEBESKRIVELSE

Hynna naturreservat dekker et areal på 15.465 dekar i Gausdal Vestfjell, og ligger ca. 3 km øst for Ormtjernkampen nasjonalpark. Verneområdet ligger i høydesonen ca. 820 – 860 moh. og utgjør en variert sammensetning av myr, vatn, småtjern, elver, bekker og skogkledd fastmarksholmer.

Området grenser i nordvest og nordøst mot to større regulerte vatn, Hornsjøen og Øvre Ropptjern. Disse knyttes sammen av elva Hynna, som renner gjennom den nordre delen av naturreservatet. Vannstandsreguleringen har relativ liten innvirkning på grunnvannstanden i de våtmarkene som omfattes av vernet.

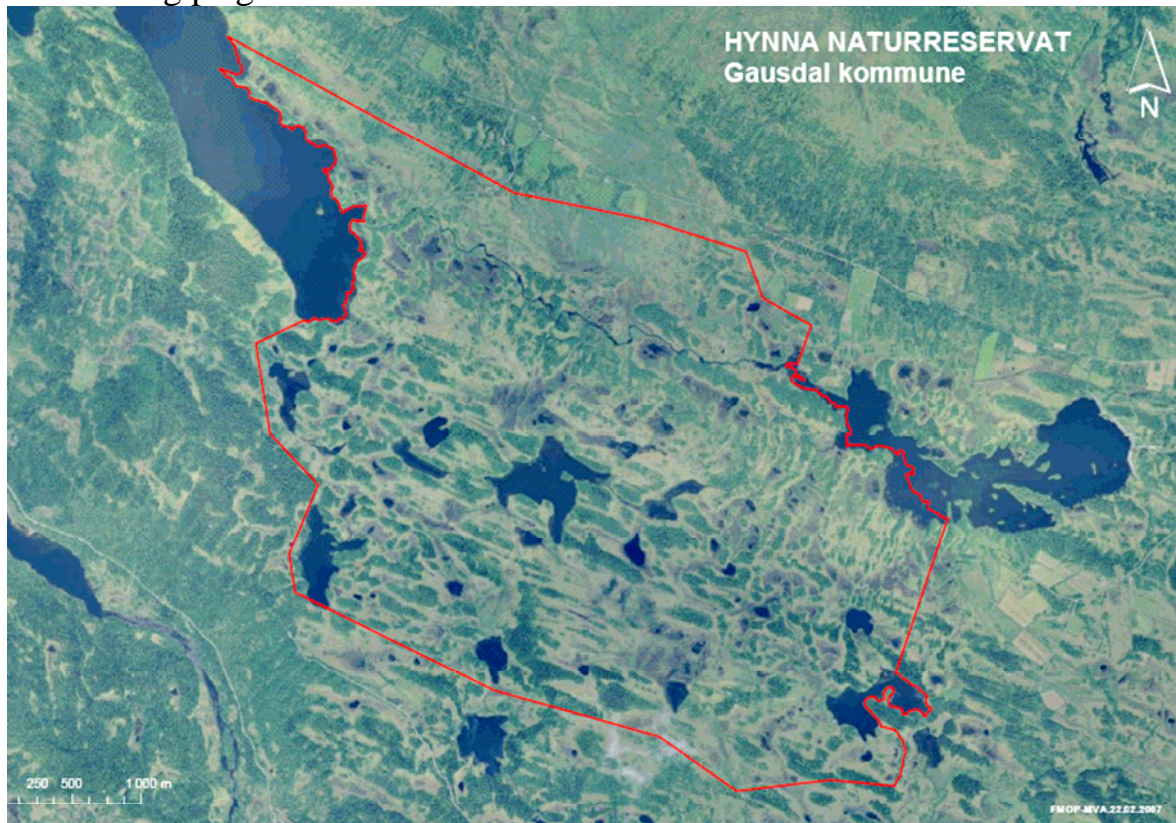

Fig. 1. Ortofoto over Hynna naturreservat.

Det foreligger ingen fullstendig beskrivelse av de ulike natur- eller myrtypene i naturreservatet. Med referanse til Opheim (1984) kan myrpartiene grovt inndeles i flatmyrer og bakkemyrer. Bakkemyrene finnes i hovedsak nord for elva Hynna og i de sørligste partiene mot Valdrestjern og Kroktjern. Bakkemyrene rundt Reinsåsen seter er rikere på vier enn ellers i reservatet, og her finnes mer kravfulle myrplanter, deriblant enkelte kalkindikatorer. Flatmyrene i de sentrale delene av verneområdet er botanisk mer artsfattige og uten innslag av kalkelskende planter. Her finnes et stort antall svært bløte strengmyrer, beliggende nærmest som terrasser i terrenget. Vegetasjonen på disse er gjerne dominert av storrarter, med frynsestorr og dystorr som karakterarter. I de bløtteste partiene finnes en del vegetasjonsfri, svart lausbotn.

I de midtre deler av Hynna-området ligger også flere store og relativt tørre myrstrekninger. Karakteristisk for disse er en sterkt tuet overflate, delvis bevokst med dvergbjørk.

Store Glåmen, som ligger sentralt i reservatet, er det største vatnet. Dette er rikt på holmer og nes, men har en forholdsvis fattig og lite utviklet kantvegetasjon. Mange av myrtjernene derimot er omgitt av frodig og relativt brede storrsoner. Revslonen (i vest) og Vesle Glåmen er gode eksempler på dette. Strandbeltet langs Hornsjøen og Øvre Ropptjern bærer preg av reguleringen. Førstnevnte magasin fylles vanligvis ikke opp før et stykke ut på sommeren.

Elva Hynna renner gjennom forholdsvis flate myrpartier, og danner flere steder stilleflytende, brede loner. Mye av denne elvestrekningen er omgitt av et smalt, men frodig vierbelte.

Hynna naturreservat består også av en god del skogkledte partier, som skaper stor variasjon i landskapsbildet. Skogmarka er lavproduktiv og består hovedsakelig av glissen, grovvokst granskog med et undersjikt av bjørk. Skogen er ikke påvirket av hogst på svært lang tid og har derfor et stort innslag av tørre og råtnende trær, samt en del læger.

REGISTRERINGSARBEID

Registreringer før 2006

De eldste opplysningene vi har om fuglelivet i Hynna området er fra 1960-årene da Einar Sigstad besøkte området flere ganger, og som muntlig har meddelt noen av sine mest interessante observasjoner.

I forbindelse med arbeidet med verneplan for våtmarksområder i Oppland (Sundfør 1979) ble Hynna-området relativt godt undersøkt i 1978 (Opheim 1978). For å få en bedre dokumentasjon på områdetets verneverdi ble det fulgt opp med et nokså omfattende feltarbeid i 1984, og utarbeidelse av en ny samlerapport (Opheim 1984). I juni og juli måned i 2001 undersøkte Isaksen alle de bløteste partiene i reservatet i forbindelse med sitt feltarbeid på fjellmyrløper i Oppland fylke (Isaksen 2002). I tillegg til dette har Hans Sagstuen besøkt enkelte deler av reservatet (hovedsakelig Ropptjernet, Reinsåsen og Glåmen-området) en rekke ganger i årene 1986 – 2004.

Tabell 1. Feltarbeid med opptelling av vannfugl i perioden 1975 -2005.

År	Dato	Tidsbruk	Tidspunkt	Utført av
1975	21.06.	Ca. 12 t	Ca. 07.00 – ca. 19.00	Bjørn Mejdell Larsen, Erling Maartmann, Jon Opheim
	22.06.	Ca. 5 t	Ca. 24.00 – ca. 05.00	Bjørn Mejdell Larsen, Erling Maartmann, Jon Opheim
1977	30.06.	?	?	Werner Sundfør, Arne Ola Mohn, Thor Østbye
1978	02.06.	2 t	20.00-22.00	Jon Opheim, Svein Martin Søgner
	03.06.	15,5	02.30-10.00 + 16.00-24.00	Jon Opheim, Svein Martin Søgner
	04.06.	3 t	24.00-02.00 + 09.00-10.00	Jon Opheim, Svein Martin Søgner
	12.06.	Ca. 2 t	Ca. 19.00 – ca. 21.00	Jon Opheim
	13.06.	13,5 t	03.30 – 17.00	Jon Opheim
	14.06.	10,5	04.30 – 15.00	Jon Opheim
	15.06	6 t	00.15 – 06.00	Jon Opheim
	17.06.	3 t	21.00 – 24.00	Jon Opheim, Arve Dyresen
	18.06.	11 t	24.00-05.00 + 09.00-15.00	Jon Opheim, Arve Dyresen
	19.06.	Ca. 3 t	Ettermiddagen	Werner Sundfør, Arne Gjellan, Jon Opheim
	15.07.	Min. 5 t	Dagtid	Tore Fonstad
	16.07.	Min. 5 t	Dagtid	Tore Fonstad
1984	19.05.	7 t	08.00 – 15.00	Jon Opheim
	26.05.	4 t	11.00 – 15.00	Jon Opheim
	31.05.	0,5 t	23.30 – 24.00	Jon Opheim
	01.06.	7 t	06.00 – 13.00	Jon Opheim
	02.06.	5,5	04.30-08.00 + 10.00-12.00	Jon Opheim
	11.06.	?	Ettermiddagen	Jan Kåre Roang
	22.06.	3 t	20.00-23.00	Jon Opheim, Harald Bolstad
	23.06.	?	Hele formiddagen	Harald Bolstad
1991	08.06.	3,5 t	11.00 – 14.30	Jon Opheim
2001	12.06.	?		Kjell Isaksen
	20.07.	?		Kjell Isaksen

I tillegg har Hans Sagstuen gjort notater fra følgende besøksdager:

1986: 18.06., **1987:** 20.09., **1988:** 10.09., **1989:** 27.08., **1990:** 19.05., 10.06. og 30.06., **1991:** 28.06., 23.08., 26.08. og 31.08., **1992:** 28.05., **1997:** 30.09., **1998:** 31.05., 21.06. og 09.08., **2002:** 26.06., **2004:** 29.05. og 27.06.

Registreringer i 2006 og 2007

Feltarbeidet i 2006 ble konsentrert til en dag (04.06.) og utført av 4 personer, med ansvar for hvert sitt delavsnitt av reservatet. På denne måten fikk en utført noenlunde bra bestandsregistreringer på vannfuglartene, som ble tillagt størst vekt. Registreringene i 2007 - som ble utført av to personer - ble i enda større grad rettet inn mot forekomst av vannfugl.

Hynna-området har med dette fått en bra oppdatering når det gjelder vannfugl, samt enkelte andre arter. Spurvefuglfaunaen ble nå – som i tidligere år – relativt dårlig kartlagt. Rapporten mangler således bestandsestimater for disse artene. Ved senere feltarbeid bør det avsettes mer tid til slike registreringer, noe som ganske sikkert vil tilføre området mange nye arter. Artslista for Hynna-området bærer også preg av at området knapt er besøkt i trekketidene vår og høst. Vi vet derfor svært lite om områdets funksjon og betydning i trekkssammenheng.

Tabell 2. Utført feltarbeid i 2006 og 2007.

År	Dato	Tidsbruk	Tidspunkt	Utført av
2006	04.06.	Ca. 9 t	Ca. 01.00 – ca. 10.00	Geir Høitomt, Astri Marie Aadnes
	04.06.	7 t	03.00 – 10.00	Hans Sagstuen
	04.06.	7 t	03.00 – 10.00	Jon Opheim
	18.06.	Kort besøk	Dagtid	Øyvind Solberg
2007	22.06.	15 t	01.00 – 16.00	Geir Høitomt, Astri Marie Aadnes

ARTSOVERSIKT

Tabell 3. Observerte fuglearter i Hynna naturreservat med bestandsestimater for vannfugl og rovfuglarter i årene 1978, 1982, 1984, 2006 og 2007.

Tegnforklaring:

- H: Hekking påvist, eller sikker indikasjon på hekking (fugl med mat, spiller såret m.m.).
- (H): Eldre hekkefunn. Tvilsomt om arten fortsatt hekker.
- h: Indikasjon på hekking.
- (h): Eldre indikasjon på hekking. Tvilsomt om arten fortsatt finnes i området.
- S: Streifgjest i sommerhalvåret, uten tegn til hekking.
- T: Observert bare i trekketida, vår eller høst.
- V: Observert bare på vinteren.
- ***: Forekommer vanlig i aktuelt habitat.
- ** : Forekommer regelmessig/tilnærmet regelmessig, men relativt fåtallig.
- * : Forekommer sporadisk og fåtallig.

Art	Kode for forekomst (alle år)	Bestandsestimater (antall par)				
		1978	1982	1984	2006	2007
Kortnebbgås	T					
Brunnakke	(H)*	3-4		0-1		
Krikkand	H***	4-5	1-10	4-6	4-7	3-10
Stokkand	h**	2-3	0-3	0-1	1-4	1-3
Stjertand	T*					
Toppand	H***	4-10		4-6	6-10	6-10
Svartand	h*					
Kvinand	h**	1	0-1	1-2	0-1	0-1
Siland	h*	1				
Laksand	h**	0-1		2-3		1-2
Lirype	H***					
Orrfugl	h**					
Storfugl	h*					
Storlom	H**	2	1	2-3	2	1-2
Horndykker	h*				1	1
Myrhauk	h*	0-1			0-1	
Musvåk	S*					
Fjellvåk	S**					
Kongeørn	S*					
Tårnfalk	S*					
Dvergfalk	H*	1	1-2	0-1		0-1
Trane	H***	2	0-1	1-2	4-5	4-6
Heilo	(H)**	3	3-5	2		
Vipe	H***	5	5-10	5-8	0-1	5
Fjellmyrløper	(H)*	0-1				
Brushane	(H)**	1		2-3		
Enkeltbekkasin	H***	Min. 15	Min. 8	Min. 13	Min. 8	Min. 5
Dobbeltbekkasin	h**	5-10	>2	5-8	>4	5-10
Rugde	h*			0-1		
Småspove	H***	11	Min. 2-3	Min., 7	Min. 3	5-6
Storspove	H***	Min. 1	Min. 6	5	5	Min. 1
Sotsnipe	T*					
Rødstilk	H***	2	5-7	8-9	20-23	18
Gluttsnipe	H***	3	6-8	6-9	6-9	3
Skogsnipe	h/T*			0-1		
Grønnstilk	H***	1	5-7	5-9	5-7	8
Strandsnipe	H**	4	3-5	4-7	Min. 1	5-6
Svømmesnipe	h*	0-1			0-1	
Hettemåke	(H)***		20-45	22-47		
Fiskemåke	H***	5-7	5-10	5-10	5-9	1-3
Gråmåke	S*					
Makrellterne	S*					
Ringdue	h*					
Gauk	H***					
Hornugle	h*					
Jordugle	h*					

Art	Kode for forekomst (alle år)	Bestandsestimater (antall par)				
		1978			1978	
Perleugle	h*					
Tårnseiler	S**					
Tretåspett	h*					
Sanglerke	S*					
Låvesvale	S**					
Taksvale	H**					
Trepiplerke	h**					
Heipiplerke	H***					
Gulerle	h**					
Fossekall	V*					
Jernspurv	h**					
Blåstrupe	h*					
Rødstjert	h**					
Buskskvett	(h)**					
Steinskvett	(h)*					
Gråtrost	H***					
Måltrost	h**					
Rødvingetrost	H***					
Duetrost	S*					
Møller	h**					
Løvsanger	H***					
Sv.hv. fluesnapper	h*					
Granmeis	H**					
Kjøttmeis	S*					
Tornskate	S*					
Varsler	H*					
Lavskrike	h**					
Kråke	H**					
Ravn	S**					
Bokfink	h*					
Bjørkefink	H***					
Grønnsisik	h**					
Gråsisik	h**					
Båndkorsnebb	S*					
Grankorsnebb	h*					
Dompap	h*					
Sivspurv	H***					
SUM: 83 arter						

ARTSKOMMENTARER (alle vannfugler, pluss et utvalg andre arter)

Kortnebbgås

- Før 2006:** To flokker på henholdsvis ca. 60 – 70 ind. og ca. 50 ind. i lav flukt over området 19.05.84 og en flokk på 40 ind. 30.09.98.
- Kommentarer:** En art i økning og som nok trekker årlig over området vår og høst.

Brunnakke

- Før 2006:** 7 ind. (2 par + 3 enslige hanner) på 4 forskjellige lokaliteter 02.06. – 04.06.78. Samme år 1 hunn med 2 unger på Store Glåmen 15.07. og 2 hunner med hekkeadferd på Vesle Glåmen 16.07. Ellers 1 hann på Vesle Glåmen 19.05.84.
- 2006:** -
- 2007:** -
- Kommentarer:** Synes å ha forsvunnet som hekkefugl i løpet av de siste ca. 20 årene.

Krikkand

- Før 2006:** 1 hunn på tjern nord i området 21.06.75., 4 ind. (1 par + 2 hunner) på 3 lokaliteter 03. - 04.06.78, senere samme år 7 ind. (trolig bare hanner) på 4 lokaliteter 12. – 13.06., samt 4 hunner med tydelig hekkeadferd på 2 lokaliteter 15. - 16.07. I 1982 ble 1 kull, samt flokk på 13 ind. (trolig bare hanner), sett 06. - 07.07., i perioden 19.05. - 23.06.84 ble arten sett på 6 lokaliteter spredt over hele området, hvorav par på 4 av stedene. 2 ind. på myrputt nord i området 08.06.91, min. 4 ind. på tjern vest for Kroktjernet 12.06.01, samt flere ind. på tjern nord i området samme dag.
- 2006:** Tils. 11 ind. (4 par + 3 enslige hanner) på 4 lokaliteter 04.06.
- 2007:** Tils. 13 ind. (1 hunn på reir, 2 par + 8 enslige hanner) på 5 lokaliteter 09.06.
- Kommentarer:** Tilsynelatende stabil bestand, som trolig teller i nærheten av 10 hekkende par.

Stokkand

- Før 2006:** 2 hanner vest for Store Glåmen 21.06.75, henholdsvis 1 par og 1 hann på tjern nordøst på myra 12.06. og 13.06.78. Dette året ble også 1 ind. sett på Obleiken 13.06., 1 hann på tjern sør for Store Glåmen 14.06. og 2 hanner øst for Store Glåmen 19.06. I 1982 ble 3 ind. sett på en lokalitet 06. - 07.07., videre 1 hann på tjern langs Hynna 19.05.84, 1 hann i

flukt over nordre del av reservatet 06.06.91 og 2 hanner på tjern langs Hynna 12.06.01.

2006: 5 ind. (1 par + 3 hanner) på 3 lokaliteter 04.06.

2007: 4 ind. (1 par + 2 hanner) på 2 lokaliteter 09.06.

Kommentarer: Stabil, men sparsom forekomst. Arten må regnes som hekkefugl, selv om dette foreløpig ikke er dokumentert.

Stjertand

Før 2006: 2 hanner i området ved Vesle Glåmen 19.05.84.

2006: -

2007: -

Kommentarer: Besøker trolig bare området i trekktida.

Toppand

Før 2006: 4 par pluss 7 enslige hanner sett på 7 lokaliteter 12. - 14.06.78, ved nytt besøk 15.-16.07. samme år ble 1 hunn med 5 unger sett på Store Glåmen og 1 hunn med 4 unger på et tjern lenger nord i reservatet. I 1984 ble par observert på 4 lokaliteter, pluss enslige hanner på et par andre steder. Ved besøk nord i reservatet 08.06.91 ble 1 hunnfugl sett på et stille parti av Hynna, i 2001 oppholdt 1 par seg på tjern nordøst for Store Glåmen 12.06., 1 hunn med unger på lite tjern langs Hynna nord i området 20.07. og 1 hann på tjern nordøst for Obleiken samme dag.

2006: 20 ind. (6 par + 8 enslige hanner) spredt over mye av reservatet 04.06.

2007: 21 ind., hvorav 15 hanner og 6 hunner, spredt over hele reservatet 09.06.

Kommentarer: En vanlig art, som synes å være i svak framgang, noe som også er tendensen i enkelte andre deler av fylket.

expert **BONUS**

Expert Bonus Gran Wiengården, tlf.: 61 33 97 00
Åpningstider: mandag - fredag 10.00 - 18.00, lørdag 10.00 - 15.00

Svartand

- Før 2006:** -
2006: 1 hunnfugl med hekkeadferd på Valdrestjernet 18.06. I tillegg 1 hann i vestre del av Ropptjernet (i kantsonen mot reservatet) 04.06.
2007: -
Kommentarer: Antatt hekkefugl med uregelmessig forekomst.

Kvinand

- Før 2006:** 1 hann på tjern nordvest for Store Glåmen 03.06., hvor det dagen etter ble sett 1 par. Videre 2 hanner på Vesle Glåmen 14.06.78, 1 hunnfugl på Øvre Krokstjern 07.07.82 og 3 ind. (2 hanner + 1 hunn) samme sted 26.05.84. I tillegg 1 ind. på et annet tjern i reservatet 11.06.84.
2006: 1 hann på tjern nord i reservatet 04.06.
2007: 1 hann på Obleiken 09.06.
Kommentarer: Fåtallig, men årlig i hele observasjonsperioden. Ingen dokumentert hekking.

Siland

- Før 2006:** 1 par i stille parti på elva Hynna øst i reservatet 13.06.78.
2006: -
2007: -
Kommentarer: Fåtallig og uregelmessig. Ingen dokumentert hekking.

Laksand

- Før 2006:** 1 hann i flukt over nordre del av reservatet 03.06.78 og 3 ind. i flukt over Vesle Glåmen 16.07. samme år, i 1984 ble 1 – 4 ind. sett følgende 5 ganger: 1 hunn på tjern langs elva Hynna, 19.05., 1 hann på tjern nord for Øvre Krokstjern 26.05., 1 hunn sørenden av Hornsjøen (rett utenfor reservatet) 01.06., 4 ind. i flukt over nordre del av reservatet 02.06. og 1 par på tjern nordvest i reservatet 11.06. I 1991 ble 1 hann og 2 hanner sett i flukt sør for Hornsjøen.
2006: -
2007: 2 hanner på Store Glåmen 09.06. og 1 par i flukt sør for Store Glåmen samme dag.
Kommentarer: Fåtallig og noe uregelmessig opptreden. Antas å hekke i enkelte år.

Lirype

- Før 2006:** I mai-juni 1978 ble par sett på 4 lokaliteter, pluss at flere stegger både ble skremt opp og hørt fra forskjellige steder i reservatet. Flere observasjoner også i 1982 og 1984, men

uten at det ble gjort noe forsøk på bestandsestimering. Under en observasjonsrunde på 3,5 timer nord i reservatet 08.06.91 ble kun 1 ind. registrert.

2006: Bare 3 ind. (1 hann og 1 par) registrert 04.06., da store deler av reservatet ble gått over av 4 personer.

2007: -

Kommentarer: Selv om vi ikke kan vise til systematiske registreringer er det mye som tyder på at dagens bestand ikke er på samme nivå som for ca 30 år siden.

Orrfugl

Før 2006: Fast spillplass for et fåtall ind. ved setrene på Reinsåsen i 1960-årene. I samme område ble inntil 3 orrhaner sett i spill både våren 1978 og 1984. I sistnevnte år ble det ved flere anledninger også skremt opp hanner i området rundt Reinsåsen.

2006: 1 – 2 ind. hørt i området øst for Glåmen 04.06.

2007: -

Kommentarer: En liten, men trolig nokså stabil bestand. Spillplassen ved Reinsåsen er trolig fortsatt i bruk.

Storfugl

Før 2006: 1 røy sett like øst for Store Glåmen 19.06.78.

2006: -

2007: -

Kommentarer: Sjelden og uregelmessig.

Storlom

- Før 2006:** Påvist hekkende på 3 lokaliteter, hvor disse observasjoner er gjort: Store Glåmen: Reirfunn i 1975, 1 par med fast tilhold i 1978, 1 par med 2 unger i 1982 og 1984, 1 ind. 19.05.90 og 3 ind. 10.06. samme år, 1 par 31.05.98. Tjern vest for Store Glåmen: 1 par med 2 unger i 1984 og 1 par med 1 halvstor unge 20.07.01. Vesle Glåmen: 1 par med 1 unge i 1975. I tillegg kan arten ha hekket på Obleiken og Øvre Kroktjern. På førstnevnte vatn hadde 1 par fast tilhold i 1978, på den andre lokaliteten ble 1 ind. sett i slutten av mai 1984. Rett utenfor reservatet er storlommen funnet hekkende på Hornsjøen og Øvre Ropptjern, pluss indikasjon på hekking på Søre Valdrestjern.
- 2006:** 1 par på Store Glåmen, 1 par i bekkelone vest for Store Glåmen og 1 ind. i flukt ved Øvre Valdrestjern 04.06. Rett utenfor reservatet ble det gjort reirfunn på en holme på Hornsjøen 04.06. Samme dag ble også 1 ind. sett på Øvre Ropptjernet.
- 2007:** 1 ind. Store Glåmen og 1 ind. i flukt langs Hynna rett sør for Hornsjøen.
- Kommentarer:** Nokså stabil bestand. Store Glåmen er den sikreste hekkelokaliteten.

Horndykker

- Før 2006:** -
- 2006:** 1 par med hekkeadferd på tjern i bekk øst for Store Glåmen 04.06.
- 2007:** 1 par med hekkeadferd på tjern i bekk øst for Store Glåmen 09.06.
- Kommentarer:** En art som har etablert seg i reservatet i de aller seneste årene, og som synes å ha blitt vanligere i fjellregionen i den senere tid.

Myrhauk

- Før 2006:** Observert av Sigstad i 1960-årene, 1 hunnugl ved Reinsåsen 18.06.78 og 1 hannugl samme sted 09.08.97.
- 2006:** 1 hann sør for Reinsåsen 04.06.
- 2007:** -
- Kommentarer:** Sjelden og uregelmessig, men som er en sannsynlig hekkefugl i gode smågnagerår.

Musvåk

Før 2006: 1 ind. 21.06.75 og 30.06.77.
2006: -
2007: -
Kommentarer: Sjelden og uregelmessig streifgjest.

Fjellvåk

Før 2006: 1 jaktende ind. over den østlige delen av reservatet 03.06., 18.06. og 19.06.78, 2 ind. over området i begynnelsen av juli 1982, 1 ind. ved Reinsåsen 20.09.87 og 2 ind. samme sted 27.08.89, 1 ind. sørøst i området 08.06.91 og ved Reinsåsen 28.06., 23.08., 26.08. og 31.08. samme år, 3 ind. over Ropptjernet 30.09.98.
2006: -
2007: 1 ind. jaktet over nordre del av reservatet 09.06.
Kommentarer: Sees jevnlig på næringsstreif over området. En hekkeplass er kjent ca. 1 km utenfor reservatet.

Kongeørn

Før 2006: 1 ind. over Reinsåsen-området 10.09.88 og 28.06.91.
2006: -
2007: -
Kommentarer: Tilfeldig på næringsstreif.

Tårnfalk

Før 2006: 1 jaktende ind. 30.06.77 og 03.06.78, 1 par 16.07.78 og 1 ind. 08.06., 23.08. og 26.08.91.
2006: -
2007: -
Kommentarer: Uregelmessig å se på næringsstreif.

BruaKiosken

Dvergfalk

- Før 2006:** 1 varslende hunn ved skogholt sørøst i reservatet 21.06.75, 1 par med klar hekkeadferd sør i reservatet 13.06.78, 1 hunnfugl, samt 1 par sørvest i reservatet 06. - 07.07.82, 1 ind. ved Reinsåsen seter 22.06.84 og 18.06.86.
- 2006:** -
- 2007:** 1 svakt varslende hann øst for Obleiken 09.06.
- Kommentarer:** Trolig en nesten årlig hekkefugl i reservatet.

Trane

- Før 2006:** Sigstad observerte minst 2 par i 1960-årene. 2 par ble også registrert i 1978; det ene paret i nærheten av Vesle Glåmen, det andre med reir nord i området (inneholdt egg som ble forlatt). I 1982 ble bare 1 ind. observert på forannevnte lokalitet, i 1984 ble 1 par hørt fra midtre del av området 19.05., 01. og 02.06., samt 1 ind. ved Øvre Ropptjern 23.06., 3 ind. sett ved Reinsåsen seter 10.09.88, par sett og hørt fra to lokaliteter ved besøk i nordre del av reservatet 12.06.01. Hele 10 ind. (6 og 4 ind. i flokk) ved Store Glåmen 29.05.04, samt hørt nedenfor Reinsåsen seter 27.06. samme år.
- 2006:** Følgende observasjoner 04.06.: 1 par med reir nord for Kroktjernet, 1 par med reir nord i området, 1 par på reir i Revslonen, 1 ind. med mulig hekkeadferd rett nord for Store Glåmen og 1 par i flukt i samme område.
- 2007:** Følgende observasjoner 09.06.: 1 par med reir nord i området, 1 par med reir ved Revslonen, 1 par med hekkeadferd mellom Glåmen og Hynna, 1 ind. med hekkeadferd mellom Valdrestjern og Kroktjern, samt 4 ind. i flukt over Reinsåsen.
- Kommentarer:** Økende hekkebestand i området, noe som samsvarer bra med registreringer i andre deler av fylket, samt tellinger på viktige trekklokaliteter vår og høst.

BYGGER'N
— ALMENNINGSBUTIKKEN —
2770 Jaren. Telefon 61 33 42 00. Telefax 61 33 62 30

Heilo

- Før 2006:** Noen få ind. nordøst i reservatet 20. – 22.06.75, 3 ind. 30.06.77, 3 par hevdet territorium (1 par spilte også sjuke) 12.06. – 15.06.78. Dette året ble også en flokk på henholdsvis 7 og 9 ind. sett ved Reinsåsen 13.06. og 18.06. I 1982 ble 5 ind. registrert 06. – 07.07, i 1984 ble 1 ind. sett på en lokalitet 26.05. og 2 ind. på en annen lokalitet 02.06. Videre 1 ind. på Reinsåsen seter 08.06.91, i 2001 ble 1 ind. registrert på to lokaliteter 12.06., med varslende fugl på den ene av disse 20.07. samme år. 1 par ved Reinsåsen seter 27.06.04.
- 2006:** -
- 2007:** -
- Kommentarer:** En art som er i ferd med å bli borte som hekkefugl i reservatet.

Vipe

- Før 2006:** Flere par, pluss en flokk på 6 ind. 20. - 22.06.75, 2 ind. 30.06.77, ”mange par” spredt i reservatet, samt flokk på 6 ind. 02. - 04.06.78, senere samme år ble 5 par registrert 12.06. – 14.06. og ialt 10 ind. på 4 lokaliteter ved nytt besøk 15. - 16.07. I 1982 hadde småflokker på tils. ca. 25 ind. allerede samlet seg 06. - 07.07., og var trolig i ferd med å trekke ut av området. I tidsrommet 26.05. – 23.06.84 ble tils. 16 ind. (herav 5 par) registrert på 10 forskjellige lokaliteter spredt over hele området. I 1991 ble bare 1 ind. observert på en runde nord i reservatet 06.06. og ved et par besøk i 2001 ble også bare 1 ind. sett (20.07.). I 2004 hadde 1 ind. tilhold ved Reinsåsen seter 27.06.
- 2006:** 1 ind. litt utenfor reservatet i sørvest 04.06.
- 2007:** 3 par mellom Store Glåmen og Kroktjern og 2 par nordøst for Store Glåmen 09.06.
- Kommentarer:** En art i tilbakegang, noe som også er tilfelle over hele fylket – spesielt i jordbrukslandskapet.

Fjellmyrløper

- Før 2006:** 1 ind. skremt av reir med 4 egg i nordvestre del av reservatet 21.06.75, 1 ind. sett i en annen del av myrområdet 15.06. og 16.07.78 og 1 ind. i nordvestre del sommeren 1997.
- 2006 og 2007:** -
- Kommentarer:** Arten kan synes å være borte fra området. I 2001 ble de aktuelle biotopene for arten relativt grundig undersøkt i forbindelse med et registreringsprosjekt på arten (Isaksen 2002).

Brushane

- Før 2006:** Sigstad registrerte en liten leik nordøst i området i 1960-årene. I dette myrpartiet ble 1 hann og 5 hunner registrert 21.06.75, hvorav en av hunnfuglene fløy av reir med 4 egg. I 1978 holdt det seg 2 hanner og 1 hunn på denne leiken natt til 03.06. De samme fuglene ble også sett her 12. - 14.06. samme år. Arten ble ikke påvist i 1982, men i 1984 ble den sett på følgende 3 steder i reservatet: 1 hann ved tjern nordøst for Store Glåmen 19.05., 1 hunn vest for Øvre Kroktjern 26.05. og 1 hann og 1 hunn på den tradisjonelle spillplassen sørøst for Hornsjøen 02.06. Videre 4 ind. på leik i reservatet 19.05.90 og 1 hunn nord for Store Glåmen 30.06. samme år. 3 spillende hanner nord for Store Glåmen 28.05.92, 2 ind. i reservatet 31.05.01 og min. 2 hanner nord i området 12.06. samme år.
- 2006:** -
- 2007:** -
- Kommentarer:** En art i sterk tilbakegang over hele fylket (Larsen 2006) og som nå synes å være borte fra reservatet.

Enkeltbekkasin

- Før 2006:** Ca. 5 ind. registrert 30.06.77. I dagene 12. – 15.06.78 ble arten hørt fra 12 lokaliteter med en anslått bestand på min. 15 par. Reir med 4 egg funnet ved Reinsåsen 18.06. samme år. Registreringene i 1982 og 1984, som resulterte i henholdsvis 8 og 13 lokaliteter, ble noe ufullstendige pga at feltarbeidet ble utført på tider av døgnet med liten spillaktivitet og under dårlige værforhold. Ellers 1 ind. hørt fra myrområdet sør for Hornsjøen 08.06.91, ”flere” ind. 20.07.01, samt 4 ind. ved Reinsåsen seter 27.06.04.
- 2006:** 8 ind. (de fleste i spill) registrert spredt i hele reservatet 04.06.
- 2007:** Min. 5 ind. registrert på følgende steder 09.06.: 2 ind. i spill ved Hynna nedenfor Reinsåsen, 1 ind. i spill ved Revslonen og min. 2 ind. vest for Kroktjernet.
- Kommentarer:** En art som i 1984 ble ansett som den vanligste vaderarten i reservatet (Opheim 1984). Bestanden er nå i klar tilbakegang, noe som også er tilfelle på landsbasis.

Dobbeltbekkasin

- Før 2006:** Fast spillplass mellom Reinsåsen seter og Hynna, hvor Sigstad registrerte 5 – 6 spillende fugler i 1960-årene. 8 ind. samme sted 22.06.75. og 1 ind. skremt opp ved besøk 30.06.77. I 1978 ble leiken besøkt tre ganger. Først min. 12 ind. natt til 04.06., færre spillende ind. natt til 15.06., da 11 ind. ble skremt opp fra myra etter endt spill på morgensida. Natt til 18.06. var ca. 15 ind. i spill. I 1982 oppholdt 2 ind. seg på leiken så sent som 06.07., i 1984 ble leiken besøkt 02.06. (under svært dårlige værforhold) og 23.06. med henholdsvis 8 og 6 spillende fugler, i 1989 ble det registrert min. 7 og ca. 10 spillende fugler 13.06. og 19.06. I 1991 ble 1 ind. hørt spillende herfra på dagtid 08.06., ved nattbesøk 21.06.98 og 27.06.04 var henholdsvis 5 – 10 ind. og 6 ind. i spill.
- 2006:** 4 ind. skremt opp fra spillplass mellom Reinsåsen og Hynna på dagtid 04.06.
- 2007:** Minst 10 spillende hanner mellom Reinsåsen seter og Hynna (spilte på to steder i myra, ca 100 m fra hverandre) 09.06. I tillegg ble 1 ind. skremt opp fra myrområde nord for Store Glåmen samme dag.
- Kommentarer:** Bestanden synes å ha holdt seg på samme nivå de siste ca. 40 årene.

Rugde

- Før 2006:** 1 ind. mellom Reinsåsen og Hornsjøen på kvelden 31.05.84,
- 2006:** 1 ind. ved Kittilbu - utenfor reservatet - 04.06.
- 2007:** -
- Kommentarer:** En art som trolig opptrer nokså regelmessig innenfor reservatet, og som er en sannsynlig hekkefugl.

Landbruk & Verktøy A/S

Postboks 113, 2712 Brandbu

Tlf. 61 33 48 04 – Fax 61 33 58 44

Småspove

- Før 2006:** 1 par med hekkeadferd 21.06.75, registrert på hele 11 lokaliteter 12.- 15.06.78 - med flest par på de noe tørre tuemyrene mellom Store Glåmen og Hornsjøen. I 1982 ble området besøkt for sent på året (06. - 07.07.) til å få noen god bestandsregistrering, og bare noen få par ble observert. I 1984 ble fugler registrert på minst 7 lokaliteter, som også regnes som et minimumstall pga av dårlig vær ved de fleste besøkene i mai og juni. I 2001 ble fugler konstatert på 3 lokaliteter 12.06., samt "flere" varslende par ved et nytt besøk 20.07. samme år.
- 2006:** 3 par i nordre del av reservatet 04.06.
- 2007:** Til sammen 5 par, pluss 1 enslig ind. 09.06. i nordre halvdel av området.
- Kommentarer:** En karakterart på de store og noe grunnlendte tuemyrene i de nordre og midtre delene av reservatet. Bestanden synes å være i svak tilbakegang.

Storspove

- Før 2006:** Et fåtall ind./par ble registrert regelmessig av Sigstad i 1960-årene. Bare 1 ind. observert 21.06.75, mens det to år senere ble funnet 4 – 5 hekkende par ved besøk 30.06. I 1978 hadde 1 par tilhold sørøst i området 13. - 14.06. I dagene 06. - 07.07.82 ble 11 ind. (min. 6 par) registrert spredt i området, i mai – juni 1984 ble 7 ind. registrert på 5 ulike lokaliteter, alle i de lavestliggende myrområdene i øst og sørøst, samt oppover langsmed Hynna.
- 2006:** 5 ind. i spill over myrene lengst øst i reservatet 04.06.
- 2007:** 1 ind. ved Hynna nedenfor Reinsåsen 09.06. De mest aktuelle hekkeplassene ble ikke besøkt dette året.
- Kommentarer:** En karakterart på de frodigste myrområdene øst i reservatet. Bestanden synes å ha holdt seg på noenlunde samme nivå de seneste 30 – 40 årene.

Sotsnipe

- Før 2006:** 1 (muligens 2) ind. sett i flukt over myrområdet sørøst for Hornsjøen 02.06.84. Ingen tegn til fast tilhold i området.
- 2006:** -
- 2007:** -
- Kommentarer:** Observasjonen i 1984 var etter all sannsynlighet fugl på trekk.

Rødstilk

- Før 2006:** 2 – 3 par, samt reir med 4 egg, 21.06.75, 2 par registrert 30.06.77 og ved et par anledninger i juni 1978. I 1982 ble 15 ind. (5 - 7 par) observert spredt i hele reservatet 06. og 07.07. I mai – juni 1984 ble den påtruffet på 8 lokaliteter med tilsammen 14 ind. Ved besøk i nordre del av området 08.06.91 ble arten bare sett 2 steder, mens det i 2001 ble registrert ”flere” par 12.06. og ”mange” varslende par 20.07.
- 2006:** Ca. 44 ind., hvorav ca. 20 par, registrert spredt i hele reservatet 04.06.
- 2007:** 18 par spredt over hele reservatet 09.06.
- Kommentarer:** En art som synes å ha hatt en klar bestandsøkning siden 1970-årene og fram til i dag, og som nå er den mest tallrike vaderarten i reservatet.

Gluttsnipe

- Før 2006:** Observert på to lokaliteter 20. - 22.06.75, i 1977 ble 3 ind. sett 30.06., i 1978 ble arten funnet på 3 lokaliteter i juni/juli, i 1982 ble 10 ind. registrert på 6 – 8 lokaliteter 06.07. - 07.07, ca. samme antall ble observert i mai – juni 1984 da 9 ind. ble sett på like mange lokaliteter. På en 3,5 timers observasjons-runde 08.06.91 ble bare 1 ind. sett i nordre del av reservatet. 1 ind. oppholdt seg ved Reinsåsen seter 27.06.04.
- 2006:** Til sammen 12 ind. registrert på 9 lokaliteter 04.06.
- 2007:** 3 par sett 09.06.
- Kommentarer:** En relativt vanlig art i de tørre partiene av reservatet, der vi ikke har noen sikre holdepunkter for bestandsendringer i løpet av perioden.

Skogsnipe

- Før 2006:** 1 ind. ved sørenden av Hornsjøen 01.06.84.
- 2006:** -
- 2007:** -
- Kommentarer:** Observasjonen i 1984 kan ha vært 1 ind. på trekk eller streif, men hekking i dette området kan heller ikke utelukkes.

Grønnstilk

- Før 2006:** Minst 3 par nordøst i reservatet 21.06.75, 1 ind. med 3 unger 30.06.77, bare 1 ind. observert 03., 14. og 17.06.78, i 1982 ble 9 ind. (antatt 5 – 7 par) observert spredt i hele reservatet 06. og 07.07 og i mai – juni 1984 ble 12 ind. (antatt 5 – 9 par) sett på 9 lokaliteter. Ved et kortere besøk 08.06.91 ble arten hørt nord i reservatet, videre 1 par 12.06.01, samt

”flere” varslende ind., pluss 1 unge, ved nytt besøk 20.07. samme år. I 2004 hadde 1 par tilhold ved Reinsåsen seter 27.06.

2006: 11 – 13 ind. sett på 5 – 7 lokaliteter 04.06.

2007: Til sammen 8 par 09.06.

Kommentarer: En av områdets karakterarter med en tilsynelatende stabil hekkebestand de seneste 25 årene.

Strandsnipe

Før 2006: 1 ind. 30.06.77, 4 par 12. - 15.06.78, tilsammen 5 ind. 06. - 07.07.82, observert på 4 – 7 lokaliteter i mai – juni 1984, 3 ind. ved sørenden av Hornsjøen 08.06.91 og 1 ind. 20.07.01.

2006: 1 ind. i østre del av reservatet 04.06.

2007: Totalt min. 10 ind. (5 - 6 par) 09.06.

Kommentarer: Trolig en nokså stabil bestand på rundt 5 par i reservatet.

Svømmesnipe

Før 2006: 1 ind. på en liten myrpytt i nordre del av reservatet 21.06.75, 1 ind. i flukt i de sentrale delene av reservatet 03.06.78, 10 ind. (trolig bare hunnfugler) på et tjern nordøst for Store Glåmen 23.06.84. På denne lokaliteten ble arten ikke påvist ved et tidligere besøk (19.05.) samme år, men i 2001 ble 1 hann med hekkeadferd observert samme sted 20.07.

2006: 1 ind. på Store Glåmen 04.06.

2007: -

Kommentarer: Fåtallig hekkefugl med uregelmessig forekomst.

Hettemåke

Før 2006: 8 - 10 ind. uten hekkeadferd 21. - 22.06.75 og mellom 5 - 10 ind. uten sikker hekkeadferd i juni og juli 1978. I 1982 hadde det etablert seg en større koloni på tjern litt nordøst for Store Glåmen, der det ble telt 90 ad. og min. 11 unger (minimumstall pga mye vegetasjon) 07.07. Denne kolonien telte også ca. 90 ad. ind. ved besøk 19.05.84. Dette året var det også 1 par med aggressiv adferd ved Vesle Glåmen 19.05. og på tjern vest for Øvre Kroktjern 26.05. I 1991 ble 3 ind. sett ved sørenden av Hornsjøen 08.06. og 27 ind. på Ropptjernet samme dag, men uten mistanke om hekking i reservatet. I 2001 hadde 1 par tilhold ved lite tjern vest for Store Glåmen 12.06. og 1 par (uten hekkeadferd) ved Obleiken 20.07.

2006: 2 ind. i flukt over området 04.06.

2007: -

Kommentarer: En art som etablerte seg som hekkefugl i 1970/1980-årene, men som i de seneste årene ikke har hatt fast tilhold i reservatet.

Fiskemåke

Før 2006: 2 ind. i nordre del av reservatet 21. – 22.06.75, ca. 10 ind. 30.06.77, i 1978 ble opptil ca. 15 ind. observert 12. – 15.06., hvorav 2 par konstatert hekkende senere på året. I 1982 ble tilsammen 25 ind. observert 06. – 07.07. med et hekkefunn (3 unger) på Hornsjøen rett utenfor reservatet. I mai – juni 1984 ble ca. 20 ind. sett på 7 lokaliteter i reservatet, men det er uvisst om alle disse hekket. Ved besøk nord i området 08.06.91 ble 7 ind. sett på hekkeplass, hvorav 3 ind. ruget. I 2001 hadde 1 par tilhold ved tjern vest for Kroktjern 12.06.

2006: Til sammen 18 ind. på min. 5 steder observert 04.06. Flere av parene viste indikasjon på hekking.

2007: 6 ind., hvorav 1 par med reir, ved Store Glåmen 09.06.

Kommentarer: Noen få par har trolig hekket nokså fast i området gjennom hele observasjonsperioden. Bestanden synes å holde seg noenlunde stabil.

Gråmåke

Før 2006: 3 ad. ind. på østsiden av Store Glåmen 15.06.78 og 5 ind. i nordlig flukt over området 19.05.84.

2006: -

2007: -

Kommentarer: Uregelmessig streifgjest.

Makrellterne/terne sp.

Før 2006: 4 ind. sikkert artsbestemt til makrellterne 07.07.82. I tillegg følgende observasjoner av ubestemte terner: 5 ind. i sørøstre del av reservatet 13.06.78 og 1 ind. over Hornsjøen tett inntil reservatet 02.06.84.

2006: -

2007: -

Kommentarer: Uregelmessig streifgjest, som trolig hekker i nærområdet.

Ringdue

Mulig hekkefugl, som er notert følgende 5 ganger: 1 ind. hørt 02.06.78, 1 ind. observert 14. og 18.06.78, 06. – 07.07.82 og 04.06.06.

Hornugle

Hekker muligens i enkelte år. I 1978 ble 1 ind. hørt fra reservatet natt til 04.06. Samme år ble 1 ind. hørt nær inntil reservatet i Hornsjøkamplia natt til 13.06. og fra lia sør for Reinsåsen 14.06. og 18.06.

Båndkorsnebb

En svært sjelden gjest, som bare er sett en gang; 1 hunnfugl 30.06.77.

Jordugle

Ifølge Sigstad hekket den i gode smågnagerår i 1960-årene. Senere er arten registrert fire ganger; 1 ind. nordvest i området 06.07.82, 1 ind. ved Reinsåsen 18.06.86, 1 ind. 31.05.98 og 1 ind. ved Reinsåsen 26.06.02.

Perleugle

En mulig hekkefugl i smågnagerår. 1 ind. hørt fra reservatet natt til 03.06.78. I 1984 ble restene etter et ind. funnet ved Hynna elv nord i reservatet 01.06.

Tretåspett

Mulig hekkefugl som bare er påvist en gang; 1 ind. øst for Obleiken 09.06.07.

Sanglerke

1 ind. sang rett sør for Reinsåsen seter 02.06.84. Mulig hekking på ei seterløkke her (ca. 875 moh) rett utenfor reservatet.

Fossekall

2 ind. hadde tilhold i øvre del av Hynna 13.12.86. Denne delen av elva renner åpen i store deler av vinteren og er trolig et nokså sikkert oppholdssted for et fåtall fossekaller.

Steinskvett

1 par hekket i ei steinrøys nordøst i reservatet i 1978. Arten er senere ikke registrert.

Duetrost

Bare en kjent observasjon; 1 ind. ved Obleiken 20.07.01.

Møller

En fåtallig, men trolig nokså fast hekkefugl. 4 syngende ind. i 1978 (ved henholdsvis Hornsjøen, nordenden av Ropptjernet og Store Glåmen 13. – 14.06. og Reinsåsen 18.06.), 1 syngende ind. nedenfor Reinsåsen 02.06.84, 1 syngende ind. litt utenfor reservatet 04.06.06.

Tornskate

Sjelden gjest, som bare er sett en gang; 1 ind. nedenfor Reinsåsen 06.07.82.

Varsler

Sjelden og uregelmessig hekkefugl. 1 par ved sørenden av Hornsjøen 15.07.78 og 1 ind. lenger sør i reservatet dagen etter, 4 ind. (trolig kull) ved Reinsåsen seter 26.08.91, 1 varslende par vest for Valdrestjernet 20.07.01.

Lavskrike

Fåtallig, men trolig nokså regelmessig forekomst, selv om bare disse to observasjonene er gjort: 1 par sett flere ganger nordøst for Obleiken i juni 1978, 1 ind. vest for Kroktjernet 04.06.06.

FOREKOMST AV RØDLISTEDE FUGLEARTER

Tabell 4. Forekomst av rødlistede fuglearter i Hynna naturreservat i henhold til Kålås (2006).

Art	Rødlistekategori	Kommentarer
Stjertand	NT – nær truet	Uregelmessig trekkgjest.
Storlom	VU – sårbar	Fast hekkebestand på 1 – 3 par.
Horndykker	EN – sterkt truet	Nyetablert som sannsynlig hekkefugl.
Myrhauk	VU – sårbar	Sjelden, men sannsynlig hekkefugl i gode smågnagerår.
Fjellvåk	NT – nær truet	Uregelmessig på næringsstref.
Kongeørn	NT – nær truet	Uregelmessig på næringsstref.
Vipe	NT – nær truet	Hekkefugl i tilbakegang.
Fjellmyrløper	VU – sårbar	Tidligere hekkefugl, som ikke er observert siden 1997.
Brushane	DD – datamangel	Tidligere hekkefugl, som ikke er påvist siden 2001.
Dobbeltbekkasin	NT – nær truet	Fast lek på 10 – 15 ind.
Storspove	NT – nær truet	Relativt stabil bestand på ca. 5 par.
Hetemåke	NT – nær truet	Koloni etablert i 1970/-80 årene. Nå borte som hekkefugl.
Makrellterne	VU – sårbar	Uregelmessig streifgjest. Hekker trolig i nærområdet.
Tretåspett	NT – nær truet	Mulig hekkefugl som bare er påvist en gang.
Sanglerke	NT – nær truet	Sjelden streifgjest.
Steinskvett	NT – nær truet	Tidligere hekkefugl. Ikke registrert på mange år.
Tornskate	VU – sårbar	Sjelden gjest som bare er påvist en gang i hekketida.
Varsler	NT – nær truet	Uregelmessig hekkefugl.
SUM: 18 arter		

BESTANDESTRØMNINGER HOS VANNFUGLER OG ROVFUGLER

Tabell 5. Bestandsutvikling hos hekkende eller antatt hekkende vannfuglearter og rovfugler basert på observasjoner i årene 1978, 1982, 1984, 2006 og 2007.

Art	Sterkt økende	Svakt økende	Tilnærmet uendret	Svak reduksjon	Sterk reduksjon	Antatt forsvunnet
Brunnakke						X
Krikkand			X			
Stokkand			X			
Toppand		X				
Kvinand			X			
Siland			X?			
Laksand			X			
Storlom			X			
Horndykker		X				
Myrhauk			X			
Dvergalk				X		
Trane	X					
Heilo						X
Vipe				X		
Fjellmyrløper						X
Brushane						X

Art	Sterkt økende	Svakt økende	Tilnærmet uendret	Svak reduksjon	Sterk reduksjon	Antatt forsvunnet
Enkeltbekkasin					X	
Dobbeltbekkasin			X			
Rugde			X			
Småspove				X		
Storspove			X			
Rødstilk	X					
Gluttsnipe			X			
Skogsnipe			X			
Grønnstilk			X			
Strandsnipe			X			
Svømmesnipe			X			
Hettemåke						X
Fiskemåke			X			
SUM	2	2	16	3	1	5

LITTERATUR

Isaksen, K. 2002: Status for fjellmyrløper i Oppland. Rapport til Fylkesmannen i

Oppland. *Strix* Miljøutredning, rapport 3/2002, 27 s. + kartvedlegg.

Kålås, J. A., Viken, Å., Bakken, T. (red.) 2006. Norsk Rødliste 2006 – 2006 Norwegian Red List. Artsdatabanken, Norway.

Larsen, B. H. 2006: Brushane – en kandidat til den nye rødlista. Vår Fuglefauna 29: 54 – 62.

Opheim, J. 1978: Fuglelivet på myrene mellom Hornsjøen og Øvre Ropptjern, Gausdal kommune. Våtmarksundersøkelsene i Oppland 1978. Rapport 15 s.

Opheim, J. 1984: Fuglefaunaen i Roppa-området, Gausdal kommune. Fugler i Oppland nr. 12 1984, 5. årg. Rapport 32 s.

Sundfør, W. 1979: Ornitologisk verneverdige våtmarker i Oppland fylke. Rapport om våtmarksregistreringene i 1977 og 1978. 129 s.

VANNFUGLTELLINGA

VINTEREN 2007/2008

Av Jon Opheim

INNLEDNING

Årets vannfugltelling er den 31. på rad, og vår 28. telling der tilnærmet alle åpne elvestrekninger og større innsjøer i fylket er blitt undersøkt.

Registreringene omfatter ialt 49 vassdrag/innsjøer, som er inndelt i tilsammen 98 lokaliteter. Blant disse ble 21 lokaliteter

i 13 vassdrag registrert uten vannfugl - hovedsaklig pga. tilfrysing. Samlet lengde av åpent vatn som ble undersøkt var på 382,4 km, fordelt på 181,8 km vannareal (innsjøer) og 200,6 km elvestrekninger. Det er utført tellinger i alle fylkets 26 kommuner.

Tellingene ble i all hovedsak utført i tidsrommet 15.12. - 31.12. Som i tidligere år ble det foretatt organiserte opptellinger i de største vassdragene. Begna ble telt 15.12., mesteparten av Gudbrandsdalslågen 16.12., Ottaelva 15., 16. og 19.12. Videre ble storparten av Mjøsa registrert 20. og 21.12. og Randsfjorden 27.12.

Ei ca. 14 dager lang kuldeperiode før Jul satte sitt preg på årets telling ved at vassdragene frøs mer til enn på mange år. Desember ble også relativt snørik – med andre ord tilnærmet ”gammeldagse” vinterforhold.

Årets tellekorps besto av følgende 24, som takkes for innsatsen: Svein Bekkum Harald Bolstad, Olav Brendjord, Per Bådshaug, Even Dehli, Dag L. Fjeldstad, Olav Werner Grimsby, Geir Gaarder, Sven Haugen, Geir Høitomt, Gunnar Håkenstad, Bjørn Harald Larsen, Bjørn Olav Lien, Siw Lien, Sverre Lundemo, Bjørn Roar Løkken, Per Nettet, Even Nordlibakken, Jon Opheim, Jan Kåre Roang, Hans Sagstuen, Hans Skuterud, Per Åge Skålerud og Ragnar Ødegård.

SAMMENDRAG

Årets resultat på tilsammen 3342 vannfugler (inkl. 2 havørn!) ble en god del lavere enn fjoråret, men likevel litt i overkant av gjennomsnittet for de 20 siste årene.

Som følge av kuldeperioden før Jul, med mye tilfrysing i vassdragene, ble det denne gang registrert en relativt stor andel med vannfugl i våre to største innsjøer – Mjøsa og Randsfjorden (henholdsvis 18 og 23 %), dernest fulgte Hunnselva (16 %), Gudbrandsdalslågen (12 %) og Begna (9 %). Mjøsa og Randsfjorden hadde også det største artsutvalget med 17 av i alt 19 arter.

For våre to svanearter ser vi nå en utflatning av vinterbestanden, etter et par ti-år med til dels kraftig vekst. Dette er mest markert hos sangsvana hvor antallet til og med har gått en del ned i løpet av de fire siste årene – fra 459 til 268 ind. Knoppsvana har i større grad stabilisert seg på et antall i overkant av 100 ind.

Lavt antall (50 ind.) ble også registrert for kanadagås, men hos denne arten har vi sett store svingninger tidligere – alt etter vær- og isforhold.

Blant endene ble det registrert antall godt under gjennomsnittet for de senere årene, spesielt gjaldt dette kvinand og laksand med henholdsvis 311 og 82 ind., men også til en viss grad stokkand som denne gangen endte på 1489 ind.

Værforholdene før Jul gjorde også sitt til at de store gråmåkeflokkene i nordenden av Mjøsa (mer enn 1000 ind.) trakk ut ca. ei uke før tellingene begynte. Gråmåkeantallet (136 ind.) ble således bare ca. 1/10 av fjorårets resultat. Fisemåka derimot holdt seg på noenlunde samme nivå som tidligere (110 ind.), med Mjøsa ved Gjøvik som hovedtilholdssted.

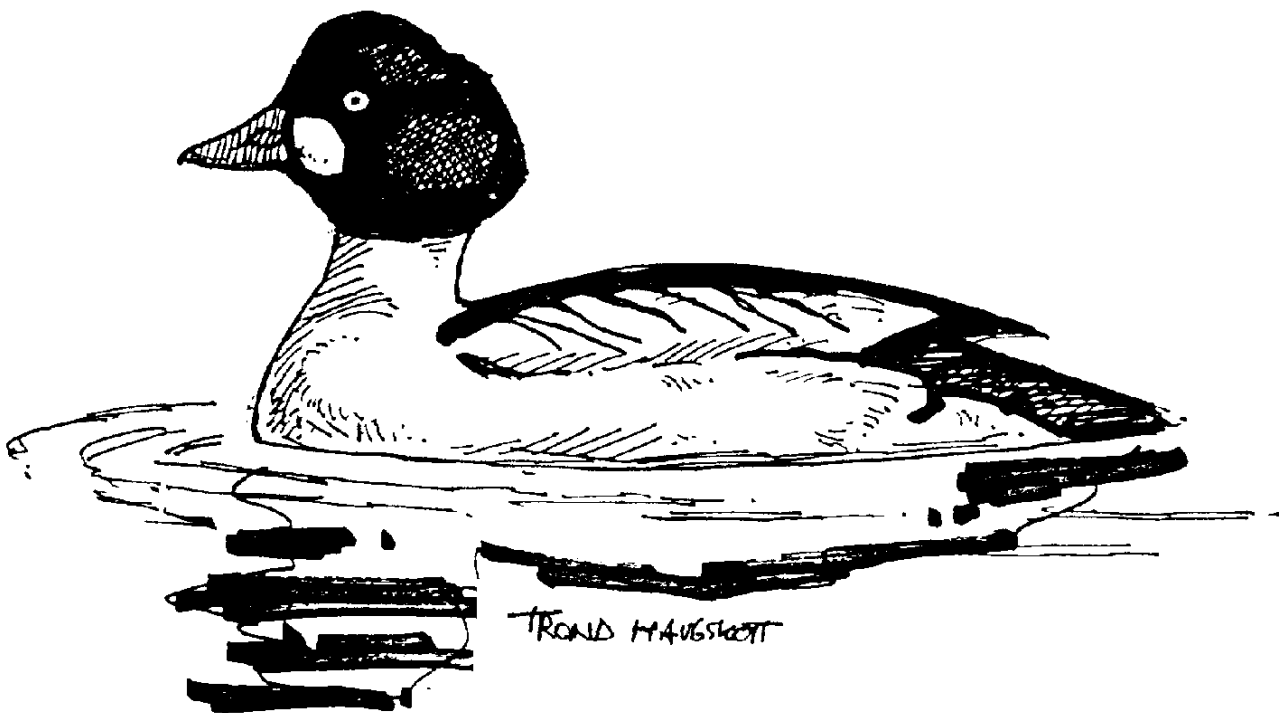
Fossekalen satte sitt preg på årets vintertelling med hele 733 ind., som er det nest høyeste resultat siden registreringene startet for over 30 år siden. Økningen

fordelte seg nokså jevnt over hele fylket, med Gudbrandsdalslågen og Begna et hakk foran med henholdsvis 201 og 121 ind.

Selv om denne vinteren bød på færre arter enn på flere år, var mange av de sjeldne - men etter hvert nesten årlige artene - likevel på plass. Her nevnes dvergdykker (2 ind.), storskarv (8 ind.), gråhegra (1 ind.), toppand (4 ind.), svartand (1 ind.) og sothøne (7 ind.).

Etter 10 sammenhengende vintrer med lomvi var det i år tomt. Derimot fikk vi inn 2 alker, som er ny vinterart for fylket. Denne observasjonen har sammenheng med den store alkeinvasjonen over hele Østlandet høsten 2007.

Utover de sjeldenheter som her er nevnt kommer 2 kortnebbgjess i Mjøsa, 1 storlom i Mjøsa og til slutt 2 havørner i søre halvdel av Gudbrandsdalslågen.

RESULTAT I DE ENKELTE VASSDRAG

TABELL 1. JORA (Lesja kommune). Telt 16.12.

Strekning	Åpen, km	Fossekall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Nedre del mot Lågen	0,4	1	1	-
SUM	0,4	1	1	-

TABELL 2. GUDBRANDSDALSLÅGEN (Lesja, Dovre, Sel, Nord- og Sør-Fron, Ringebu, Øyer og Lillehammer kommuner). Telt 16.12. + tillegg 15.12., 19.12., 20.12., 25.12. og 28.12.

Strekning	Åpen km	Sangsvane	Stokk-and	Kvin-and	Laks-and	Fossekall	Andre arter	Sum	Gj. snitt tidl. år
Lesja – Brustugu	0,2					3		3	14,0
Dombfossen – Talleråsbrua	9,0				3	10		13	7,5
Talleråsbrua – Sel grense	4,0					22		22	16,3
Dovre grense – Otta	4,4				2	29		31	14,1
Bru ved Sjoa – Kvam bru	10,0					33		33	28,3
Kvam bru – Vinstra bru	1,0					8		8	3,6
Vinstra – Harpefosdammen	4,0				1	34		35	24,6
Harpefosdammen - Fryas utløp	2,5			7		12		19	28,0
Fryas utløp - Vålas utløp	1,5					9		9	7,6
Vålas utløp - Elstad	1,8		1			6		7	5,1
Ved Fåvang (øst- og vestsida)	0,4	2	6				1	9	9,7
Trettenstrykene – Hovdfossen	4,5	7	3	6	1	20	5	42	76,1
Hovdfossen – bru ved Tingberg	0,5				1			1	1,6
Lågendeltaet – Vingnesbrua	4,0	1	19	8	10	15	100	153	137,3
SUM	47,8	10	29	21	18	201	106	385	373,8

Rubrikken **andre arter** omfatter:

Knoppsvane: 4 ad. ind. Trettenstrykene, Øyer, 16.12.

Havørn: 1 juv. Trettenstrykene, Øyer, 16.12. og 1 eldre ind. ved Fåvang, Ringebu, samme dag.

Gråmåke: Ca. 100 ind. i Lågendeltaet 25.12., hvor det ellers ble sett 19 ind. 16.12.

TABELL 3. OTTAELVA (Vågå og Sel kommuner). Telt 15.12., 16.12. og 19.12.

Strekning	Åpen km	Sangsvane	Stokk-and	Kvin-and	Laks-and	Fossekall	Andre arter	Sum	Gj. snitt tidl. år
Lågen ved Otta - Lalm	16,5				1	47		48	41,1
Lalmsvatnet	7,3	26	4	11	6	22		69	27,6
Lalmsvatnet - t.o.m. utosen av Vågåvatnet	7,2	18	7	12		14	6	57	52,0
Lom – Nordberg	17,5					2		2	8,8
SUM	48,5	44	11	23	7	85	6	176	129,5

Rubrikken **andre arter** omfatter:

Knoppsvane: 6 ind. (herav 4 juv.) på utosen av Vågåvatnet 15. og 16.12.

TABELL 4. BØVRA (Lom kommune). Telt 16.12.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Ved Sulheim	0,2	1	1	3,2
SUM	0,2	1	1	3,2

TABELL 5. SJOA (Vågå kommune). Telt 26.12.

Strekning	Åpen km	Stokk-and	Kvin-and	Laks-and	Fossefall	Sum	Gj. Snitt tidligere år
Utosen av Gjende – Øvre Sjødalsvatn	4,7	13	2		41	56	23,8
Øvre Sjødalsvatn – Nedre Sjødalsvatn	1,0				8	8	10,0
Nedre Sjødalsvatn – Russlii	3,5	3		2	38	43	23,8
Bjølstadmo – Lågen ved Sjoa	0,5			1	8	9	4,4
SUM	9,7	16	2	3	95	116	62,0

TABELL 6. TESSA (Lom og Vågå kommuner). Telt 25.12.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Kraftverksdam ved samløpet med Grovi	0,1	1	1	1,0
SUM	0,1	1	1	1,0

TABELL 7. SELSMYRBEKKEN (Sel kommune). Telt 16.12. og 19.12.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Sel – Skottvatnet	0,001	1	1	1,6
SUM	0,001	1	1	1,6

TABELL 8. MURUA (Nord-Fron kommune). Telt 22.12.

Strekning	Åpen km	Kvinand	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Slangen – Olstappen	1,4	2	7	9	8,9
SUM	1,4	2	7	9	8,9

TABELL 9. ESPA (Sør-Fron kommune). Telt 31.01.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Breisjøen – Olstappen	0,9	4	4	4,2
SUM	0,9	4	4	4,2

TABELL 10. VÅLA (Ringebu kommune). Telt 16.12.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Nedre del av Våla	0,8	1	1	1,4
SUM	0,8	1	1	1,4

TABELL 11. NORDÅA (Lillehammer kommune). Telt 21.12.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Reinsvatnet – Mellsjøen	1,0	2	2	2,2
SUM	1,0	2	2	2,2

TABELL 12. STUVA (Lillehammer kommune). Telt 21.12.

Strekning	Åpen, km	Stokkand	Sum	Gj. snitt tidl. år
Utoen av Mellsjøen – Kroksjøen	0,7	9	9	4,9
SUM	0,7	9	9	4,9

TABELL 13. MESNAELVA (Lillehammer kommune). Telt 23.12. + 16.12.

Strekning	Åpen km	Sangsvane	Stokkand	Kvinand	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Kroken – Mesnasaga	5,0	7	42	10	17	76	33,1
SUM	5,0	7	42	10	17	76	33,1

TABELL 14. GAUSA (Lillehammer og Gausdal kommuner). Telt 16.12. og 20.12.

Strekning	Åpen km	Laksand	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Lågen ved Fåberg – Segalstad bru	1,6	1	15	16	13,7
SUM	1,6	1	15	16	13,7

TABELL 15. JØRA (Gausdal kommune). Telt 28.12.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Bru ved Forset – Øvre Svatsum	0,5	1	1	3,6
SUM	0,5	1	1	3,6

TABELL 16. AUGGA (Gausdal kommune). Telt 28.12.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Bru ved Forset – Sveom	0,2	1	1	1,0
SUM	0,2	1	1	1,0

TABELL 17. VESLE-ELVA (Gausdal kommune). Telt 30.12.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Segalstad bru – møte med Rauda	0,6	1	1	4,3
SUM	0,6	1	1	4,3

TABELL 18. RAUDA (Gausdal kommune). Telt 30.12.

Strekning	Åpen, km	Stokkand	Sum	Gj. snitt tidl. år
Nedre del mot Vesle-elva	1,7	4	4	4,2
SUM	1,7	4	4	4,2

TABELL 19. MJØSA (Gjøvik og Østre Toten kommuner). Telt 20.12. og 21.12. + suppleringer 25.12. og 31.12.

Strekning	Åpen km	Knopp-svane	Stokk-and	Kvin-and	Laks-and	Fiske-måke	Grå-måke	Andre arter	Sum	Gj. snitt tidl. år
F.o.m. Stokkelvas utløp – Gjøvik brygge	2,0		4						4	28,9
F.o.m. Gjøvik brygge- t.o.m. Rambekkvika	3,0		177	4	10	103	13	2	309	226,6
Rambekkvika – Kapp	11,0		22	2	3				27	20,7
F.o.m. Kapp-Hensvoll	7,0	2	20	11		3	3	7	46	93,9
Totenvika	5,0	21	31	9	1	3	14	9	88	67,2
Totenvika – Akershus grense	8,0	8	70	3			2	3	86	53,8
SUM	36,0	31	324	29	14	109	32	21	560	491,1

Rubrikken **andre arter** omfatter:

Storlom: 1 ind. Fjellhaug sør for Totenvika 20.12.

Gråhegre: 1 ind. ved Hensvoll 25.12.

Storskarv: 1 ind. Viken sør for Totenvika 20.12.

Sangsvane: 2 ind. Totenvika 25.12.

Kortnebbgås: 2 ind. i nordlig flukt langs Mjøsstranda forbi Hekshus 20.12.

Kanadagås: 1 ind. ved Gjøvik brygge 20.12.

Svartand: 1 hann utenfor Rambekkvika 31.12.

Fossefall: Tils. 12 ind. (4 ind. mellom Kapp og Hensvoll, 7 ind. i Totenvika og 1 ind. mellom Totenvika og Akershus grense).

TABELL 20. HUNNSELVA (Gjøvik og Vestre Toten kommuner). Telt 19.12. og 20.12.

Strekning	Åpen km	Knopp-svane	Sang-svane	Kanada-gås	Stokk-and	Kvin-and	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Einavatn-Breiskallen	4,0	6	77	1	377	12	40	513	241,5
Breiskallen – Mjøsa	1,0				5		3	8	15,6
SUM	5,0	6	77	1	382	12	43	521	257,1

TABELL 21. LENAELVA (Østre Toten kommune). Telt 20.12. og 25.12.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Totenvika – Kolbu	1,2	7	7	13,9
SUM	1,2	7	7	13,9

TABELL 22. VIGGA (Gran og Lunner kommuner). Telt 25., 26. og 27.12.

Strekning	Åpen km	Stokkand	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Røykenvika – Jarevatnet	5,5	11	17	28	27,2
Jarevatnet – Roa Vdg. skole	8,0	130	3	133	33,2
SUM	13,5	141	20	161	60,4

TABELL 23. TINGELSTADVASSDRAGET (Gran kommune). Telt 23.12.

Strekning	Åpen km	Stokkand	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Langtjern – Breitjern	0,4		1	1	1,3
Grunningen – Askjumstjern	1,5	5	2	7	2,9
SUM	1,9	5	3	8	4,2

TABELL 24. RANDSFJORDEN (Jevnaker, Gran og Søndre Land kommuner). Telt 27.12.

Strekning	Åpen km	Knopp-svane	Sang-svane	Kanada gås	Stokk-and	Kvin-and	Laks-and	Fossefall	Andre arter	Sum	Gj. sn. tidl. år
Østsida, Jevnaker-Røykenvika	21,0	10	31	19	226	36	7	10	8	347	136,8
Røykenvika	2,0	69	32	19	82	13	1		7	223	182,6
Røykenvika-Horn	11,0		2	2	45	7	5		7	68	95,9
Horn-Fluberg bru	25,0		6		21	29	12	6		74	68,5
Vestsida, Fluberg bru – Bjonerøa	22,0		4	8	5	20	2	2		41	52,4
Bjonerøa	2,0		4		6	6		4		20	24,5
Bjonerøa-Tangen	19,0					3				3	34,1
F.o.m. Tangen – Jevnaker	14,0					6	2		3	11	43,2
SUM	116,0	79	79	48	385	120	29	22	25	787	638,0

Rubrikken **andre arter** omfatter:

Storskarv: Tils. 7 ind. (1 ind. ved Jevnaker, 1 ind. Dynnholmsskjæret og 5 ind. ved Eid).

Toppand: Tils. 4 ind. (3 ind. ved Jevnaker og 1 ind. i Gullerudvika).

Sothøne: 7 ind. i Røykenvika.

Fiskemåke: 1 ind. på vestsida av fjorden mellom Tangen og Jevnaker.

Gråmåke: 4 ind. ved Jevnaker.

Alke: 2 ind. i nordlig flukt ved Nordbytangen, Jevnaker.

TABELL 25. RANDSELVA (Jevnaker kommune). Telt 27.12.

Strekning	Åpen km	Knopp-svane	Stokk-and	Kvin-and	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidligere år
Utosen av Randsfjorden-Buskerud grense	3,0	3	18	4	8	33	101,1
SUM	3,0	3	18	4	8	33	101,1

TABELL 26. DOKKA (Nordre Land kommune). Telt 16.12.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Samløpet Dokka/Etna – Randsfjorden	0,5	5	5	7,9
SUM	0,5	5	5	7,9

TABELL 27. ETNA (Nordre Land og Etnedal kommuner). Telt 16.12.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Samløpet Dokka – samløpet Dalselvi	1,0	3	3	3,5
SUM	1,0	3	3	3,5

TABELL 28. SYNNA (Etnedal kommune). Telt 16.12.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Utoen av Synnfjorden	0,4	2	2	2,1
SUM	0,4	2	2	2,1

TABELL 29. DALSELVI (Etnedal kommune). Telt 16.12.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Utoen av Steinseth fjorden	0,5	4	4	3,4
SUM	0,5	4	4	3,4

TABELL 30. BEGNA (Vang, Vestre Slidre, Nord - Aurdal og Sør - Aurdal kommuner). Telt 15.12.

Strekning	Åpen km	Dvergdykker	Sangsvane	Stokkand	Kvinand	Laksand	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Buskerud grense – Bagn	37,2	2	16	12	41	4	78	153	186,5
Sundvoll – Strondafjorden	3,5		5	73	13	1	26	118	62,2
Slidrefjorden – Vangsmjøsa	11,0		5	15	6		17	43	37,1
SUM	51,7	2	26	100	60	5	121	314	285,8

TABELL 31. STRONDAFJORDEN (Nord-Aurdal og Vestre Slidre kommuner). Telt 15.12.

Strekning	Åpen km	Kvinand	Laksand	Sum	Gj. snitt tidl. år
Faslefoss – Fossheimfoss	4,0	6	2	8	17,0
SUM	4,0	6	2	8	17,0

TABELL 32. FERISFJORDEN (Vestre Slidre kommune). Telt 15.12.

Strekning	Åpen km	Sangsvane	Kvinand	Laksand	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidligere år
F.o.m. Fossheimfoss – Slidrefjorden	1,5	10	11	2	3	26	84,4
SUM	1,5	10	11	2	3	26	84,4

TABELL 33. SLIDREFJORDEN (Vestre Slidre kommune). Telt 15.12.

Strekning	Åpen km	Kvinand	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Røn – Lomendeltaet	0,5	2	1	3	6,4
SUM	0,5	2	1	3	6,4

TABELL 34. VANGSMJØSA (Vang kommune). Telt 15.12.

Strekning	Åpen km	Sangsvane	Stokkand	Kvinand	Laksand	Fossekall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Vangsmjøsa	16,0	17	8	8	1	4	38	32,6
SUM	16,0	17	8	8	1	4	38	32,6

TABELL 35. STRANDEFJORDEN (Vang kommune). Telt 15.12.

Strekning	Åpen, km	Stokkand	Sum	Gj. snitt tidl. år
Strandefjorden	0,5	5	5	14,0
SUM	0,5	5	5	14,0

TABELL 36. NESELVA (Nord - Aurdal og Øystre Slidre kommuner). Telt 15.12.

Strekning	Åpen km	Stokkand	Kvinand	Fossekall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Strondafjorden – Sæbufjorden	0,7	8		8	16	18,7
Sæbufjorden – Hovsfjorden	3,5		1	14	15	16,1
Hovsfjorden – Volbufjorden	0,7	1		6	7	10,4
Volbufjorden – Heggefjorden	1,0	1		6	7	8,4
Heggefjorden – Sagahaugfjorden	0,5			2	2	2,2
Sagahaugfjorden – Mørstadvfjorden	0,5			5	5	1,8
SUM	6,9	10	1	41	52	57,6

BESØKTE LOKALITETER UTEN FUGL

1) Rauma mellom Stuguflåtten og Lesjaskogsvatnet, Lesja (0,2 km), 2) Folla mellom Vålåsjøen og Avsjøen, Dovre (0,2 km), 3) Lågen mellom Otta og jernbanebrua ved Sjoa, Sel (frosset), 4) Losna ved Krekke, Ringebru (frosset), 5) Lågen mellom fra bru ved Tingberg til Hunderfossen, Øyer/Lillehammer (0,3 km), 6) Vågåvatnet mellom Klones og Lom, Vågå og Lom (frosset), 7) Sjoa nedenfor Stuttgongfossen, Vågå (frosset), 8) Sjoa ved Turthaugan, Vågå (frosset), 9) Rinda ved Randsverk (frosset), 10) Nedre del av Tromsa, Ringebru (frosset), 11) Hynna fra utosen av Hornsjøvatnet, Øyer (0,050 km), 12) Nedre del av Rinda i Vingrom, Lillehammer (frosset), 13) Vismunda ved Storlondammen, Lillehammer (0,050 km), 14) Mjøsa mellom Vingrom og Svennesvollene, Lillehammer og Gjøvik (frosset), 15) Mjøsa f.o.m. Svennesvollene til Stokkelvas utløp, Gjøvik (frosset), 16) Einavatnet (frosset), 17) Skjelbreiavatnet, Vestre Toten (frosset), 18) Rudsbekken på Bøverbru, Vestre Toten (0,2 km), 19) Bøvra nedenfor Vesle Bergsjøen (0,050 km), 20) Askjuntjern, Gran (frosset), 21) Randsfjorden ved Land Sag, Søndre Land (0,2 km).

TABELL 37. ANTALL VANNFUGL I DE ENKELTE VASSDRAG.**Forkortelser:**

DV: Dvergdykker, **GH:** Gråhegre, **KN:** Knoppsvane, **SA:** Sangsvane, **KA:** Kanadagås, **ST:** Stokkand, **KV:** Kvinand, **LA:** Laksand, **FI:** Fiskemåke, **GR:** Gråmåke, **FO:** Fossekall, **A:** Annen vannfugl.

Vassdrag/innsjø	Åpen km	DV	GH	KN	SA	KA	ST	KV	LA	FI	GR	FO	A	SUM
Randsfjorden	116,0			79	79	48	385	120	29	1	4	22	20	787
Mjøsa	36,0		1	31	2	1	324	29	14	109	32	12	5	560
Hunnselva	5,0			6	77	1	382	12				43		521
Gudbrandsdalslågen	47,8			4	10		29	21	18		100	201	2	385
Begna	51,7	2			26		100	60	5			121		314
Ottaelva (Vågå + Sel)	48,5			6	44		11	23	7			85		176
Vigga (Gran + Lunner)	13,5						141					20		161
Sjoa (Vågå)	9,7						16	2	3			95		116
Mesnaelva (Lilleh.)	5,0				7		42	10				17		76
Neselva (Ø. Slidre)	6,9						10	1				41		52
Vangsmjøsa (Vang)	16,0				17		8	8	1			4		38
Randselva (Jevnaker)	3,0			3			18	4				8		33
Ferisfjorden (V. Slidre)	1,5				10			11	2			3		26
Gausa (Lilleh.+Gausd.)	1,6								1			15		16
Murua (Nord Fron)	1,4							2				7		9
Stuva (Lillehammer)	0,7						9							9
Strondafjorden	4,0							6	2					8
Tingelstadvassdraget	1,9						5					3		8
Lenaelva (Ø. Toten)	1,2											7		7
Dokka (N. Land)	0,5											5		5
Strandefjorden (Vang)	0,5						5							5
Dalselvi (Etnedal)	0,5											4		4
Espa (Sør-Fron)	0,9											4		4
Rauda (Gausdal)	1,7						4							4
Etna (N.Land+Etnedal)	1,0											3		3
Slidrefjorden (V Slidre)	0,5							2				1		3
Nordåa (Lillehammer)	1,0											2		2
Synna (Etnedal)	0,4											2		2
Augga (Gausdal)	0,2											1		1
Bøvra (Lom)	0,2											1		1
Jora (Lesja)	0,4											1		1
Jøra (Gausdal)	0,5											1		1
Selsmyrbekken (Sel)	0,001											1		1
Tessa (Lom og Vågå)	0,1											1		1
Vesle-elva (Gausdal)	0,6											1		1
Våla (Ringebu)	0,8											1		1
SUM	381,2	2	1	129	272	50	1489	311	82	110	136	733	27	3342

Merknad:

I tillegg er 21 andre lokaliteter (i 12 andre vassdrag) besøkt uten observert vannfugl. Sum åpen strekning var her 1,2 km.

TABELL 38. REGISTRERT ANTALL AV DE FORSKJELLIGE VANNFUGLARTER

Nr.	Vannfuglart	Antall ind.	Prosentandel
1	Stokkand	1489	45
2	Fossekall	733	22
3	Kvinand	311	9
4	Sangsvane	272	8
5	Gråmåke	136	4
6	Knoppsvane	129	4
7	Fiskemåke	110	3
8	Laksand	82	3
9	Kanadagås	50	2
10	Storskarv	8	
11	Sothøne	7	
12	Toppand	4	
13	Alke	2	
13	Dvergdykker	2	
13	Havørn	2	
13	Kortnebbgås	2	
17	Gråhegre	1	
17	Storlom	1	
17	Svartand	1	
SUM		3342	100

ARTSVISE KOMMENTARER

Knoppsvane

Etter årlig forekomst gjennom de siste 25 vintrene hører knoppsvana med blant våre faste vinterfugler. Antallet har variert en god del fra år til år, men vært nokså stabilt på rundt 100 ind. de seneste 7 vintrene. Årets resultat på 129 ind. ble det tredje høyeste til nå. Større tilfrysing enn vanlig var nok årsaken til at de aller fleste fuglene holdt seg i Randsfjorden (79 ind.) og Mjøsa (31 ind.). Et fåtall ind. ble ellers sett i Hunnselva, Ottaelva, Gudbrandsdalslågen (Trettenstrykene) og Randselva. Som i mange tidligere år ble den største konsentrasjonen registrert i Røykenvika med hele 69 ind.

Sangsvane

Også sangsvana har hatt en solid vekst i vinterbestanden de seneste ca. 25 årene, men med en gradvis nedgang de 4 siste årene er den positive utviklingen kanskje i ferd med å snu? Av vinterens 272 ind. befant over halvparten seg i Randsfjorden og Hunnselva med henholdsvis 79 og 77 ind. Dernest fulgte Ottaelva med 44 ind. Fattige 2 ind. i Mjøsa skiller seg ikke så mye ut fra tidligere år, men gir likevel grunn til undring. Av store konsentrasjoner utenom øvre del av Hunnselva nevnes 44 ind. på strekningen Lalm – Vågåmo (Ottaelva) og 32 ind. i Røykenvika. Sangsvaner ble denne gang sett på 19 lokaliteter i 9 vassdrag.

Kortnebbgås

En av vinterens store overraskelser ble 2 kortnebbgjess i flukt langs Mjøsstranda forbi Hekshus, Østre Toten. 20.12. I forbindelse med disse vintertellingene er arten bare påvist en gang tidligere (vinteren 2000/01).

Kanadagås

Som en naturlig konsekvens av økende hekkebestand i fylket har kanadagåsa blitt mer tallrik på vinteren, men med store variasjoner; fra 11 – 219 ind. i løpet av de seneste ti vintrene. Årets resultat på 50 ind. ble likevel uventet lavt. Hele 48 av disse oppholdt seg i Randsfjorden, med Røykenvika og utosen av Randsfjorden som de viktigste enkeltlokalitetene (19 ind. begge steder). De øvrige 2 ind. ble sett henholdsvis i Hunnselva og Mjøsa ved Gjøvik.

Stokkand

Som i mange tidligere år ble stokkanda den eneste vannfuglarten som passerte 1000 ind. Årets resultat på 1489 ind. ligger litt i underkant av gjennomsnittet for de siste 10 årene. Flest fugler ble, som mange ganger tidligere, sett i øvre del av Hunnselva med tilsammen 377 ind. Av andre lokaliteter med forholdsvis stort antall nevnes Randsfjorden mellom Jevnaker og Røykenvika (226 ind.), Mjøsa ved Hunnselvas utløp (177 ind.), øvre del av Vigga (130 ind.), Røykenvika i Randsfjorden (82 ind.), Begna mellom Sundvoll og Strondafjorden (73 ind.) og strekningen Totenvika – Akershus grense i Mjøsa (70 ind.). Arten ble denne gang registrert på 37 lokaliteter i 16 kommuner, herav på et par av de ”faste” plassene i fjellregionen; Gjendeosen i Vågå (ca. 980 moh) og Nordåa i Lillehammer (ca. 900 moh).

Toppand

En fåtallig, men nesten årlig vintergjest siden midten av 1980-årene. Årets 4 ind. ble alle sett i Randsfjorden (3 ind. ved Jevnaker og 1 ind. i Gullerudvika).

Svartand

Også en sjelden og fåtallig vintergjest, men som har blitt mer regelmessig å se de seneste 10 årene. Vinterens eneste ind. ble sett på Mjøsa ved Gjøvik.

Kvinand

Med bare 311 ind. ble antallet nesten halvert i forhold til fjoråret, og godt under gjennomsnittet sammenlignet med de seneste 20 årene. Nedgangen gjorde seg gjeldende i alle de store vassdragene, men størst i Gudbrandsdalslågen med en reduksjon på 75 %. Hele 39 % av årets fugler lå i Randsfjorden, med nokså jevn spredning. Den største konsentrasjonen fant vi i Begna sør for Bagn med 41 ind. Ellers nevnes 2 ind. på utosen av Gjendevatnet i Jotunheimen, hele 980 moh.

Laksand

Også for laksanda ble årets resultat av det laveste på lang tid og godt under gjennomsnittet for de siste ca. 20 årene, noe som må sees i sammenheng med forverrete isforhold etter kuldeperioden før Jul. At over halvparten av fuglene (43 av 82 ind.) denne gang befant seg i Randsfjorden og Mjøsa (mot ca. 40 % i fjor) er nok også et utslag av isforholdene. Laksanda, som vanligvis har en vid vinterutbredelse, ble denne gang sett på 25 lokaliteter i 10 vassdrag. Ingen lokalitet pekte seg ut med spesielt stort antall.

Dvergdykker

Dvergdykkeren ble første gang påvist vinteren 1983/84 og har siden vært godt som årvisst i antall på mellom 1 - 6. Vinterens 2 ind. ble sett på Begna ved Bagn, som er en av de sikreste vinterlokalitetene for arten.

Storskarv

Med en markert økning av storskarv over hele fylket på ettersommeren og høsten er det ikke overraskende at den blir hyppigere å se utover vinteren. Dette gjelder spesielt Mjøsa og Randsfjorden, hvor det i år oppholdt seg henholdsvis 1 og 7 ind. Vinterens 8 ind. er for øvrig det nest høyeste resultat til nå.

Gråhegre

Også gråhegra har blitt gradvis vanligere å se under disse vintertellingene, men svært få fugler holder nok ut vinteren igjennom. Årets eneste ind. ble sett langs Mjøsa ved Hensvoll i Østre Toten.

Havørn

Gjennom disse vannfugltellingene har vi også fått bekreftet at havørna er i ferd med å bli et årlig innslag langs våre vassdrag. Denne gangen med 2 ind. i nedre halvdel av Gudbrandsdalslågen, nærmere bestemt 1 ungfugl ved Lågen på Tretten og 1 eldre fugl i Ringebu på samme dag.

Sothøne

Også sothøna er blant de artene som har blitt mer regelmessig å se i løpet av de senere vintersesongene. Røykenvika i Randsfjorden er det sikreste vintertilholdsstedet, der det denne gang oppholdt seg 7 ind.

Fiskemåke

Mjøsa ved Gjøvik brygge er et nøkkelområde for vinterbestanden av fiskemåke i fylket, hvor 80 – 90 % av totalantallet ofte holder til. Denne vinteren ble hele 103 av totalt 110 ind. registrert her. Av de øvrige 7 fuglene oppholdt 6 seg noe lenger sør i Mjøsa, samt 1 ind. sør i Randsfjorden.

Gråmåke

Ingen andre overvintrende vannfuglarter varierer mer i antall enn gråmåka, og dette skyldes i stor grad snø- og isforholdene. Årets resultat på 136 ind. er et av de laveste siden begynnelsen av 1990-årene, men bare ca. 1 uke før tellingene startet oppholdt det seg for eksempel min. 1300 ind. i nordenden av Mjøsa (Lågendeltaet), hvor det under tellingen bare ble registrert ca. 100 ind. De øvrige fuglene ble sett spredt langs Mjøsa fra Gjøvik til Akershus grense i sør (32 ind.) og i Randsfjorden ved Jevnaker (4 ind.).

Alke

Etter høstens storinvasjon var det spennende å se om noen ble igjen mot vinteren; og vi fant 2 ind. i nordlig flukt langs Randsfjorden ved Nordbytangen i Jevnaker. Dermed kunne vi notere en ny vinterart for fylket.

Fossefall

For tredje året på rad hadde fossefallet en meget bra vintersesong – nå med hele 733 ind. som er det nest høyeste antall siden tellingene startet for 31 år siden. Her må det likevel nevnes at antall undersøkte elvestrekninger har økt gradvis i løpet av disse årene. Gudbrandsdalslågen kom også denne gangen ut med det klart høyeste antallet på 201 ind., dernest Begna med 121 ind. som var et gledelig resultat etter svært mange år med lave antall. Her mangler likevel mye på nivået i 1980-årene da antallet ikke sjelden lå godt over 200 ind. Sammenlignet med tidligere år ble det ellers registrert høyt antall i Sjoa (95 ind.), i Hunnselva (43 ind.) og Vigga (20 ind.). Relativt høye antall ble også registrert i Ottaelva (85 ind.) og Neselva i Øystre Slidre (41 ind.), selv om begge disse vassdragene hadde noe bedre resultat forrige vinter. Av lokaliteter med store konsentrasjoner trekkes spesielt fram Begna mellom Bagn og Buskerud grense (78 ind.), Ottaelva mellom Lalm og Otta (47 ind.), Sjoa mellom Gjendeosen og Øvre Sjudalsvatnet (41 ind.), Hunnselva mellom Einavatnet og Breiskallen (40 ind.), Sjoa mellom Nedre Sjudalsvatnet og Russlii (38 ind.), Lågen mellom Vinstra og Harpefoss (34 ind.) og Lågen mellom Sjoa og Kvam (33 ind.).

Orientering fra styret:

Styremøte hos Christin på Lillehammer 22.01.2008.

Frammøtte: Even Dehli, Bjørn Harald Larsen, Ragnar Ødegård, Christin Valsjø, Olav Werner Grimsby og Jon Opheim.

01/08 Referatsaker.

- Referat forrige styremøte.
- Temahefte for Jotunheimen NP 2008. Vi har bidratt med opplysninger og råd om fugler som er karakteristiske i verneområdet.
- Midt-norsk hubroseminar i Trondheim 12.01. 5 deltakere fra Oppland. Mye ny kunnskap om hubroen, som er i sterk tilbakegang i mange deler av landet.
- Tilskudd til naturvern, kulturlandskaps- og friluftslivsformål 2007 – melding om utbetaling.
- Honorar for utførte registreringer i 2005 og 2006, i forbindelse med verneplanprosessen Ormtjernkampen – Skaget.
- Vi har oversendt opplysninger og kart over kjente hønehauklokaliteter i Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel til skogbrukslederen i Mjøsen Skog - for at disse skal skånes for hogst.

02/08 Innkommen post

- Forvaltningsplan for Jotunheimen NP og Utladalen LV. Uttalelse fra Naturvernforbundet i Lom og Skjåk. God uttalelse som bl.a. fokuserer på stort jakttrykk og andre faktorer som truer rypebestandene. Jaktfrie områder bør opprettes.
- Brev fra NOF/Oslo og Akershus vedr. NOF's posisjon overfor Artsdatabanken. Vi retter oss etter NOF sine beslutninger i saken. Even følger opp.
- Referat fra møte i Vannområdeutvalget – Vannområde Hunnselva – 21.11.07. Lite å bemerke fra vår side.
- Referat fra møte i Vannområdeutvalget – Vannområde Hadeland – 22.11.07. Even tar kontakt for mulig representasjon i utvalget.

03/08 Anlegg av dam på Land Museum sitt område på Dokka, med info om dyre- og fugleliv knyttet til dammer i kulturlandskapet. Viktig kunnskapsformidling med tanke på skoler og for å vekke interesse for slike tiltak. Vi støtter prosjektet med kr. 10 000,-.

04/08 Forslag til forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane. Høringsfrist 05.02.08. Flere sterkt truede fuglearter i området. Viktig å støtte opp under strenge ferdselsbestemmelser i den sårbare tida på ettvinteren og utover våren/forsommeren. Rypeforvaltningen må endres – bør opprette jaktfrie områder.

05/08 Høring om sentrale problemstillinger knyttet til tiltaksplan for utvalgte vannområder i vannregion 2 Vest-Viken (omfatter bl.a. Hadeland). Høringsfrist 1. juli 2008. Even følger opp fra vår side.

06/08 Gjøvik sentrum nord – varsel om oppstart av planarbeid. Frist for innspill 29.02.08. Berører i liten grad fuglelivet.

- 07/08 Melding om oppstart av planrevisjon og offentlig høring av planprogram for kommunedelplan Fossbergom. Høringsfristen ute. Vi følger opp ved neste høringsrunde, bl.a. med merknader til vegtrase i kanten av Åsjo naturreservat.
- 08/08 Prosjekt strandsone Mjøsa. Konferanse 23.01. om bruk, vern og utvikling. Ingen deltakelse fra oss.
- 09/08 E-6 Ringebu sør – Otta. Fastsatt planprogram. Vår uttalelse er positivt omtalt (*'uttalelsen inneholder en grundig dokumentasjon og vil i sin helhet bli tatt med som en del av datagrunnlaget for det videre planarbeid.'*).
- 10/08 Henvendelse fra grunneier langsmed Ottaelva sør for Vågå vedr. omfattende masseuttak i elva over lang tid, som senker grunnvannstanden i området. Uheldig for både jordbruk og grunne våtmarksområder. Ønsker å samle dokumentasjon vedr. dette. Vi har oversendt vintertellinger av vannfugl de siste 29 årene som er med på å dokumentere skadevirkningene, bl.a. klar nedgang i fossefallbestanden.
- 11/08 Skilting mot klatreaktiviteter på hekkeplass for vandrefalk i Gudbrandsdalen. Hekkingen i 2007 ble spolert. Vi har teksten klar. Christin tar kontakt med kommunen for videre oppfølging.
- 12/08 Tilskuddsordninger over Miljøverndepartementet sitt budsjett. Vi søker om midler til foreningsturer, kattugleprosjekt og et større registreringsprosjekt på hubro. For sistnevnte art kjenner vi til 54 lokaliteter (ropende fugl) siden 1980, hvorav 21 etter 2000. Alle lokalitetene bør besøkes.
- 13/08 Andre søknader. Overvåking og ringmerking av låvesvale på Gran, der vi søker landbrukskontoret om kr. 5 000,- (Smil-midler). Fossekallovervåking i Viggå, bl.a. med henblikk på planlagt minikraftverk. Søker NVE om kr. 10 000,-.
- 14/08 Programmet for årsmøtet på Bjørns Kro 07.02. gjennomgått. Tur- og møtekomiteen vil ha programmet for våren og sommeren klart innen midten av februar (kommer i Hujon).
- 15/08 Bør vi ha styremøter noe oftere for å fordele arbeidsoppgaver? En del saker går ut på dato mellom hvert styremøte. Liten stemning for dette. Styret bør i stedet ha oftere kontakt via telefon og e-post.
- 16/08 Geir er vår representant i Forum for natur og friluftsliv (FNF). Er bl.a. planer om et arrangement for rullestolbrukere langsmed Mjøsstranda i Gjøvik for å se på fugl.
- 17/08 Annonsetigging. Even har som tidligere gjort en god innstas på Hadeland. Vi bør få organisert dette bedre.
- 18/08 Registreringsprosjekter. Status.
- Rapport for Fluberg bru og Hynna. Snart ferdige.
 - Rapport om horndykker i Oppland. Rapport snart ferdig.
 - Vinteratlas. Bokprosjekt. Tar sikte på fullføring i 2008.
 - LRSK-database. Hellerud. Vil trolig komme i mål i 2008.

Jon Opheim

Styremøte på veikroa V- E-6 på Biri 03.03.2008

Frammøtte: Even Dehli, Bjørn Harald Larsen, Ragnar Ødegård, Christin Valsjø og Jon Opheim.

Saker:

- Sak 19/08 Referatsaker.
- Årsmøtet. 13 deltakere under årsmøtet og 16 deltakere på det åpne møtet senere på kvelden.
 - Fuglerapport for Hynna naturreservat på oppdrag fra SNO er ferdig (16 s.).
 - Organisert feltdag med SNO og noen fjellstyrer i Nord-Gudbrandsdalen til sommeren. Ønsker mer kunnskap om hensyn til bl.a. rovfugl. Vi vil bistå med faglig veiledning.
- Sak 20/08 Innkommen post.
- Dispensasjon fra Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen, om anlegg av nytt vanninntak til Tine Meierier i Lågen ved Tretten, dvs. i Trettenstryka fuglefredningsområde.
 - Underretning fra Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen, om frivillig vern av skog i Oppland 2007. Gjelder Flokoa i Lillehammer, Gardfesthaugen-Gravåsen i Øyer, Slåseterlia i Øyer og Lillehammer, Lysen i Gran, Svenådalen i Jevnaker og Tretjerna i Søndre Land.
- Sak 21/08. Forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane. Høringsuttalelse avgitt. Vi peker spesielt på nødvendigheten av å styre og kontrollere ferdsele i forhold til truede arter, samt behov for å endre deler av rypeforvaltningen (jfr. dårlig hekkesuksess for en av våre mest truede arter, jaktfalken). Vi er også med på fellesuttalelsen fra Forum for Natur og Friluftsliv i Oppland (FNF).
- Sak 22/08. Reguleringsplan for strandsonen mellom Lillehammer renseanlegg og Lillehammer camping. Høringsuttalelse sendt. Ei 250 m lang fylling planlegges ut mot Lågendeltaet naturreservat, for å gi plass til gang- og sykkelvei. Langt mer skånsomme alternativer er mulig, men slike miljøhensyn vinner ikke fram i denne kommunen.
- Sak 23/08. Reguleringsplan for Nedre Vesleseter hyttegrend i Øyer. Høringsuttalelse sendt. Ingen spesielle merknader.
- Sak 24/08. Søknad fra Fokstugu Ornitologiske Stasjon om tilskudd til drift. I 2007 mottok stasjonen kr. 30 000,- i støtte fra Fylkesmannen og kr. 2000,- fra oss. Drifta gikk likevel med over kr. 10 000,- i underskudd. Vi bevilger kr. 6 000,- for 2008. Viktig med feltarbeid i dette området, bl.a. i overvåkingsøyemed.
- Sak 25/08. Ny vegtrase for E-6 Tingberg – Tretten i Øyer. Henvendelse fra Sweco Grøner om mer dokumentasjon vedr. hensyn til fuglelivet og botaniske forhold. Har bidratt med flere opplysninger om bl.a. Trettenstrykene fuglefredningsområde og nøkkelområder i Skarsmoen.

- Sak 26/08. Hotell på Klonesodden i Vågå. Spørsmål om fuglerapport fra saksbehandler. Har gjort oppmerksom på at kommunen i mai 2002 fikk oversendt en 15 s. rapport om viktige fuglelokaliteter i kommunen, samt kopi av en tidligere rapport fra 1994. Virker ikke som dette arbeidet er tatt vare på.
- Sak 27/08. Landsstyremøte i NOF 08. og 09.03. Ingen fra vår forening får anledning til å dra.
- Sak 28/08. Henvendelse fra Masterstudent i naturforvaltning om vierspurv i Oppland. Vi har oversendt våre ca. 30 observasjoner av arten, fordelt på 6 kommuner. Ingen kjente funn etter 2003!
- Sak 29/08. Skilting vandrefalk-lokalitet i Sør-Fron. Avventes til høsten.
- Sak 30/08. Hjemmesida. Lite nytt å berette.
- Sak 31/08. Norsk utgave av svenske "Svalan." Blir nok den nye fellesløsningen, selv om store diskusjoner er i gang.
- Sak 32/08. Turer og møter framover våren og sommeren. Ragnar la fram programmet. Kommer i Hujon.
- Sak 33/08. Registreringsprosjekter.
- Rapport om horndykker. Ferdig. Presenteres i Hujon.
 - Fuglerapport ved Fluberg bru. Under arbeid.
 - Hubroprosjektet. I godt gjenge. Mange henvendelser etter avisoppslag.
 - Kattugleprosjektet. Går etter planen.
 - Svaleprosjektet på Hadeland. Søknaden om midler er til behandling.
 - Vinteratlas. Bokprosjektet. Ferdig med korrekturlesing på 135 arter. Bilder pluss kartarbeid gjenstår. Gode utsikter til å få bokprosjektet i land dette året.
 - LRSK-databasen. Blir trolig ferdig i 2008.

Jon Opheim

Gutter med støv på, fra de tidlig 80 - årene.

Velkommen til artsobservasjoner.no!

Da er endelig det nasjonale rapporteringssystemet for fugler lansert. Mandag 5. mai åpnet miljøvernministeren databasen som Norsk Ornitologisk Forening håper og tror vil få stor oppslutning i framtida. Registrer deg og rapportér dine observasjoner du også!

Av Morten Ree (09.05.2008)

Så er den norske versjonen av «Svalan» lansert! For norske feltornitologer og NOF som organisasjon innebærer www.artsobservasjoner.no/fugler et kvantesprang. For første gang har NOF som organisasjon en landsdekkende og fullgod database for fugleobservasjoner. Siden har alt godt over 400 brukere og er allerede en stor suksess i mange fylker! Fugledelen er en egen modul av artsobservasjoner.no, andre moduler finnes for planter (karplanter, moser, alger), sopp og lav, småkryp (sommerfugler, biller, edderkopper og andre invertebrater) samt pattedyr, krypdyr og amfibier.

Det var miljø- og utviklingsminister Erik Solheim som foretok åpningen av www.artsobservasjoner.no på lanseringsseminaret i Oslo mandag 5. mai. Flere departementer, forvaltningsmyndigheter og forskningsmiljøer var til stede under lanseringen sammen med en rekke representanter fra miljø- og naturvernorganisasjonene. Norsk Ornitologisk Forening var representert med Morten Ree.

Miljø- og utviklingsminister Erik Solheim var godt fornøyd med artsobservasjoner.no! Han ga uttrykk for at det var første gangen han hadde deltatt på presentasjonen av et dataverktøy hvor alt det tekniske fungerte knirkefritt. (Foto: Lisbeth Gederaas)

Artsdatabanken (ADB) har involvert NOF og en rekke andre SABIMA-foreninger i arbeidet med å utvikle artsobservasjoner.no. Norsk Botanisk Forening, Norges Sopp- og Nyttevekstforbund, Norsk Entomologisk Forening og Norsk Zoologisk Forening har alle gitt sine bidrag i arbeidet med å utvikle databasen. NOF-medlemmet Frode Falkenberg har vært ansatt i Artsdatabanken for å lage den norske versjonen av Svalan.

Rune Aanderaa, daglig leder i SABIMA, presiserte under lanseringen at det er svært gledelig å se satsningen departementet legger i utviklingen av basen, men hadde også en pekefinger til både minister Erik Solheim og direktør Ivar Myklebust i Artsdatabanken: «La det ikke stoppe opp med denne lanseringen, fortsett arbeidet med å sørge for at databasen blir ivaretatt og at det gis midler til kvalitetssikring av data».

Nå ligger databasen klar til bruk slik at vi får et felles godt system for å registrere det vi måtte finne i naturen av fugler, blomster, sopp, insekter med mer. NOF vil dermed oppfordre våre medlemmer til å bli aktive brukere av databasen og bli sterkt delaktig i at ADB når sine mål om 500 000 plott innen utgangen av året!

Frode Falkenberg har jobbet på spreng i mange måneder for å få tilrettelagt fugledelen av artsobservasjoner.no til norske forhold.

NORGESFØR
BONDENS TRYGGE VALG

HADELANDS BILLIGSTE SOLSIKKEFRØ !

2770 JAREN 61 33 68 20

SISTE NYTT

Perioden 16.02. – 31.04.2008

Etter en lang og snørik vinter er trekkfuglene endelig tilbake. Snøfall til langt ut i april lovet ikke bra, men når varmen endelig meldte seg mot slutten av måneden ble det fart i både fugl og fuglefolket. Perioden bød på mange godbiter, til og med en ny art for fylket.

Av Jon Opheim og Olav Werner Grimsby

Svaner

Ca. 20 - 29 **knoppsvaner** i Lågendeltaet i mars – april viser at arten fortsatt er i ekspansjon i denne delen av fylket. Vi tar med registrert hekking på Åsjo i Lom, Mathistjernet på Selsvollene, Harpefosdammen, Nord-Fron, Rykhussumpene i Sør-Fron, Strandetjernet i Ringebu og Gillebofjorden, Øyer. Av store antall for **sangsvane** tar vi med 60 ind. på Lågen ved Hundorp. Sør-Fron, 05.04.

Gjess

2 **sædgjess** i Dokkadeltaet 19.04. og hele 45 ind. i Totenvika dagen etter. Rastende **grågjess** er sett på 9 lokaliteter: 1 ind. utosen av Vågåvatnet, Vågå, 16.04., 1 ind. Skottvatnet, Sel, 19.04., hhv. 6, 2 og 2 ind. Lågendeltaet 24.04., 30.04. og 01.05., 4 ind. Svennesvollene, Gjøvik, 20.04., 2 ind. Reinsvoll-dammen, Vestre Toten, 06.04., 1 ind. Totenvika 30.04., hhv. 3 og 1 ind. Røykenvika, Gran, 28.03. og 31.03., 2 ind. ved Fluberg bru, Søndre Land, 05.04., hhv. 3, 1 og 2 ind. Dokkadeltaet 21.04. 25.04. og 27.04. For å følge med ekspansjonen av **kanadagås** tar vi med min. 10 ind. Lågen ved Hundorp, Sør-

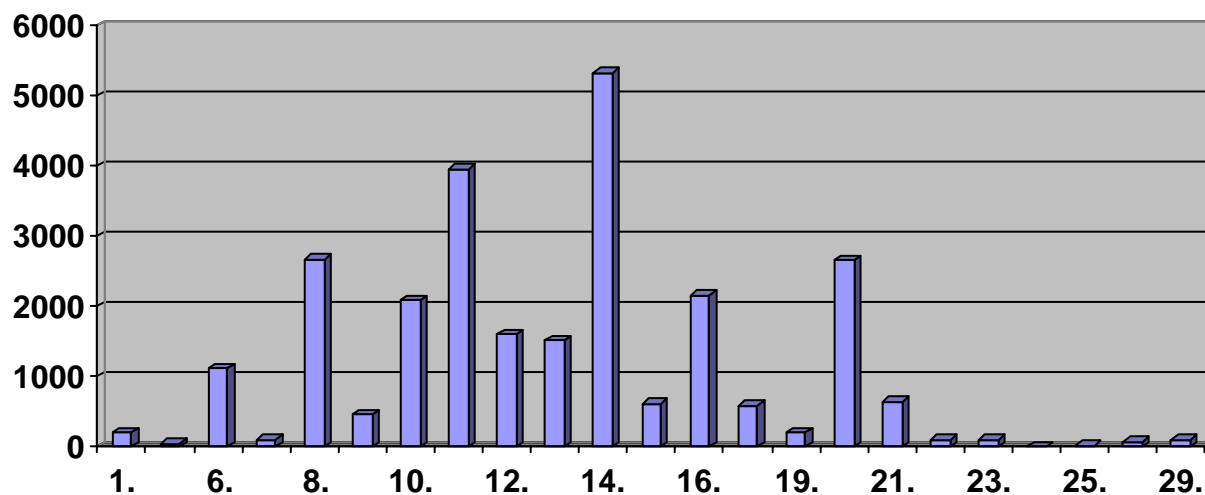
Fron, 15.04., 7 ind. Fåvangsvollene, Ringeby, 15.04., 1 ind. Gillebofjorden, Øyer, 27.04., 1 - 13 ind. 25 dager i Lågendeltaet i perioden 02.04. - 01.05., 1 ind. Hunderfossdammen, Lillehammer, 13.04., 19 ind. over Lillehammer 08.04., 2 ind. Rambekkvika, Gjøvik, 21.02., hhv. 2 og 6 ind. Svennesvollene, Gjøvik, 08.04. og 20.04., hhv. 2 og 3 ind. Totenvika 16.04. og 30.04., ca. 40 ind. Røykenvika, Gran 21.03., 4 ind. Randsfjorden ved Nordbytangen, Jevnaker, 21.03. Til slutt en tabell over innmeldte flokker med **kortnebbgås**:

Dato	Kl. slett	Observasjon	Kommune	Observasjonssted
01.04.	13.30+22.40	Ca. 100 ind.+ flokk hørt	Lillehammer	Søre Ål/Lågendeltaet
03.04.	10.30	Ca. 40 ind.	Nord-Fron	Kvikne
05.04.	14.30	Liten flokk (< 50 ind.)	Lillehammer	Lågendeltaet
06.04.	19.00-20.00	450-600 ind (3-4 flokker)	Lillehammer	Over bykjerna
06.04.	18.00	Min. 600 ind.	N./S. Land	Over Dokkadeltaet
07.04.	23.10	Stor flokk	Lillehammer	Over bykjerna
08.04.		2 store flokker	Sel	Over Verkensbakkene
08.04.		4 store flokker	Ringeby	Venabygda
08.04.	22.43	Flokk hørt	Ringeby	Fåvang
08.04.	08.26-15.13	875 ind. (5 flokker)	Ringeby	Gildesvollen
08.04.	Midnatt	Flokk hørt	Lillehammer	Vårsetergrenda
08.04.	19.10-19.20	Min. 1000 ind.	N./S. Land	Over Dokkadeltaet
09.04.	18.10-19.00	470 ind. (2 flokker)	N./S. Land	Over Dokkadeltaet
10.04.	20.00	Ca. 220 ind.	Nord-Fron	Harpefossdammen
10.04.		Min 1000 ind. (3 flokker)	Øyer	Tretten
10.04.	10.15	Stor flokk	Lillehammer	Over bykjerna
10.04.		Ca. 100 ind.	Gran	Brandbu
10.04.	11.00+16.10	170 ind. + min. 500 ind.	N./S. Land	Over Dokkadeltaet
11.04.	19.40-20.07	1854 ind. (8 flokker)	Ringeby	Gildesvollen
11.04.	11.30-19.00	Ca. 2100 ind.	N./S. Land	Over Dokkadeltaet
12.04.		1 ind.	Søndre Land	Ved Fluberg bru
12.04.	16.30-18.00	Min. 1600 ind (3 flokker)	N./S. Land	Over Dokkadeltaet
13.04.	Ca. 19.00	Flokk hørt	Øyer	Tretten
13.04.		186 ind.	Søndre Land	Ved Fluberg bru
13.04.	Ettermidd.	Min. 1100 ind.	N./S. Land	Over Dokkadeltaet
13.- 14.04.		126 rastende ind.	Lillehammer	Lågendeltaet
14.04.	12.15-16.36	2579 ind. (12 flokker)	Ringeby	Gildesvollen
14.04.	09.00	Flokk hørt	Lillehammer	Lågendeltaet
14.04.	08.57	Flokk hørt	Lillehammer	Over Stampesletta
14.04.	14.30+21.00	Ca 400 ind. + ca 150 ind.	Lillehammer	Lågendeltaet
14.04.	17.00-20.30	Min. 2000 ind.	N./S. Land	Over Dokkadeltaet
15.04.	13.30	Ca. 620 ind.	N./S. Land	Over Dokkadeltaet
16.04.	09.04-09.15	630 ind. (6 flokker)	Ringeby	Gildesvollen
16.04.	08.07+08.09	Ca 350 ind. + ca 250 ind.	Lillehammer	Lågendeltaet
16.04.	18.50+21.05	Ca 320 ind. + ca 610 ind.	N./S. Land	Over Dokkadeltaet
18.04.	08.00+19.30	48 ind. + ca. 550 ind.	N./S. Land	Over Dokkadeltaet
19.04.		1 ind.	Sel	Skottvatnet
19.04.	16.35	96 ind.	Ringeby	Gildesvollen

Dato	Kl. slett	Observasjon	Kommune	Observasjonssted
19.04.		29 ind. + 2 rastende ind.	Søndre Land	Ved Fluberg bru
19.04.		81 ind.	N./S. Land	Dokkadeltaet
20.04.	12.20+13.15	Ca 190 ind+150-200 ind.	Sør-Fron	Hundorp
20.04.	12.04-18.25	Ca. 1286 ind. (8 flokker)	Ringebu	Gildesvollen
20.04.	Ca. 14.20	Ca. 180 ind.	Øyer	Øyer
20.04.	14.00	Ca. 250 ind.+ 5 flokker	Lillehammer	Over bykjerna/Nordre Ål
20.04.		77 rastende ind.	Gjøvik	Svennesvollene
21.04.	14.24-15.05	Ca. 145 ind. (2 flokker)	Ringebu	Gildesvollen
21.04.	Ca. 20.45	Ca. 280 ind.	Øyer	Øyer
21.04.	Kvelden	Ca. 200 ind.	Lillehammer	Over bykjerna
21.04.		19 ind.	N./S. Land	Dokkadeltaet
22.04.	14.00	Flokk hørt	Øyer	Sørbygda
22.04.		2 rastende ind.	Lillehammer	Lågendeltaet
23.04.	23.30	Flokk hørt	Ringebu	Gildesvollen
23.04.		6 ind.	N./S. Land	Dokkadeltaet
24.04.		1 rastende ind.	Lillehammer	Lågendeltaet
25.04.		18 ind.	N./S. Land	Dokkadeltaet
27.04.		60 ind. + 12 ind.	N./S. Land	Dokkadeltaet
29.04.	Ca. 23.30	Flokk hørt	Lillehammer	Fåberg

Hvis vi forutsetter 100 ind. som gjennomsnitt for de flokkene hvor det ikke er registrert antall, gir dette en totalsum på hele 26434 ind. Som vist i nedenforstående diagram inntraff hovedtrekket mellom 08. – 20.04.

Antall ind.

April mnd.

Ender

Ei **gravand** på utosen av Vågåvatnet allerede 04.04., hhv. 11 og 1 ind. i Lågendeltaet 11.04. og 14.04., videre 2 ind. Røykenvika, Gran 13.04., og hhv. 1 og 3 ind. Dokkadeltaet 21.04. og 27.04. Ei **mandarinand** oppholdt seg ved Fluberg bru, Søndre Land, 21.04., opptil 220 **brunnakker** registrert i Lågendeltaet (01.05.). **Snadderand** er denne gang observert på Svennesvollene med 3 ind. (1 par + 1 hann) 20.04., 2 par 21.04. og 1 par 26.04., samt 1 par ved Fluberg bru, Søndre Land, 19.04. Den første **stjertanda** ankom Rambekkvika i Gjøvik allerede 15.03. I Lågendeltaet ble 2 - 9 ind. sett følgende 14 dager: 1 par 17.04. - 21.04., 2 par 22.04., 1 par 23.04. - 24.04., 3 par 25.04., 2 par 26.04., 1 par 27.04., 3 par 29.04. - 30.04. og 9 ind. 01.05. Videre 1 par på Skottvatnet, Sel, 20.04., 1 ind. Mjøsa ved Hekshus, Østre Toten, 21.04., 3 ind. Røykenvika, Gran, 21.03. og 28.03., samme sted 1 ind. i dagene 30.03. – 01.04., mellom 2 – 8 ind. i Dokkadeltaet følgende 7 dager: 2 ind. 19.04., 4 ind. 21.04., 8 ind. 23.04., 6 ind. 25.04., 4 ind. 26.04., 5 ind. 27.04. og 2 ind. 29.04. Tidlig ankomst ble også registrert for **knekkand** med 1 hann ved Fluberg bru, Søndre Land, 19.04. 1 hann ble senere også sett i Dokkadeltaet 29.04. **Skjeand** er sett i følgende 6 våtmarksområder: 1 hann Åsjo, Lom 28.04., 1 par i Rykhussumpene, Sør-Fron, 30.04. og 01.05., 5 ind. (2 par + 1 hann) Lågendeltaet 29.04., 1 par Totenvika 30.04., 3 ind. Røykenvika, Gran, 20.04. og hhv 1 og 2 hanner i Dokkadeltaet 23.04. og 25.04. Periodens eneste **taffelend** ble sett i Røykenvika, Gran, så tidlig som 13.03., 2 **svartender** i Totenvika 11.04. var også tidligere enn normalt. Til slutt byr vi på 3 **lappfiskender** i Dokkadeltaet 23.04., pluss ind. 25.04. og 29.04. (alle hunner).

Lommer

Totenvika er fylkets sikreste trekklokalitet for **smålom** – denne gang 1 ind. 31.03. 11.04. og 24.04. og 3 ind. 30.04.

Dykkere

Fra Lågendeltaet meldes om ny størstenotering for **dvergdykker** med 5 ind. 12.04. Ellers 1 ind. Dokkadeltaet 23.04. og 1 ind. Begna ved Bagn, Sør-Aurdal, 26.03. Årets første **toppdykker** ankom Røykenvika, Gran, 04.04. (2 ind.), 1 - 3 ind. Lågendeltaet følgende 9 dager: 2 ind. 20.04., 3 ind. 22.04., 2 ind. 23.04., 1 ind. 25.04. - 27.04., 2 ind. 29.04., 3 ind. 30.04. - 01.05., videre 2 ind. Totenvika 17.04., 2 ind. Vassjøtjern, Lunner (hvor den hekker) 30.04., 16 ind. ved Fluberg bru, Søndre Land, 19.04. Flere par i gang med hekking i Dokkadeltaet, hvor første ind. ankom 11.04. En av vårens overraskelser ble 1 **gråstrupedykker** i Lågendeltaet 01.05., (andre vårfunn i fylket). Av **horndykker** byr vi på 1 - 3 ind. i Lågendeltaet følgende 7 dager: 1 ind. 23.04. og 25.04., 2 ind. 26.04., 1 ind. 27.04. og 29.04., 3 ind. 30.04. og 01.05. Videre 2 ind. Mjøsa ved Kapp, Østre Toten, 24.04., 2 ind. Vågå 28.04. og hhv. 5 og 4 ind. i Dokkadeltaet 29.04. og 30.04. Til slutt slår vi til med 1 **svarthalsdykker** i Dokkadeltaet 29.04. og 30.04. Dermed ble alle 5 dykkerartene sett i fylket i løpet perioden.

Skarver

Storskarven (1 ind.) ankom Lågendeltaet 06.04., hvor det senere ble sett 3 ind. 13.04., 1 ind. 14.04., 2 ind. 22.04., 1 ind. 27.04., 2 ind. 29.04. - 01.05. Ellers 1 ind. Mjøsa ved Gjøvik 22.04. og hhv. 1 og 6 ind. i Totenvika 11.04. og 16.04.

Rovfugler

Streifende **havørner** er denne gang sett følgende 5 steder: 1 ad hannfugl Bråtå, Skjåk 24.04., 1 ind. 4 km nord for Dovre 28.04., 1 ind. Vikafossen, Nord-Fron, 13.04., 1 ind. Lågendeltaet 08.03. og 1 ind. Totenvika 16.04. Periodens eneste **sivhauk** ble sett ved Vassjøtjern i Lunner 29.04., hvor det også ble sett 1 **myrhauk** 10.04. og 17.04. Trekkende myrhauker (hanner) er også sett på Lesjaleira, Lesja, 23.04., Bergsgrenda på Dovre tidlig i april, Skottvatnet, Sel, 21.04. og Svenesvollene, Gjøvik, 20.04. Enkeltfugler av **musvåk** er rapportert fra nord i Gjøvik 02.04., Elvestua, Gran, 21.03., ved Horn, Gran, 01.04., ved Vassjøtjern, Lunner, 10.04. og 19.04. og fra nord for Jevnaker 21.03. Vi tar også med en tidlig **fjellvåk** mellom Mysubytta og Sota seter i Skjåk 20.03. Ei **fiskeørn** på kjent hekkeplass i østre del av Lillehammer 15.04. Videre 1 ind. over Suttestadjordet i Lillehammer samme dag, 1 ind. Totenvika 28.04., 1 ind. Røykenvika, Gran, 18.04. og 1 ind. Leira, Nord-Aurdal, 01.05. Etter en nedslående registrering av **jaktfalk** i fjor - med bare 10 lokaliteter i bruk - har vi fått inn oppløftende meldinger om et par på en tidligere ukjent lokalitet i Øystre Slidre 19.03. og par på en gammel (og antatt forlatt) lokalitet i Sel i april. Videre 1 ind. i nærheten av to kjente lokaliteter i Lesjafjellet i april, observert fugler på to kjente hekkeplasser i Skjåk i Påska og i begynnelsen av april, samt på en kjent hekkeplass i Lom tidlig på våren. Par med **vandrefalk** er rapportert fra 2 lokaliteter i Nord-Fron, 1 i Sør-Fron og 1 i Gausdal. På sistnevnte lokalitet ankom paret 02.04. På en annen (og tidligere kjent) lokalitet i Sør-Fron er bare 1 ind. observert ved besøk 01.04., 03.04., 05.04., 15.04., 27.04. og 01.05. Ellers 1 ind. ved Jarevatnet, Gran, 21.03. og utosen av Randsfjorden, Jevnaker, 30.03.

Riksefugler

Ei **sivhøne** ble sett i Majorsalm-dammen på Tingelstad, Gran, 29.04., videre har vi følgende rapporter om **sothøne**: Rekordnotering for Åsjo i Lom med min. 14 ind. 28.04., 1 ind. utosen av Vågåvatnet, Vågå, 16.04., 1 ind. Skottvatnet, Sel, 20.04., 3 ind. Lågen ved Hundorp, Sør-Fron, 05.04., min. 10 ind. i Rykhussumpene, Sør-Fron, 30.04. og 01.05., 1 ind. Lågendeltaet 11.04., hhv. 6 og 19 ind. Jarevatnet, Gran, 21.03. og 13.04., mellom 11 - 29 ind. Røykenvika, Gran, følgende 4 dager: 11 ind. 21.03., 15 ind. 24.03., 24 ind. 30.03. og 29 ind. 31.03., samt 2 ind. Kalvsjø, Lunner, 13.04.

Traner og vadere

Hele 390 **traner** oppholdt seg ved Fluberg bru i Søndre Land 19.04., hvor 261 ind. ble sett dagen etter. Ellers er det rapportert om 50 - 100 ind. på jorder i Østre Gausdal 25.04. Årets først **tjeld** (2 ind.) var på plass i Totenvika 31.03.,

hvor det senere ble sett 1 ind. 10.04., 4 ind. 11.04., 3 ind. 17.04. og 4 ind. 21.04., i Lågendeltaet ble 1 - 6 ind. sett godt som daglig i perioden 04.04. – 01.05. (26 observasjonsdager). Videre 1 ind. ved Hundorp bru, Sør-Fron, 12.04., hhv. 1 og 2 ind. Svennesvollene, Gjøvik, 08.04. og 20.04., 2 ind. mellom Hof og Statoil på Gjøvik 16.04. og 1 ind. Randsfjorden ved Eidsand, Gran, 01.04. og 05.04. og 2 ind. samme sted 16.04. **Dverglo** er sett med 2 ind. i Lågendeltaet 19.04., 1 ind. Svennesvollene, Gjøvik, 20.04., hhv. 1, 2, 1 og 6 ind. Totenvika 08.04., 20.04., 21.04. og 28.04. og 1 ind. Røykenvika, Gran, 16.04. I Totenvika ankom 1 **sandlo** allerede 12.03., der det senere ble sett 1 ind. 05.04., 2 ind. 08.04., 3 - 5 ind. 16.04. og 1 ind. 24.04. Svartevja i Lågendeltaet er en tradisjonelt god trekklokalitet for **skogsnipe**. I år ble høyeste antall nådd 23.04. med 28 ind. Til slutt min. 3 **kvartbekkasiner** Risheimøye, Lom 23.04.

Måker og alkefugler

Her starter vi opp med en av periodens store sensasjoner; 1 **sabinemåke** i Hundorp naturreservat, Sør-Fron, 30.04. Fra før foreligger 3 høstobservasjoner av arten (2005). Videre tar vi med noen store antall for **hettemåke**: 1500 – 2000 ind. i Lågendeltaet flere dager i midten av april, **fiskemåke**: 410 ind. Totenvika 24.04. og **gråmåke**: Ca. 700 ind. i Lågendeltaet 01.03. Mellom 1 - 10 ind. **sildemåker** sett jevnlig i Lågendeltaet i perioden 31.03. – 27.04 (16 observasjonsdager), videre hhv. 2 og 3 ind. Svennesvollene, Gjøvik, 08.04. og 13.04., samt 4 ind. i Rambekkvika, Gjøvik, 31.03. I forrige periode rapporterte vi om både ei **grønlandsmåke** og **polarmåke** på Mjøsa utenfor Gjøvik. Førstnevnte ble sett her 12.03., 02.04. og 05.04., mens polarmåka (ungfugl) ble notert 21.02. og 12.03. En ungfugl av polarmåke dukket også opp i Lågendeltaet 28.02., hvor den senere ble sett 01.03., 02.03., 08.03. og 09.03. **Svartbak** er denne gang bare innmeldt fra Lågendeltaet, hvor den er sett nesten daglig etter 25.02. Største observasjon 46 ind. 06.04. Totenvika bød på en **lomvi** 31.03. og 08.04., som trolig har overvintret i Mjøsa.

Duer

Registreringer av **skogdue** er også fulgt opp denne våren med godt resultat, spesielt i Vestre Toten hvor disse observasjonene er gjort: 3 ind. Ripe vest for Raufoss 09.04., hhv. 2 og 1 ind. ved Øystad 11.04. og 16.04., 1 ind. Finnstad 16.04., 2 ind. Finnstadputten 16.04., 1 ind. Engøgard 16.04., 2 ind. Hørsrud 16.04., 1 ind. Tåsås 16.04., 9 ind. på strekningen Finnstad - Øystad 17.04., 7 ind. på strekningen Finnstad - Hørsrud 18.04., 4 ind. Ersruddalen 18.04., 1 ind. Steffensrud 20.04., 5 ind. Rosethaugen 20.04., 4 ind. Skjærdalen 21.04., 3 ind. Skjellerud 21.04., 1 ind. Nyjordet vest for Raufoss 21.04., 5 ind. Markestad 21.04., 1 ind. ved Hole kalkverk på Bøverbru 22.04., 3 ind. Storhaugen 23.04., 5 ind. Skreppen på Eina 23.04. Ellers 1 ind. Fauchald, Østre Toten, 17.04. og 2 ind. Grymyr, Gran, 21.03. Noen **tyrkerduer** holder også stand: 2 ind. Lesja stasjon 09.04., 1 ind. i boligfelt på Dovre 13.03. og 15.03., pluss 1 ind. Dovre sentrum hele våren, 2 ind. Bismo, Skjåk, 03.03., 1 par Hundorp, Sør-Fron, hele

vinteren og våren, henholdsvis 1 og 3 ind. Øvregata på Tretten, Øyer, 04.04. og 27.04., 1 ind. Teslo, Gran, 27.03., 2 ind. Th. Lundesvei i Lillehammer tidlig i april, 1 ind. i Lillehammer 11.04., 2 ind. Biri sentrum, Gjøvik, 13.04. og 1 ind. Steffensrud, Vestre Toten, 21.04.

Ugler

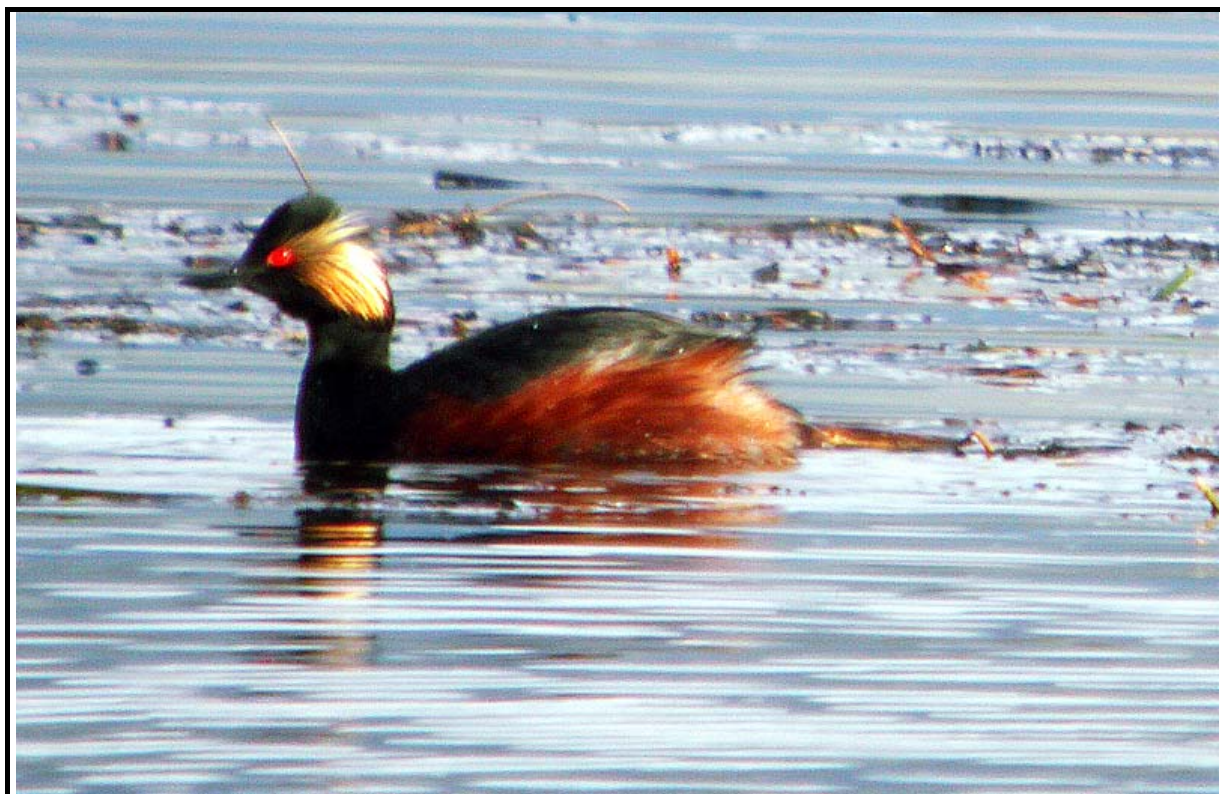
Omfattende **hubroregistreringer** på ettervinteren og våren ga oppløftende resultat. Arten ble hørt på 12 lokaliteter og observert på to andre med følgende kommunevise fordeling: Lom (2), Vågå (1), Sel (2), Ringeby (3), Øyer (1), Gausdal (1), Gjøvik (1), Sør-Aurdal (2) og Etnedal (1). Fra Skåbu i Nord-Fron er det meldt om 2 **haukugler** i perioden 15.03. – 23.03., ellers 1 ind. ved Smørhammar, Nord-Aurdal, 23.04. **Kattugla** ser ut til å ha klart seg bra gjennom vinteren. Vi har disse funnene (også noen fra forrige periode): 1 ind. i Lom sentrum i januar, 1 ind. hørt ved Sulheim i Bøverdalen, Lom, i månedskiftet mars/april og senest 03.04., 1 ind. hørt i Skogbygda, Vågå, 03.04., 1 ind. Liajordet, Nord-Fron, 31.03., 1 ihjelkjørt ind. på E-6 både på Fryasletta i Sør-Fron og på Tretten i Øyer denne våren, 2 ind. Nordre Ål, Lillehammer, 04. - 05.04., 1 hekkende par i Lågendeltaet, 1 par hørt i Vingrom, Lillehammer, 08.04. og samme sted ble 1 ind. funnet i ei pipe 11.04. Den ble sluppet i bra form samme kveld. Videre 1 ind. hørt ved Nustad gård, Gjøvik, 06.03., 1 ind. Nordre Oppdalen/Brokerud, Gran, 06.03., 1 ind. Dvergsten på Tingelstad, Gran, 09.03., 1 ind. på reir med egg Lia/Sandgrava, Gran, 16.04., 1 ind. Raastadbakka, Lunner, 10.03., 3 ind. Blistentoppen/Krugerud, Lunner, 12.03., 1 ind. Eidsand, Gran, 12.03., 1 ind. Horgen Nedre, Gran, 13.03., 1 ind. Gullerudvika, Gran 13.03., 1 ind. hørt ved Østsinni krk., Nordre Land, 06.03., 1 ind. hørt ved Dokkadeltaet flere ganger i februar/mars, hvor 1 par ble konstatert hekkende (3 egg i kasse) 26.04. Ei **hornugle** ved Skottvatnet, Sel, 02.04. og trolig ble 1 ind. hørt fra Årbogen på Lesja 05. – 06.04.

Spetter

En **gråspett** på Sørhaug, Nordre Land, 26.02, **Grønnspekk** er registrert følgende steder: 1 ind. ved Skjeggstad, Ringeby, 05.03., 1 ind. ved Hunder gard, Øyer, 25.02., 1 ind. ved Skalmstad i Øyer Sørbygd 17.04. og 19.04., 1 ind. ved Lysgård, Lillehammer, flere dager mellom 15. - 20.03., samt 20.04. og 22.04., 1 ind. nordvest for Vingnes, Lillehammer, 10.04., 1 ind. Bergesvevegen, Lillehammer, 22.04., 1 ind. Follebu, Gausdal, 19. og 20.04., 7 ind. mellom Øystad - Hørsrud - Ersrud, Vestre Toten, 18.04., 1 ind. Steffensrud, Vestre Toten, 22.04., 1 ind. Stenberg, Vestre Toten, 23.04., 1 ind. ved Vassjøtjern, Lunner, 19.03. og 1 ind. ved Fluberg krk., Søndre Land, 03.04. Av **dvergspett** har vi 1 ind. ved Kalbakk i Vågå medio februar og i månedskiftet mars/april, 1 ind. i fjellbjørkeskog på Lauvåsen, Sør-Fron, 14.03., 1 ind. ved Lillehammer camping (nær Lågendeltaet) 19.04., 1 ind. på og ved Svennesvollene, Gjøvik, 13.04., 20.04. og 26.04., 1 ind. Ringveien på Raufoss, Vestre Toten, 17.04., 2 ind. Ersrud, Vestre Toten, 18.04. og 1 ind. Hørsrud, Vestre Toten, 18.04.

Svaler og erler

Først ei tidlig **låvesvale** fra Elgli Gård, Lesja, 23.04 og Randsverk i Vågå 25.04. Våren bød på flere **skjærpiplerker** enn vanlig. 1 ind. sett under vinterlige forhold i Lågendeltaet 18.03., 20.03., 29.03., 30.03. og 31.03., videre 2 ind. Hunnselvas utløp, Gjøvik, 05.04., 1 ind. Svennesvollene, Gjøvik, 13.04., 1 ind. Totenvika 05.04., 2 ind. Røykenvika, Gran, 24.03. og 1 ind. Dokkadeltaet 29.03. Den første **vintererla** viste seg i Røykenvika, Gran, 13.03., hvor det senere ble sett 2 ind. 21.03. og 24.03. Disse funnene er ellers innmeldt fra Sel i nord til Jevnaker i sør: 2 ind. Ula ved Lornstad, Sel, 20.04. og min. 3 ind. nedre del av Ula, Sel, 23.04., 1 ind. Rykhusumpene, Sør-Fron, 01.05., 2 ind. Lågen ved Ringebu 05.04., 1 - 6 ind. nesten daglig i Lågendeltaet i tida 29.03. - 30.04. (sett 28 dager), videre 1 ind. langs Åretta i Vårsetergrenda, Lillehammer, 18.04., 2 ind. i Gausa (Kanalen) ved Follebu, Gausdal, 20.04., 1 ind. Gausa ved Rusten i Follebu, Gausdal, 20.04., 1 ind. Rambekkvika, Gjøvik, 31.03., hhv. 4 og 1 ind. Hunnselvas utløp, Gjøvik, 31.03. og 05.04., min. 4 ind. Svennesvollene 08.04., hhv. 1 og 3 ind. Totenvika 05.04. og 10.04., 1 ind. Brandbu, Gran, 01.04., 2 ind. Elvestua, Gran, 19.04., 1 ind. Randsfjorden ved Jevnaker 21.03., hhv. 4 og 3 ind. Dokkadeltaet 29.03. og 31.03., 7 ind. langs Dokkelva sør for Dokka, Nordre Land, 05.04. og 1 ind. ved Ølsjøen, Nord-Aurdal, 21.04.

Oppland fylke har vært Norges mest stabile sted for svarthalsdykkeren, siden den ble observert her i år 1999. De siste årene har den også hekket. (Foto: Ragnar Ødegård)

Gjerdesmetter, troster og fluesnappere

Først noen vinterfunn: 1 **gjerdesmett** langs Vigga ved Lunner idrettsplass, 19.02., 1 **rødstrupe** Byreveien på Vinstra, Nord-Fron, 22.02. og 1 **gråtrost** langs Mjøsa ved Gjøvik 21.02. og Moen i Brandbu, Gran, 16.02. Så en skikkelig godbit: 1 **svartrødstjert** ved Hunnselvas utløp i Mjøsa, Gjøvik, 31.03. og 03.04. Vårens første **svart hvit fluesnapper** på plass i Bergesvevegen, Lillehammer, allerede 14.04.

Varslere

Enkeltind. av **varsler** er innmeldt fra Gardsenden, Dovre, 07.02., Lesjaleira, Lesja, 23.04., Vingrom, Lillehammer, 11.04., Lågendeltaet 17.04., Steffensrud, Vestre Toten, 20.04. og Totenvika 20.04., videre er 1 – 2 ind. sett i Dokkadeltaet følgende dager: 2 ind. 18.04., 1 ind. 19.04., 2 ind. 21.04., 1 ind. 23.04. og 29.04.

Kråker

Ei **nøttekråke** ved Vassjøtjern, Lunner, 18.03. Utenom kolonien på Lena i Østre Toten er **kornkråke** observert på Kopperud, Gjøvik, 15.02. (2 ind.) og Kapp, Østre Toten, 05.03. (1 ind.).

Finkefugler

Her kan vi by på en ny art for fylket! En **gulirisk** ble fanget inn for ringmerking i Kjølvegen i Brandbu, Gran, 19.04. (fotobevis). **Stillits** er sett følgende steder: 2 ind. ved Jørstadmoen, Lillehammer, 24.03., min. 4 ind. ved Biri Travbane, Gjøvik, 21.04., 2 ind. Steffensrud, Vestre Toten, 20.04., 2 ind. Bøverbru, Vestre Toten, 21.04., 4 ind. Totenvika 24.04., 4 ind. i Røykenvika, Gran, 31.03. og 1 ind. ved Vassjøtjern, Lunner, 19.03. En **turnirisk** ved Vassjøtjern, Lunner, 19.04. **Bergirisk** er sett på trekk på Kapp, Østre Toten 20.04. (3 ind.), videre 3 ind. ved Vassjøtjern, Lunner, 16.04. og min. 100 ind. ved Kyset, Vestre Toten, 29.04. **Polarsisik** er registrert med 1 ind. i Totenvika 09.03., 1 ind. Moen i Brandbu, Gran, 21.03., 2 ind. Tisleia - Sandbekklia, Nord-Aurdal, 25.02. og 26.02. Etter en vinter uten innmeldte **kjernebitere** har vi fått inn flere vårobservasjoner (de fleste på foringsplasser): 1 ind. i Th. Lundesvei, Lillehammer, 02.04., 1 ind. Vårsetergrenda, Lillehammer, 19.04., 1 ind. Gamleveien i Nordre Ål, Lillehammer, 25.04., 2 ind. i Vingrom, Lillehammer, 25.04. og 28.04. og 1 ind. i en annen villahage omtrent på samme tidspunkt, henholdsvis 1 og 2 ind. Bergesvevegen i Nordre Ål, Lillehammer, 27.04. og 01.05. og 1 ind. Eidsand, Gran, 29.04. Til slutt kan vi melde om hele 2-300 ind. **Snøspurv** på Kapphøgda, Østre Toten, 14.03.

SPETTMEISEN – meisenes akrobat

Spettmeisen var en fåtallig fugl her i Oppland inntil slutten av 1980-årene. Da begynte den etter hvert å bre seg inn over fylket vårt. Det er først og fremst i de lavereliggende strøk av fylket vi finner denne fuglen. – Der er den i dag et vanlig innslag på matbrettet på føringsplassen på vinteren. Ofte er det ikke mer enn et eller to individer som patruljerer frem og tilbake til føringsplassen. Den er sjelden helt i ro og er litt av en akrobat der den beveger seg, eller henger i de merkelige positurer. Livretten er solsikkefrø, og dette har trolig noe med at arten har hatt en bestandsoppgang. Spettmeisen hekker i hule trær.

B-POST
Returadresse:
NOF avd. Oppland
Postboks 18
2880 Dokka

